

ÚSTŘEDNÍ KONTROLNÍ A ZKUŠEBNÍ ÚSTAV ZEMĚDĚLSKÝ

Zpráva o činnosti ÚKZÚZ za rok 2015

Obsah

1	ÚVODNÍ SLOVO	6
2	ZÁKLADNÍ ÚDAJE	8
2.1	ZÁKLADNÍ IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	8
2.2	ORGANIZAČNÍ STRUKTURA ÚKZÚZ K 31. 12. 2015	9
2.3	ROZMÍSTĚNÍ PRACOVÍŠŤ ÚKZÚZ V ROCE 2015	10
2.4	PŘEHLED ZÁKLADNÍCH ČINNOSTÍ V PŮSOBNOSTI ÚKZÚZ	11
2.5	PERSONÁLNÍ OBLAST	12
2.6	EKONOMICKÉ A MAJETKOVÉ ÚDAJE.....	14
2.6.1	<i>Majetek organizace – aktiva</i>	14
2.6.2	<i>Majetek organizace – pasiva</i>	15
2.6.3	<i>Přehled pohledávek</i>	16
2.6.4	<i>Údaje o rozpočtu příjmů a výdajů</i>	17
2.6.4.1	Údaje o rozpočtu – závazné ukazatele	17
2.6.4.2	Oblast příjmů	17
2.6.4.3	Úpravy rozpočtu	18
2.6.4.4	Přehled výdajů vedených v ISPROFIN	21
3	VÝSLEDKY KONTROLNÍ A ZKUŠEBNÍ ČINNOSTI V JEDNOTLIVÝCH OBLASTECH	22
3.1	HNOJIVA A PŮDA	22
3.1.1	<i>Registrace a ohlašování hnojiv</i>	22
3.1.2	<i>Kontroly používání, skladování a uvádění hnojiv do oběhu</i>	23
3.1.3	<i>Kontroly Cross Compliance</i>	24
3.1.4	<i>Delegované kontroly</i>	25
3.1.5	<i>Bazální monitoring půd</i>	27
3.1.6	<i>Registr těžkých kovů</i>	27
3.1.7	<i>Monitoring vstupů do půdy</i>	28
3.1.8	<i>Agrochemické zkoušení zemědělských půd</i>	28
3.1.9	<i>Stacionární výživářské a nádobové vegetační zkoušky</i>	29
3.1.10	<i>Lesnická činnost</i>	29
3.1.11	<i>Publikační činnost, účast na akcích, spolupráce s ostatními úřady a institucemi a mezinárodní spolupráce</i>	31
3.2	ODRŮDY	31
3.2.1	<i>Ochrana práv k odrůdám a registrace odrůd</i>	31
3.2.2	<i>Zkoušky pro Seznam doporučených odrůd</i>	33
3.2.3	<i>Metodické změny</i>	33
3.2.4	<i>Publikační činnost, účast na akcích, spolupráce s ostatními úřady a institucemi a mezinárodní spolupráce</i>	34
3.2.5	<i>Rozmístění zkušebních stanic ÚKZÚZ v roce 2015</i>	35

3.3	OSIVO A SADBA	36
3.3.1	<i>Rozsah uznávacího řízení v ČR</i>	36
3.3.2	<i>Činnost semenářských laboratoří</i>	39
3.3.2.1	Počet analyzovaných vzorků za ročník 2015	39
3.3.3	<i>Kontrola osiva a sadby v oběhu</i>	40
3.3.4	<i>Pověřování a smlouvy</i>	42
3.3.5	<i>Publikační činnost, účast na akcích, spolupráce s ostatními úřady a institucemi a mezinárodní spolupráce</i>	42
3.4	TRVALÉ KULTURY	42
3.4.1	<i>Registry</i>	42
3.4.1.1	Registr chmelnic	42
3.4.1.2	Registr vinic	43
3.4.1.3	Registr sadů	44
3.4.2	<i>Certifikace</i>	46
3.4.2.1	Certifikace produkce chmele	46
3.4.2.2	Certifikace rozmnožovacího materiálu	47
3.4.3	<i>Registrace a zkoušení odrůd</i>	51
3.4.3.1	Registrace a zkoušení odrůd chmele	51
3.4.3.2	Registrace a zkoušení odrůd révy	51
3.4.4	<i>Kontroly</i>	51
3.4.5	<i>Databanka analytických hodnot</i>	52
3.4.6	<i>Publikační činnost, účast na akcích, spolupráce s ostatními úřady a institucemi a mezinárodní spolupráce</i>	53
3.5	OCHRANA PROTI ŠKODLIVÝM ORGANISMŮM	54
3.5.1	<i>Metodické vedení v oblasti ochrany proti škodlivým organismům</i>	54
3.5.2	<i>Diagnostika škodlivých organismů</i>	56
3.5.2.1	Účast v mezilaboratorních testech	57
3.5.2.2	Akreditace diagnostických laboratoří	58
3.5.3	<i>Zkušebnictví</i>	59
3.5.3.1	Podpora metod integrované ochrany rostlin	59
3.5.4	<i>Publikační činnost, účast na akcích, spolupráce s ostatními úřady a institucemi a mezinárodní spolupráce</i>	60
3.6	PŘÍPRAVKY NA OCHRANU ROSTLIN	62
3.6.1	<i>Povolování přípravků na ochranu rostlin</i>	62
3.6.2	<i>Osvědčování způsobilosti pracovat podle zásad GEP</i>	65
3.6.3	<i>Postregistrační kontrola přípravků</i>	65
3.6.4	<i>Profesionální zařízení pro aplikaci přípravků</i>	67
3.6.5	<i>Publikační činnost, účast na akcích, spolupráce s ostatními úřady a institucemi a mezinárodní spolupráce</i>	68
3.7	DOVOZ A VÝVOZ ROSTLIN	69

3.7.1	<i>Dovozní rostlinolékařská kontrola</i>	69
3.7.2	<i>Vývozní rostlinolékařské šetření</i>	71
3.7.3	<i>Dřevěný obalový materiál – dovozní a dozorové kontroly</i>	73
3.7.4	<i>Registrace a kontrola technických zařízení k hubení ŠO a výrobců DOM</i>	73
3.8	ROSTLINOLÉKAŘSKÁ INSPEKCE	74
3.8.1	<i>Oblast ochrany rostlin a rostlinných produktů proti škodlivým organismům</i>	74
3.8.1.1	Registrace osob.....	74
3.8.1.2	Oprávnění k vystavování rostlinolékařských pasů.....	75
3.8.1.3	Kontroly v oblasti ochrany proti škodlivým organismům	75
3.8.1.4	Monitoring a průzkum výskytu škodlivých organismů	77
3.8.1.5	Úřední opatření a mimořádná rostlinolékařská opatření v oblasti škodlivých organismů	78
3.8.1.6	Náhrady nákladů a ztrát.....	79
3.8.2	<i>Oblast používání přípravků na ochranu rostlin (POR)</i>	79
3.8.2.1	Kontroly Cross Compliance	80
3.8.2.2	Delegované kontroly	81
3.8.2.3	Národní kontroly	81
3.8.2.4	Úřední opatření a mimořádná rostlinolékařská opatření v oblasti kontrol používání POR.....	82
3.8.3	<i>Odborná způsobilost pro nakládání s POR</i>	82
3.8.4	<i>Statistika spotřeby POR</i>	82
3.8.5	<i>Přehled případů porušení zákona č. 326/2004 Sb., v platném znění, předaných na OdLP</i>	83
3.8.6	<i>Posudky a stanoviska</i>	84
3.8.7	<i>Publikační činnost, účast na akcích, spolupráce s ostatními úřady a institucemi a mezinárodní spolupráce</i>	85
3.9	KRMIVA.....	85
3.9.1	<i>Evidence krmivářských provozů</i>	85
3.9.2	<i>Úřední kontroly</i>	87
3.9.3	<i>Cílené kontroly a monitoring</i>	89
3.9.4	<i>Cross Compliance</i>	90
3.9.5	<i>Delegované kontroly</i>	90
3.9.6	<i>Znalecká činnost</i>	91
3.9.7	<i>Systém RASFF</i>	91
3.9.8	<i>Biologické zkoušení krmiv</i>	91
3.9.9	<i>Publikační činnost, účast na akcích, spolupráce s ostatními úřady a institucemi a mezinárodní spolupráce</i>	92
3.10	EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ.....	92
3.10.1	<i>Úřední kontroly v ekologickém zemědělství</i>	92
3.10.2	<i>Seznam hnojiv použitelných v ekologickém zemědělství</i>	93
3.10.3	<i>Udělování výjimek na používání konvenčních osiv v ekologickém zemědělství</i>	93
3.10.4	<i>Dlouhodobý ekologický stacionární pokus</i>	94

3.10.5	<i>Publikační činnost, účast na akcích, spolupráce s ostatními úřady a institucemi a mezinárodní spolupráce</i>	96
3.11	NÁRODNÍ REFERENČNÍ LABORATOŘ.....	96
3.11.1	<i>Kontrola vstupů do půdy</i>	96
3.11.2	<i>Bezpečnost potravních řetězců – kontrola krmiv</i>	98
3.11.3	<i>Kvalita rostlinné produkce - analýzy pro Sekci rostlinné výroby</i>	99
3.11.4	<i>Zdravotní stav rostlin – ELISA testy, diagnostika metodou PCR, kontrola přítomnosti geneticky modifikovaných organismů (GMO)</i>	99
3.11.5	<i>Laboratorní kontrola přípravků a dalších prostředků na ochranu rostlin</i>	101
3.11.6	<i>Řešení vývojových úkolů</i>	102
3.11.7	<i>Legislativní činnost</i>	102
3.11.8	<i>Porovnání základních činností NRL</i>	103
3.11.9	<i>Nové přístrojové vybavení</i>	104
3.11.10	<i>Mezilaboratorní porovnávací zkoušky</i>	105
3.11.11	<i>Pověřování externích laboratoří</i>	106
3.11.12	<i>Akreditace a certifikace</i>	106
3.11.13	<i>Publikační činnost, účast na akcích, spolupráce s ostatními úřady a institucemi a mezinárodní spolupráce</i>	106
4	MEZINÁRODNÍ VZTAHY	110
4.1	SPOLUPRÁCE S MEZINÁRODNÍMI ORGANIZACEMI	110
4.2	ÚČAST V MEZINÁRODNÍCH PROJEKTECH.....	110
5	INTERNÍ AUDIT	111
5.1	STATUT, PLÁN A CÍLE ODBORU AUDITU A ŘÍZENÍ KVALITY	112
5.2	INTERNÍ AUDITY V ROCE 2015	113
5.2.1	<i>Řízení kvality</i>	114
5.2.2	<i>Výsledky interních auditů</i>	115
5.3	NÁVRHY NA ZLEPŠENÍ A PLÁNY NA DALŠÍ OBDOBÍ	116
6	VZTAHY S VEŘEJNOSTÍ	118
6.1	WEBOVÉ STRÁNKY A SOCIÁLNÍ SÍŤ.....	118
6.2	POŘÁDÁNÍ EVENTŮ A ÚČAST NA ZEMĚDĚLSKÝCH VÝSTAVÁCH A VELETRŽÍCH.....	118
6.3	KOMUNIKACE S MÉDII	119
6.4	OSTATNÍ.....	119
7	VYSVĚTLIVKY A ZKRATKY	121

1 Úvodní slovo

Vážené čtenářky, vážení čtenáři

Ve zprávě o činnosti Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského (ÚKZÚZ, ústav) Vám předkládáme přehled všech významných oblastí naší činnosti za uplynulý rok 2015. Připomínám, že jsme institucí, která je zodpovědná za kontrolu veškerých vstupů do rostlinné produkce.

Všechny podstatné údaje o rozsahu naší činnosti naleznete dále v textu této zprávy. Přesto bych však rád zmínil některé oblasti, které posouvají odborně naši instituci či naopak dávají více odborných informací zemědělské praxi. V této souvislosti bych připomenul náš odborný seminář pro veřejnost, který byl zaměřen na pesticidy v zemědělství (snižování spotřeby, prokazování nelegálních aplikací, falzifikace) a Polní den ÚKZÚZ, zaměřený na půdu a její úrodnost (zkušební stanice Lípa u Havlíčkova Brodu). Kromě této akce probíhaly v loňském roce jako tradičně i polní dny na ostatních zkušebních stanicích ústavu, zaměřené zejména na informace o nových odrůdách. Naši experti byli přítomni jako školitelé na seminářích k integrované produkci ovoce a révy vinné.

V oblasti mezinárodních aktivit bych rád připomenul zorganizování 61. zasedání panelu EPPO (Evropská a Středozevní organizace ochrany rostlin). Dále jsme završili CZ-PL projekt závěrečným seminářem na téma „Rizika a přínosy aplikace exogenní organické hmoty na půdu“. V rámci programu TAIEX jsme proškolili experty ze Srbska (zkoušení odrůd řepky).

Obrázek 1: Management ústavu v roce 2015

V roce 2015 jsme v rámci lepší informovanosti veřejnosti zprovozнили facebookový profil ústavu a začali využívat i Twitter. K výraznému nárůstu došlo ve sledovanosti našeho Rostlinolékařského portálu, který i nadále rozvíjíme.

Pokud jde o odborná témata, rád bych zmínil první rok běhu nově založeného dlouhodobého ekologického stacionárního pokusu na našich zkušebních stanicích. V oblasti laboratorního zázemí jsme rozšířili naše analytické schopnosti díky zavedení metody Ramanovy spektrometrie do praxe, která nám pomáhá odhalit rozdíly v chemickém složení přípravků na ochranu rostlin. Aktualizovali jsme vzhled a bezpečností prvky u rostlinolékařského osvědčení. U exportu rostlinného materiálu jsme museli reagovat i na problémy související s restrikcemi Ruské federace a informovali jsme o problémech s vývozem dřevěného obalového materiálu do USA.

Na závěr bych rád poděkoval všem zaměstnancům ústavu, díky jejichž práci a úsilí se podařilo zvládnout odborně velmi širokou činnost ústavu i při rostoucích požadavcích na jejich kvalitu a rozsah.

Daniel Jurečka
ředitel ústavu

2 Základní údaje

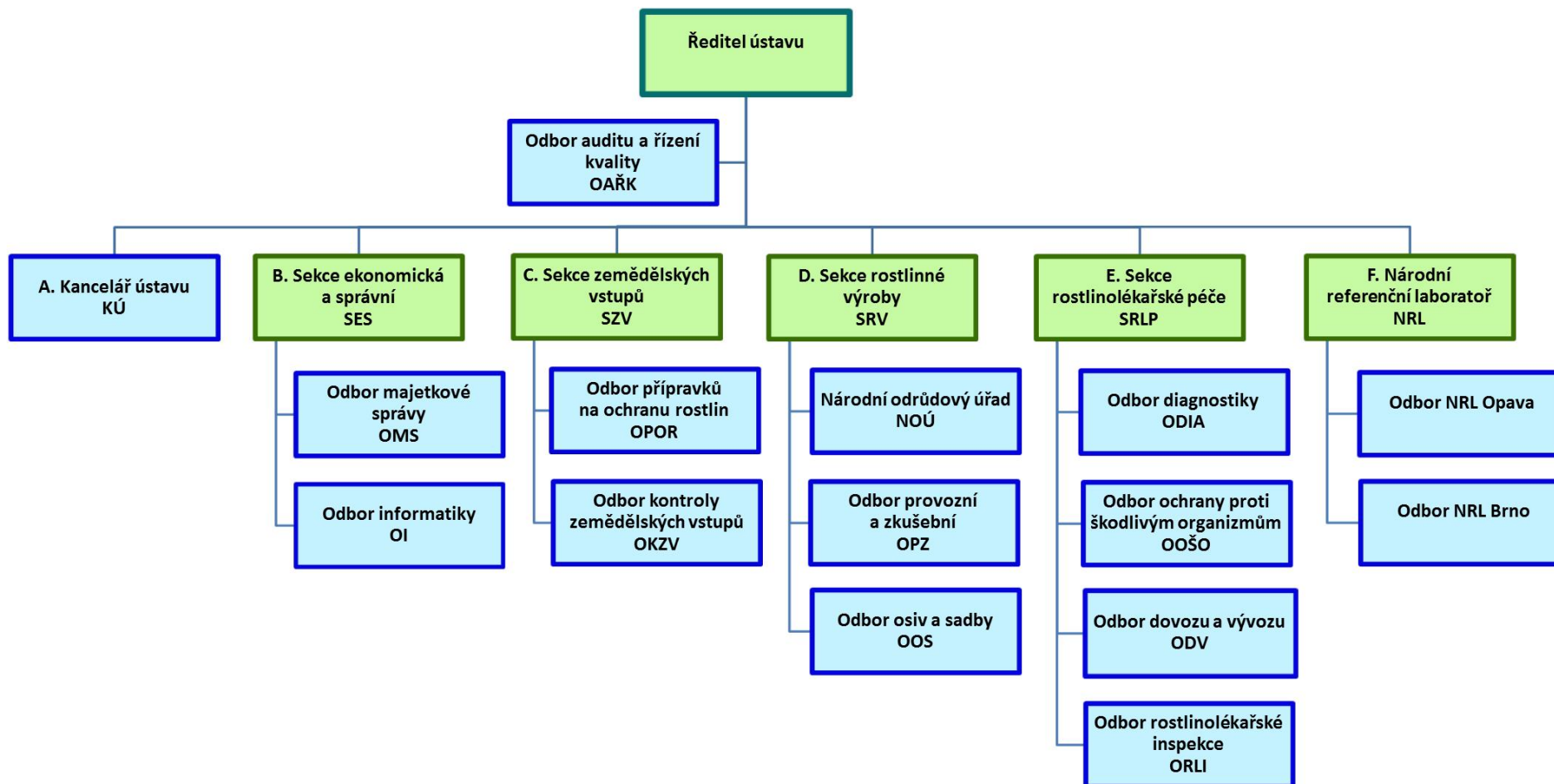
2.1 Základní identifikační údaje

<u>Název zpracovatele</u>	Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský
<u>Adresa sídla zpracovatele</u>	Hroznová 2, 656 06 Brno
<u>Identifikační číslo (IČ)</u>	00020338
<u>Poštovní adresa</u>	Hroznová 2, 656 06 Brno
<u>Telefonní spojení</u>	(+420) 543 548 111
<u>Faxové spojení</u>	(+420) 543 211 148
<u>Adresa elektronické pošty</u>	ukzuz@ukzuz.cz ; podatelna@ukzuz.cz
<u>Internetové stránky</u>	www.ukzuz.cz
<u>ID datové schránky</u>	ugbaiq7
<u>Způsob zřízení zpracovatele</u>	Zřizovací listina, ze dne 13. 12. 2013, č. j. 81374/2013-MZE-12142; Zákon č. 147/2002 Sb., o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském), ve znění pozdějších předpisů.
<u>Název zřizovatele</u>	Ministerstvo zemědělství ČR

Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský je od roku 2009 držitelem certifikátu ISO 9001:2008.

2.2 Organizační struktura ÚKZÚZ k 31. 12. 2015

Obrázek 2

2.3 Rozmístění pracovišť ÚKZÚZ v roce 2015

Obrázek 3

2.4 Přehled základních činností v působnosti ÚKZÚZ

PŘEHLED AKTUÁLNÍCH PRÁVNÍCH ÚPRAV DEFINUJÍCÍCH PŮSOBNOST ÚSTŘEDNÍHO KONTROLNÍHO A ZKUŠEBNÍHO ÚSTAVU ZEMĚDĚLSKÉHO NA JEDNOTLIVÝCH ÚSECÍCH	
Zákon č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o vinohradnictví a vinařství), ve znění pozdějších předpisů.	Působnost v oblasti vinohradnictví a vedení společného vinařského a vinohradnického registru.
Zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů.	Působnost v oblasti kontroly krmiv a biologického zkoušení krmiv.
Zákon č. 219/2003 Sb., o uvádění do oběhu osiva a sadby pěstovaných rostlin a o změně některých zákonů (zákon o oběhu osiva a sadby), ve znění pozdějších předpisů.	Působnost v oblasti registrace odrůd, osiva a sadby pěstovaných rostlin.
Zákon č. 97/1996 Sb., o ochraně chmele, ve znění pozdějších předpisů.	Působnost v oblasti ověřování chmele a evidence chmelnic.
Zákon č. 156/1998 Sb., o hnojivech, pomocných půdních látkách, pomocných rostlinných přípravcích a substrátech a o agrochemickém zkoušení zemědělských půd (zákon o hnojivech), ve znění pozdějších předpisů.	Působnost v oblasti hnojiv a zkoušení půd.
Zákon č. 408/2000 Sb., o ochraně práv k odrůdám rostlin a o změně zákona č. 92/1996 Sb., o odrůdách, osivu a sadbě pěstovaných rostlin, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o ochraně práv k odrůdám), ve znění pozdějších předpisů.	Působnost v oblasti ochrany práv k odrůdám.
Zákon č. 78/2004 Sb., o nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty, ve znění pozdějších předpisů.	Působnost v oblasti registrace GMO odrůd.
Zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů.	Působnost v oblasti evidence ovocných sadů obhospodařovaných v režimu intenzivního ovocnářství.
Zákon č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství a o změně zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.	Působnost v oblasti ekologického zemědělství (kontrolní činnost v prvovýrobě, udělování výjimek z pravidel ekologického zemědělství).
Zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů.	Působnost v oblasti rostlinolékařské péče (ochrany rostlin a rostlinných produktů proti škodlivým organismům, proti zavlečení ŠO; podmínky, uvádění na trh, používání a kontroly přípravků a mechanizačních prostředků na ochranu rostlin).

2.5 Personální oblast

Základní personální údaje k 31. 12. 2015

Tabulka 1: Členění zaměstnanců podle věku a pohlaví

Věk	Muži	Ženy	Celkem	%
do 20 let	2	0	2	0,2
21 - 30 let	20	80	100	8,9
31 - 40 let	79	192	271	24,2
41 - 50 let	95	182	277	24,7
51 - 60 let	147	239	386	34,4
61 let a více	59	26	85	7,6
celkem	402	719	1 121	100
%	36	64	100	x

Tabulka 2: Členění zaměstnanců podle vzdělání a pohlaví

Dosažené vzdělání	Muži	Ženy	Celkem	%
základní	4	8	12	1,1
vyučen	0	4	4	0,4
střední odborné	54	51	105	9,4
úplné střední	1	13	14	1,2
úplné stř. odborné	56	212	268	23,9
vyšší odborné	4	11	15	1,3
vysokoškolské	283	420	703	62,7
celkem	402	719	1 121	100,0

Tabulka 3: Celkový údaj o vzniku a skončení pracovních/služebních poměrů zaměstnanců v r. 2015

Zaměstnanci	Nástupy	Odchody
Počet	168	162

Komentář k tabulce: V přehledu jsou zahrnuty také nástupy a odchody sezónních zaměstnanců, se kterými je pracovní poměr uzavírán několikrát během roku.

Tabulka 4: Celkový údaj o počtu systemizovaných služebních a pracovních míst k 1. 7. 2015

Zaměstnanci	Služební místa	Pracovní místa
Počet	786	293

Tabulka 5: Trvání pracovního/služebního poměru zaměstnanců

Doba trvání	Počet	%
do 5 let	869	77,5
do 10 let	80	7,1
do 15 let	41	3,7
do 20 let	29	2,6
nad 20 let	102	9,1
celkem	1121	100,0

Tabulka 6: Počet pracovních/služebních míst s kvalifikačním požadavkem SJZ* (vybraná místa)

Jazyk	Počet pracovních míst s kvalifikačním požadavkem SJZ dle úrovně znalostí			Vybraná místa celkem
	1. stupeň	2. stupeň	3. stupeň	
AJ	0	49	3	52

* Standardizovaná jazyková zkouška

Tabulka 7: Vzdělávání zaměstnanců v roce 2015

Dle schváleného plánu vzdělávání byly uskutečněné vzdělávací akce v následujícím členění:

Vstupní vzdělávání	Počet akcí	Počet účastníků
EVVO*	4	45
Základní vstupní školení MZe	2	49
Prohlubující vzdělávání	Počet akcí	Počet účastníků
ÚOP**	81	648
Odborná témata	410	1 962
Celkem	497	2 704

* Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta

** Úřední oprávnění periodická

Tabulka 8: Oblast vzdělávání

Odborná témata	Počet akcí	Počet účastníků
IT	22	53
Jazyky	136	192
Kvalita	11	17
Manažerské	6	67

Odborná témata	Počet akcí	Počet účastníků
Metrologie	6	14
Odpadové hospodářství	4	17
Zemědělství	76	822
Bezpečnost potravin	30	93
Ostatní	119	687
Celkem	410	1 962

2.6 Ekonomické a majetkové údaje

2.6.1 Majetek organizace - aktiva

Tabulka 9: Přehled majetku organizace – aktiva (rozhaha)

Název	Stav k 1. 1. 2015	Stav k 31. 12. 2015
A. Stálá aktiva	950 147 280,76	949 845 550,04
<i>1. Dlouhodobý nehmotný majetek</i>		
- Software	96 607 041,28	100 180 785,93
- Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	27 295 089,13	26 251 086,77
- Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek		
<i>Dlouhodobý nehmotný majetek celkem</i>	<i>123 902 130,41</i>	<i>126 431 872,70</i>
<i>2. Oprávky k dlouhodobému nehmotnému majetku</i>		
- Oprávky k software	84 951 927,80	86 741 875,88
- Oprávky k dlouhodobému nehmotnému majetku	27 295 089,13	26 251 086,77
<i>Oprávky k dlouhodobému nehm. majetku celkem</i>	<i>112 247 016,93</i>	<i>112 992 962,65</i>
<i>3. Dlouhodobý hmotný majetek</i>		
- Pozemky	122 659 305,25	126 072 508,28
- Stavby	708 765 613,77	713 607 981,91
- Samostatné mov. věci a soubory	692 268 579,91	704 096 951,38
- Pěstitelské celky trvalých porostů	872 977,31	872 977,31
- Drobný dlouhodobý hmotný majetek	250 090 896,69	244 093 788,98
- Pořízení dlouhodobého hmotného majetku	8 192 975,25	317 885,88
- Dlouhodobý hmotný majetek určený k prodeji	84 348,00	167 348,00
<i>Dlouhodobý hmotný majetek celkem</i>	<i>1 782 934 696,18</i>	<i>1 789 229 441,74</i>
<i>4. Oprávky k dlouhodobému hmotnému majetku</i>		
- Oprávky ke stavbám	168 931 423,00	177 571 918,00
- Oprávky k samostatným movitým věcem a souborům movitých věcí	431 758 892,60	437 124 299,42
- Oprávky k pěstitelským celkům trvalých porostů	291 865,00	303 853,00
- Oprávky k drobnému dlouhodobému hm. majetku	243 460 348,30	237 822 731,33
<i>Oprávky k dlouhodobému hmotnému majetku celkem</i>	<i>844 442 528,90</i>	<i>852 822 801,75</i>
<i>5. Dlouhodobý finanční majetek</i>		
<i>Dlouhodobý finanční majetek celkem</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
B. Oběžná aktiva	62 651 120,30	73 627 645,53
<i>1. Zásoby</i>		

Název	Stav k 1. 1. 2015	Stav k 31. 12. 2015
- Materiál na skladě	13 413 752,22	13 954 853,12
- Pořízení materiálu a materiál na cestě		
- Výrobky	581 105,85	571 069,78
Zásoby celkem	13 994 858,07	14 525 922,90
2. Pohledávky		
- Odběratelé	106 439,62	338 836,73
- Poskytnuté provozní zálohy	4 506 984,61	3 713 276,09
- Jiné pohledávky z hlavní činnosti	3 136 816,00	3 865 155,60
- Pohledávky za rozpočtové příjmy		
- Pohledávky z titulu daní a obdobných dávek		
- Ostatní daně a poplatky		
- Pohledávky za zaměstnanci	361 544,00	208 117,00
- Jiné daně a poplatky		
- Ostatní krátkodobé pohledávky	30 287,09	32 085,09
Pohledávky celkem	8 142 071,32	8 157 470,51
3. Finanční majetek		
- Ceniny	22 222,00	21 519,00
- Běžný účet FKSP	1 511 224,82	1 625 753,00
- Ostatní běžné účty	45 474 018,67	44 054 394,92
Finanční majetek celkem	47 007 465,49	45 701 666,92
4. Dohadné účty aktivní		
- Náklady příštích období	755 567,58	841 757,96
- Dohadné účty aktivní	3 247 118,26	4 400 827,24
Dohadné účty aktivní celkem	4 002 685,84	5 242 585,20
Aktiva celkem	1 023 294 361,48	1 023 473 195,57

2.6.2 Majetek organizace - pasiva

Tabulka 10: Přehled majetku organizace – pasiva (rozvaha)

Název	Stav k 1. 1. 2015	Stav k 31. 12. 2015
C. Vlastní zdroje	974 216 188,58	970 789 771,80
1. Jmění účetní jednotky a upravující položky		
- Fond dlouhodobého majetku		
- Jmění účetní jednotky	1 628 755 891,54	1 634 491 225,18
- Dotace na pořízení dlouhodobého majetku		
- Fond oběžných aktiv		
- Oceňovací rozdíly při změně metody	-258 219 893,58	-258 219 893,58
- Jiné oceňovací rozdíly		60 323,40
- Opravy minulých období	-416 554 121,03	-416 554 121,03
Jmění účetní jednotky a upravující položky celkem	953 981 876,93	959 777 533,97
2. Fondy účetní jednotky		
- Fond kulturních a sociálních potřeb	1 773 902,09	1 741 868,42
- Fond rezervní		28 682,81
Finanční a peněžní fondy celkem	1 773 902,09	1 770 551,23
3. Výsledek hospodaření		
- Hospodářský výsledek běžného účetního období	-581 267 383,18	-593 944 944,46
- Výsledek hospodaření minulých účetních období	-2 400 476 965,89	-2 981 744 349,07
Výsledek hospodaření celkem	-2 981 744 349,07	-3 575 689 293,53
4. Příjmový a výdajový účet rozpočtového hospodaření		

Název	Stav k 1. 1. 2015	Stav k 31. 12. 2015
- Příjmový účet organizačních složek státu	-78 290 453,47	-77 674 244,34
- Zvláštní výdajový účet	662 345 399,95	662 400 465,84
- Agregované příjmy a výdaje minulých let	2 416 149 812,15	3 000 204 758,63
<i>Příjmové a výdajové účty celkem</i>	<i>3 000 204 758,63</i>	<i>3 584 930 980,13</i>
D. Cizí zdroje	49 078 172,90	52 683 423,77
Výdajové účty rozpočtového hospodaření		
1. Rezervy		
<i>Rezervy celkem</i>		
2. Dlouhodobé závazky		
<i>Dlouhodobé závazky celkem</i>		
3. Krátkodobé závazky		
- Dodavatelé	20 393,53	13 772,00
- Přijaté zálohy	239 253,38	200 780,71
- Závazky z dělené správy a kaucí	52 713,00	61 963,00
- Zaměstnanci		
- Jiné závazky vůči zaměstnancům	84 475,00	104 039,00
- Závazky ze sociálního zabezp. a zdrav. pojištění	14 039 192,00	14 038 005,00
- Ostatní přímé daně	3 954 109,00	3 656 816,00
- Daň z přidané hodnoty	360 094,00	1 350 452,00
- Ostatní krátkodobé závazky	26 446 667,34	28 316 040,62
<i>Krátkodobé závazky celkem</i>	<i>45 196 897,25</i>	<i>47 741 868,33</i>
4. Bankovní výpomoci a půjčky		
<i>Bankovní výpomoci a půjčky celkem</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
5. Přechodné účty pasivní		
- Výdaje příštích období	1 212 855,15	1 637 455,44
- Výnosy příštích období	82 354,80	26 804,00
- Dohadné účty pasivní	2 586 065,70	3 277 296,00
<i>Přechodné účty pasivní celkem</i>	<i>3 881 275,65</i>	<i>4 941 555,44</i>
Pasíva celkem	1 023 294 361,48	1 023 473 195,57

Majetek ústavu je využíván účelně v souladu s jeho určením. Věcná břemena tvoří především inženýrské sítě na našich pozemcích.

2.6.3 Přehled pohledávek

Tabulka 11: Přehled pohledávek organizace určených k vymáhání za rok 2015 v Kč

CELKOVÁ HODNOTA POHLEDÁVEK URČENÝCH K VYMÁHÁNÍ	1 082 502,80 Kč
Celková hodnota pohledávek již uhrazených	1 028 709,80 Kč
Celková hodnota pohledávek dosud neuhrazených	53 793,00 Kč
Celková hodnota odepsaných pohledávek	0,- Kč
Celková hodnota pohledávek za dlužníky v konkurzním řízení	0,- Kč
Celková hodnota pohledávek, které jsou předmětem právních sporů	0,- Kč
Celková hodnota pohledávek přihlášených do vyrovnání	0,- Kč
Zajištění pohledávek (zástavní právo, uznání závazku aj.)	neuplatněno

2.6.4 Údaje o rozpočtu příjmů a výdajů

2.6.4.1 Údaje o rozpočtu – závazné ukazatele

Tabulka 12: Závazné ukazatele rozpočtu na rok 2015 (v tis. Kč)

	Rozpočet 2015			Skutečnost 2015	% plnění
	schválený	po změnách	konečný		
Příjmy celkem, z toho:	70 958	70 958	70 958	77 674	109,46
- daňové	2 500	2 500	2 500	3 165	126,60
Výdaje celkem, toho:	622 084	657 272	674 025	662 397	100,78
- běžné výdaje celkem, z toho:	590 254	619 742	634 248	622 798	100,49
- mzdy zaměstnanců	199 210	238 205	238 205	238 205	100,00
- mzdy státních úředníků	128 236	90 877	90 877	90 877	100,00
- OPPP	2 739	2 929	3 235	3 209	109,56
- zákonné pojištění	112 181	112 737	112 737	112 737	100,00
- FKSP	3 274	3 291	3 291	3 291	100,00
- ostatní běžné výdaje	144 614	171 703	185 903	174 479	101,62
- kapitálové výdaje celkem	31 830	37 530	39 777	39 599,00	105,51

2.6.4.2 Oblast příjmů

Tabulka 13: Přehled příjmů organizace v roce 2015

Položka - skupina příjmů	Původní rozpočet v Kč	Upravený rozpočet v Kč	Skutečnost Kč	%
- správní poplatky	2 500 000	2 500 000	3 165 705	126,63
- z vlastní činnosti	67 500 000	67 500 000	61 709 048	91,42
- z pronájmu majetku	0	0	1 639 165	x
- z finančního majetku	0	0	1 424	x
- za přijaté sankční platby	0	0	3 582 373	x
- z prodeje nekapitálového majetku	0	0	0	x
- z mank a přeplatků minulých let	0	0	1 584 978	x
- přijaté pojistné náhrady	0	0	1 136 552	x
- ostatní příjmy	0	0	0	x
- z prodeje investičního majetku	0	0	519 852	x
- odvod-nedočerpáné prostředky zákonných odvodů	0	0	0	x
- převody z rozpočtových účtů OSS	0	0	1 017 826	x
- převody z Národního fondu - neinvestiční	957 950	957 950	3 290 377	x
- převody z Národního fondu - investiční	0	0	0	x
- neinvestiční transfery přijaté od EU	0	0	26 945	x
Celkem	70 957 950	70 957 950	77 674 245	109,47

2.6.4.3 Úpravy rozpočtu

Tabulka 14: Úpravy rozpočtu v průběhu roku 2015

Úprava rozpočtu (rozpočtové opatření)	Datum úpravy	Ostatní běžné výdaje	Kapitálové prostředky	Prostředky na platy zákoník	Prostředky na platy státní	Ostatní osobní výdaje	Zákonné odvody	FKSP
27183/2015-MZE-13212	4.6.2015	5 988 500	0	0	0	0	0	0
26123/2015-MZE-13212	4.6.2015	920 000	4 500 000	0	0	0	0	0
33486/2015-MZE-13212	22.6.2015	125 000	0	0	0	0	0	0
36039/2015-MZE-13212	26.6.2015	7 647 967	0	0	0	0	0	0
40000/2015-MZE-13212	23.7.2015	0	1 200 000	0	0	0	0	0
20752/2015-MZE-13212	23.9.2015	65 000	0	0	0	0	0	0
26274/2015-MZE-13212	23.9.2015	625 000	0	0	0	0	0	0
49522/2015-MZE-13212	23.9.2015	350 000	0	0	0	0	0	0
47892/2015-MZE-13212	6.10.2015	0	0	7 000 000	-7 000 000	0	0	0
53739/2015-MZE-13212	8.10.2015	1 100 000	0	0	0	0	0	0
57630/2015-MZE-13212	27.10.2015	2 700 000	0	0	0	0	0	0
59280/2015-MZE-13212	4.11.2015	0	0	995 311	641 181	0	556 407	16 365
57735/2015-MZE-13212	9.12.2015	0	0	31 000 000	-31 000 000	0	0	0
65095/2015-MZE-13212	10.12.2015	7 532 306	0	0	0	0	0	0
67793/2015-MZE-13212	16.12.2015	34 700	0	0	0	0	0	0
68547/2015-MZE-13212	18.12.2015	0	0	0	0	190 000	0	0
Mezisoučet	xxx	27 088 473	5 700 000	38 995 311	-37 358 819	190 000	556 407	16 365
Původní rozpočet	xxx	144 614 658	31 830 950	199 210 121	128 236 115	2 739 032	112 181 152	3 274 642
Konečný rozpočet	xxx	171 703 131	37 530 950	238 205 432	90 877 296	2 929 032	112 737 559	3 291 007

Prostředky poskytnuté zřizovatelem v průběhu roku se týkaly níže uvedených programů a úkolů:

- **Čj. 27183/2015-MZE-13212 ze dne 4. 6. 2015** – prostředky poskytnuté na základě podkladu Ministerstva zahraničních věcí čj. 229038/2015-OSR ze dne 11. 5. 2015 a uzavřených smluv s účelovým určením na realizaci projektu v rámci zahraniční rozvojové spolupráce (ZRS) „Vypracování a implementace registru vín v Moldavské republice“. Celková částka **zvýšení rozpočtu ostatních běžných výdajů činila 5 248 000 Kč.**
Čj. 27183/2015-MZE-13212 ze dne 4. 6. 2015 – prostředky poskytnuté na základě podkladu Ministerstva zahraničních věcí čj. 229038/2015-OSR ze dne 11. 5. 2015 a uzavřených smluv s účelovým určením na realizaci projektu v rámci zahraniční rozvojové spolupráce (ZRS) „Rozvoj vinařských oborů na středních zemědělských školách v Moldavsku“. Celková částka **zvýšení rozpočtu ostatních běžných výdajů činila 740 500 Kč.**
- **Čj. 26123/2015-MZE-13212 ze dne 7. 5. 2015** – prostředky poskytnuté na základě předložené žádosti vrchního ředitele Sekce zemědělských komodit Ing. Petra Jílka (čj. 22823/2015-MZE-17200 ze dne 22. 4. 2015) a podkladů předložených ÚKZÚZ s účelovým určením na pořízení kapalinového chromatografu s PDA a QD detektory (HPLC/PDA/QDa) plynového a kapalinového chromatografu, diskových polí a serverů v souvislosti s naplňováním cílů Národního akčního plánu na snížení používání pesticidů (NAP) v roce 2015. Celková částka **zvýšení rozpočtu v oblasti kapitálových výdajů činila 4 500 000 Kč.**

- **Čj. 26123/2015-MZE-13212 ze dne 7. 5. 2015** – prostředky poskytnuté na základě předložené žádosti vrchního ředitele Sekce zemědělských komodit Ing. Petra Jílka (čj. 22823/2015-MZE-17200 ze dne 22. 4. 2015) a podkladů předložených ÚKZÚZ s účelovým určením na řešení úkolů spojených s naplňováním cílů Národního akčního plánu na snížení používání pesticidů (NAP) v roce 2015. Celková částka **zvýšení rozpočtu v oblasti ostatních běžných výdajů činila 920 000 Kč.**
- **Čj. 33486/2015-MZE-13212 ze dne 22. 6. 2015** – prostředky poskytnuté na základě žádosti odboru koncepcí a ekonomiky LH 16220 čj. 27450/2015-MZE-16221 ze dne 11. 6. 2015, s účelovým určením na výdaje spojené s plněním úkolů stanoveným odborem hospodářské úpravy a ochrany lesů 16210 podle specifikace činností dle čj. 16990/2015-MZE-16212 ze dne 7. 5. 2015. Celková částka **zvýšení rozpočtu ostatních běžných výdajů činila 125 000 Kč.**
- **Čj. 36039/2015-MZE-13212 ze dne 26. 6. 2015** – prostředky poskytnuté na základě žádosti ÚKZÚZ 058775/2015 ze dne 12. 6. 2015 a následného schválení náměstkem ministra zemědělství Ing. Zdeňkem Adamcem, uvedeném v dopise čj. 35528/2015-MZE-13212 ze dne 24. 6. 2015 s účelovým určením na pořízení licencí k produktům Microsoft. Celková částka **zvýšení rozpočtu ostatních běžných výdajů činila 7 647 966,86 Kč.**
- **Čj. 40000/2015-MZE-13212 ze dne 23. 7. 2015** – prostředky poskytnuté na základě předložené žádosti UKZUZ 043738/2015 ze dne 6. 5. 2015 a po schválení náměstkem ministra zemědělství Ing. Zdeňkem Adamcem s účelovým určením na pořízení viničního traktoru. Celková částka **zvýšení rozpočtu v oblasti kapitálových výdajů činila 1 200 000 Kč.**
- **Čj. 20752/2015-MZE-13212 ze dne 23. 9. 2015** – prostředky poskytnuté na základě žádosti odboru koncepcí a ekonomiky LH 16220 čj. 18373/2015-MZE-16221 ze dne 10. 4. 2015, s účelovým určením na výdaje spojené s plněním úkolů stanoveným odborem hospodářské úpravy a ochrany lesů 16210 podle specifikace činností dle čj. 14122/2015-MZE-16212 ze dne 23. 3. 2015. Celková částka **zvýšení rozpočtu ostatních běžných výdajů činila 65 000 Kč.**
- **Čj. 26274/2015-MZE-13212 ze dne 23. 9. 2015** – prostředky poskytnuté na základě žádosti odboru koncepcí a ekonomiky LH 16220 čj. 23397/2015-MZE-16221 ze dne 7. 5. 2015, s účelovým určením na výdaje spojené s plněním úkolů stanoveným odborem hospodářské úpravy a ochrany lesů 16210 podle specifikace činností dle čj. 14131/2015-MZE-16212 ze dne 14. 4. 2015. Celková částka **zvýšení rozpočtu ostatních běžných výdajů činila 625 000 Kč.**
- **Čj. 50433/2015-MZE-13212 ze dne 23. 9. 2015** – prostředky poskytnuté na základě žádosti odboru koncepcí a ekonomiky LH 16220 čj. 49522/2015-MZE-16221 ze dne 11. 9. 2015, s účelovým určením na výdaje spojené s plněním úkolů stanoveným odborem hospodářské úpravy a ochrany lesů 16210 podle specifikace činností dle čj. 16990/2015-MZE-16212 ze dne 7. 5. 2015 a dodatku čj. 47905/2015-MZE-16212 ze dne 11. 9. 2015. Celková částka **zvýšení rozpočtu ostatních běžných výdajů činila 350 000 Kč.**
- **Čj. 47892/2015-MZE-13212 ze dne 6. 10. 2015** – přesun finančních prostředků na základě dopisu MF-41280/2015/1904-3 ze dne 25. 9. 2015. Celková částka **zvýšení rozpočtu mezd**

zaměstnanců činilo 7 000 000 Kč a snížení rozpočtu mezd státních úředníků činilo 7 000 000 Kč. Celkový mzdový rozpočet ústavu se nezměnil.

- **Čj. 53739/2015-MZE-13212 ze dne 8. 10. 2014** – prostředky poskytnuté na základě žádosti Odboru environmentálních podpor PRV čj. 51687/2015-MZE-14131 ze dne 24. 9. 2015 s účelovým určením „Aktualizace systému kontroly hospodaření zemědělských podniků ve zranitelných oblastech, v rámci implementace směrnice Rady 91/676/EEC (Nitrátová směrnice) a spolupráce na jeho výkladu, dále ověření a porovnání užitných vlastností různých druhů organických hnojiv v polních podmínkách. Celková částka **zvýšení rozpočtu v oblasti ostatních běžných výdajů činila 1 100 000 Kč.**
- **Čj. 57630/2015-MZE-13212 ze dne 27. 10. 2015** – prostředky poskytnuté na základě žádosti UKZUZ 043945/2015 ze dne 7. 5. 2015 s účelovým určením na zajištění delegovaných kontrol pro SZIF. Celková částka **zvýšení rozpočtu ostatních běžných výdajů činila 2 700 000 Kč.**
- **Čj. 59280/2015-MZE-13212 ze dne 4. 11. 2015** – zvýšení finančních prostředků na základě usnesení vlády České republiky č. 748 ze dne 23. 9. 2015 k návrhu zákona o státním rozpočtu České republiky na rok 2016 a k návrhům střednědobého výhledu na léta 2017 a 2018. Částka **zvýšení rozpočtu mezd zaměstnanců činila 995 311 Kč, zvýšení rozpočtu mezd státních úředníků činila 641 181 Kč, zvýšení rozpočtu na pojistné na sociální zabezpečení 408 123 Kč, zvýšení rozpočtu na zdravotní pojištění 147 284 Kč a zvýšení rozpočtu na FKSP 16 365 Kč.** Celkově byl rozpočet navýšen o částku 2 209 264 Kč.
- **Čj. 57735/2015-MZE-13212 ze dne 9. 12. 2015** – přesun finančních prostředků na základě dopisu MF-50977/2015/1904-3 ze dne 1. 12. 2015. Celková částka **zvýšení rozpočtu mezd zaměstnanců činila 31 000 000 Kč a snížení rozpočtu mezd státních úředníků činilo 31 000 000 Kč.** Celkový mzdový rozpočet ústavu se nezměnil.
- **Čj. 65095/2015-MZE-13212 ze dne 10. 12. 2015** – prostředky poskytnuté na základě žádosti UKZUZ 121759/2015 ze dne 30. 11. 2015 a následného souhlasu ředitele odboru správy centrálních informačních systémů a kybernetické bezpečnosti Davida Šetiny s účelovým určením na pořízení licencí k produktům Microsoft. Celková částka **zvýšení rozpočtu ostatních běžných výdajů činila 7 532 305,82 Kč.**
- **Čj. 67793/2015-MZE-13212 ze dne 16. 12. 2015** – prostředky poskytnuté na základě rozpočtového opatření MF čj. MF-54433/2015/1904-3 ze dne 14. 12. 2015, kterým byly z kapitoly 375 Státní úřad pro jadernou bezpečnost převedeny do kapitoly 329 – MZe prostředky na rozpočtové krytí výdajů k zajištění a obnově činnosti celostátní radiační monitorovací sítě (vyhláška č 319/2002 Sb., o funkci a organizaci celostátní radiační monitorovací sítě, ve znění vyhlášky č. 27/2006 Sb.) a podle uzavřených smluv. Celková částka **zvýšení rozpočtu ostatních běžných výdajů činila 34 700 Kč.**
- **Čj. 68547/2015-MZE-13212 ze dne 18. 12. 2015** – prostředky poskytnuté na základě souhlasu MF čj. MF-50640/2015/1904-3 ze dne 15. 12. 2015 a žádosti UKZUZ 094707/2015 ze dne 26. 10. 2015 s účelovým určením na odstupné. Celková částka **zvýšení rozpočtu ostatních osobních výdajů činila 190 000 Kč.**

Ústav je zapojen do realizace Operačního programu přeshraniční spolupráce CZ.3.22/1.2.00/12.03445 „Rizika a přínosy aplikace exogenní organické hmoty na půdu“. Doba trvání tohoto projektu je 2013 – 2015. Prostředky na úhradu nákladů tohoto projektu byly formou předfinancování poskytnuty ústavu již v základním rozpočtu, a to 651 000,00 Kč v oblasti ostatních běžných výdajů; 174 000,00 Kč v oblasti mezd zaměstnanců; 241 000,00 Kč v oblasti ostatních osobních výdajů; 59 260,00 Kč zákonných odvodů a 1 740,00 Kč v oblasti FKSP.

Při své činnosti v roce 2015 zapojil ústav do svého rozpočtu prostředky z minulých let NAR ve výši 8 517 287,40 Kč na projekty v rámci zahraniční rozvojové pomoci „Vypracování a implementace registru vín v Moldavské republice“ (4 524 224,56 Kč) a „Institucionální podpora certifikace a kontroly rostlinného materiálu“ v republice Bosna a Hercegovina (3 993 062,84 Kč), kapitálové prostředky NAR ve výši 2 246 545,64 Kč a ostatní běžné výdaje NAR ve výši 4 876 228,72 Kč.

Dále byly prostřednictvím rezervního fondu zapojeny prostředky zaslané zahraničním partnerem Nederlands Normalisatie-instituut (NEN). Byly čerpány v oblasti ostatních osobních nákladů ve výši 286 620,00 Kč a ostatních běžných výdajů ve výši 83 681,35 Kč. Zapojeny byly rovněž prostředky TAIEX, které byly čerpány v položce ostatní osobní výdaje v částce 20 000,00 Kč a v ostatních běžných výdajích v částce 6 945,00 Kč.

V roce 2015 bylo rovněž využito povolené přečerpání rozpočtu z titulu nadpříjmů z pojistných událostí, kdy byla využita částka 716 409,00 Kč.

2.6.4.4 Přehled výdajů vedených v ISPROFIN

Tabulka 15: Přehled výdajů na financování programů reprodukce majetku vedených v ISPROFIN v roce 2015

Název investice	Č. akce	Počáteční rozpočet 2015 (v Kč)	Upravený rozpočet 2015 (v Kč)	Skutečnost 2015 (v Kč)
Programové vybavení	129V011001057	2 030 000	920 000,00	919 237,00
Výpočetní technika	129V011001056	2 870 000	2 474 000,00	2 473 519,59
Budovy, haly a stavby - celkem, z toho:		920 000	3 804 950,00	3 792 494,43
- agregované	129V012001021	920 000	2 306 263,04	2 294 494,43
- agregované (NNV)	129V012001021		1 498 686,96	1 498 000,00
Stroje, přístroje a zařízení - celkem, z toho:		19 860 950	25 970 545,64	25 806 975,91
- individuální - maloparcelní sklizeč	129V012001018	7 475 000	3 982 000,00	3 981 900,98
- individuální (RO) - viniční traktor	129V012001018		1 200 000,00	1 195 480,00
- individuální (NNV) - sklizeč cukrovky	129V012001117	0	744 650,00	744 150,00
- individuální (RO) - prostředky NAP	129V012001138		4 500 000,00	4 359 649,99
- agregované	129V012001021	12 385 950	15 540 686,96	15 525 794,94
- agregované (NNV)	129V012001021	0	3 208,68	0,00
Pozemky	129V012001021	0	450 000,00	450 000,00
Dopravní prostředky	129V012001020	6 150 000	6 158 000,00	6 157 690,00
Celkem 2015		31 830 950,00	39 777 495,64	39 599 916,93
- z toho z prostředků NNV			2 246 545,64	2 242 150,00

3 Výsledky kontrolní a zkušební činnosti v jednotlivých oblastech

3.1 Hnojiva a půda

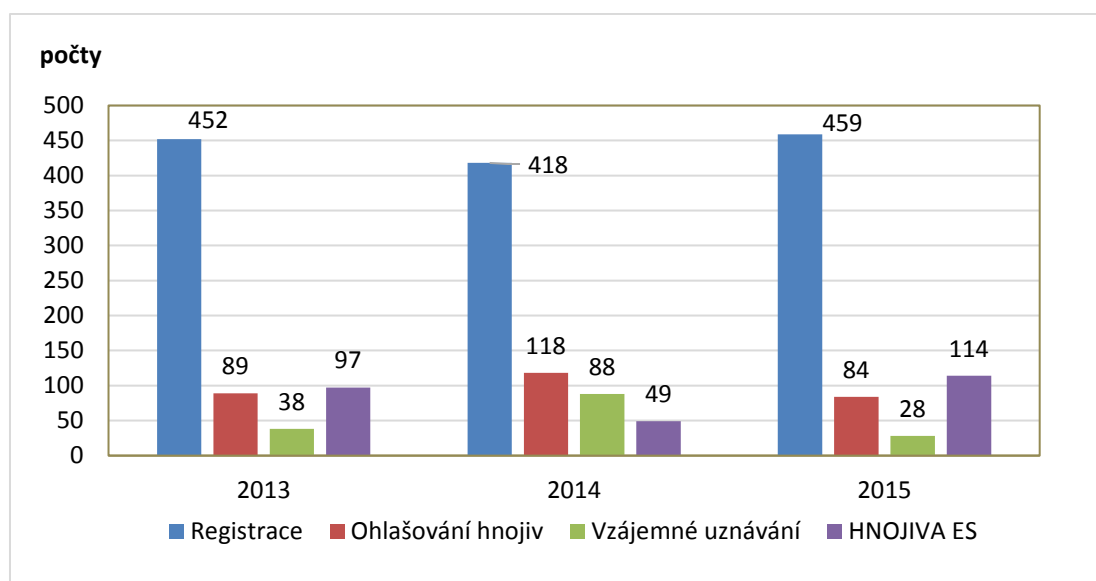
3.1.1 Registrace a ohlašování hnojiv

V režimu registrace bylo v roce 2015 vydáno celkem 459 rozhodnutí, z toho 126 rozhodnutí o registraci, 283 prodloužení platnosti registrace a v 50 případech bylo vydáno rozhodnutí o změně žádosti o registraci. Dále bylo ohlášeno 84 hnojiv, v režimu vzájemného uznávání bylo evidováno 28 výrobků a v režimu HNOJIV ES 114 hnojiv. Zrušeno bylo 21 rozhodnutí o registraci.

Tabulka 16: Registrace a ohlašování hnojiv, evidence vzájemně uznaných hnojiv a hnojiv ES (2015)

2015	Počet
Vydaná rozhodnutí celkem	459
- rozhodnutí o registraci hnojiva/pomocné látky	126
- prodloužení platnosti registrace	283
- žádost o změnu rozhodnutí o registraci	50
Ohlášená hnojiva	84
Vzájemné uznávání	28
HNOJIVA ES	114
Zrušené registrace	21

Graf 1: Porovnání počtů registrací, ohlášených hnojiv, vzájemně uznaných hnojiv a HNOJIV ES v letech 2013-2015

3.1.2 Kontroly používání, skladování a uvádění hnojiv do oběhu

Při kontrolách v prvovýrobě je ověřováno skladování a používání hnojiv v souladu s příslušnou legislativou. V roce 2015 bylo v rámci prvovýroby provedeno celkem 123 úředních kontrol (kontroly plánované, následné, mimořádné na podnět). V 17 případech byly prověřeny oprávněné osoby, kterým bylo ústavem uděleno oprávnění k provádění odběru vzorků půd v rámci AZZP.

Zásady při používání upravených kalů z čistíren odpadních vod (ČOV) na zemědělské půdě byly inspektory zkontrolovány celkem v 79 případech (kontroly plánované, následné, mimořádné), přičemž polovina kontrol byla zahájena z důvodu podnětu třetích osob. Tento typ kontrol je od roku 2015 realizován mimo systém podmíněnosti.

Mimo prvovýrobu byla ve 235 případech (kontroly plánované, následné, mimořádné na podnět) kontrolována oblast uvádění hnojiv do oběhu - výroba, distribuce, obchodní síť.

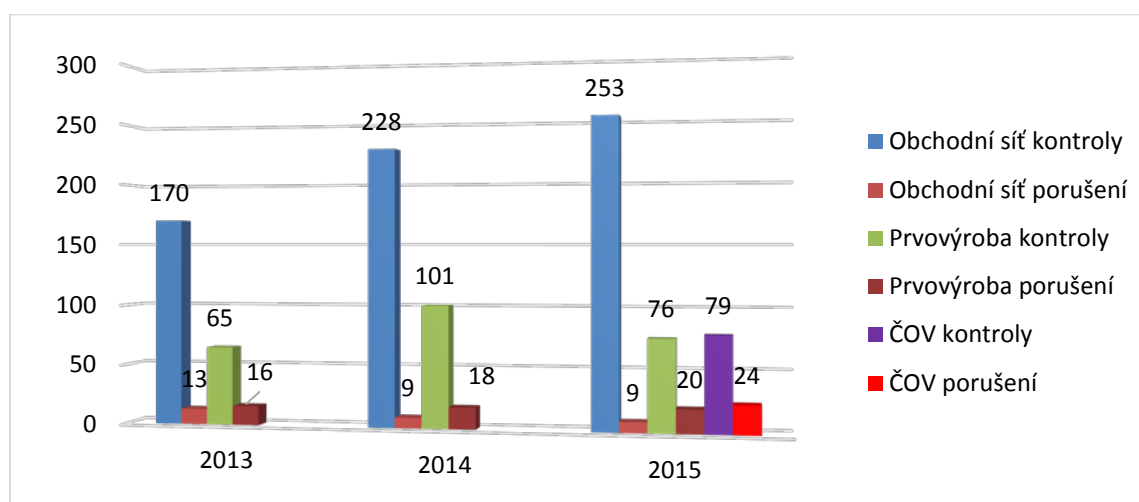
Tabulka 17: Kontroly používání, skladování a uvádění hnojiv do oběhu v roce 2015

2015	Kontroly plánované	Kontroly celkem*	Kontroly s porušením•
Kontroly používání, skladování a uvádění hnojiv do oběhu	229	253	9
Kontroly skladování a používání hnojiv	73	76	20
Kontroly používání kalů z ČOV	40	79	24

*Kontroly plánované, následné, mimořádné (na podnět)

• Kontroly, během nichž byl porušen minimálně jeden požadavek

Graf 2: Počty národních kontrol hnojiv 2013-2015

Tabulka 18: Odebrané vzorky v roce 2015

2015	Počet celkem	Nevyhovující
Odebrané vzorky - Odborný dozor	241	15
Odebrané vzorky - Cílené kontroly (vzorky digestátů, kompostů, statkových hnojiv)	103	8

Nejčastější pochybení:

Z výsledků provedených kontrol je zřejmé, že nejvyšší míra potenciálního ohrožení životního prostředí vlivem zemědělské činnosti pochází z nedostatečně zabezpečených skladů hnojiv, popř. z nevhodně uložených hnojiv na zemědělské půdě, kdy jsou tato statková hnojiva ukládána bez souladu s havarijním plánem.

3.1.3 Kontroly Cross Compliance

ÚKZÚZ, jako jedna z kompetentních kontrolních organizací, zajišťuje úřední kontrolu nad dodržováním požadavků Cross Compliance u zemědělských podnikatelů hospodařících ve zranitelných oblastech, nad dodržováním minimálních požadavků pro používání hnojiv, u požadavků platných pro ochranu podzemních vod proti znečištění (DZES 3) a v neposlední řadě kontrolu zákazu hnojení a aplikaci přípravků na ochranu rostlin (POR) v ochranných pásmech kolem vod (DZES 1). Během jedné kontroly na místě jsou inspektory prověřeny požadavky podmíněnosti spolu s požadavky národními (tj. bez vlivu na přímé platby), čímž je snížena administrativní zátěž na kontrolované osoby. Prověřování dodržování tzv. minimálních požadavků na hnojení a na používání POR je od roku 2015 prováděno v systému kontrol způsobilosti.

V roce 2015 bylo v oblasti životního prostředí provedeno celkem 1 112 kontrol podmíněnosti (počítány kontroly plánované, následné, mimořádné).

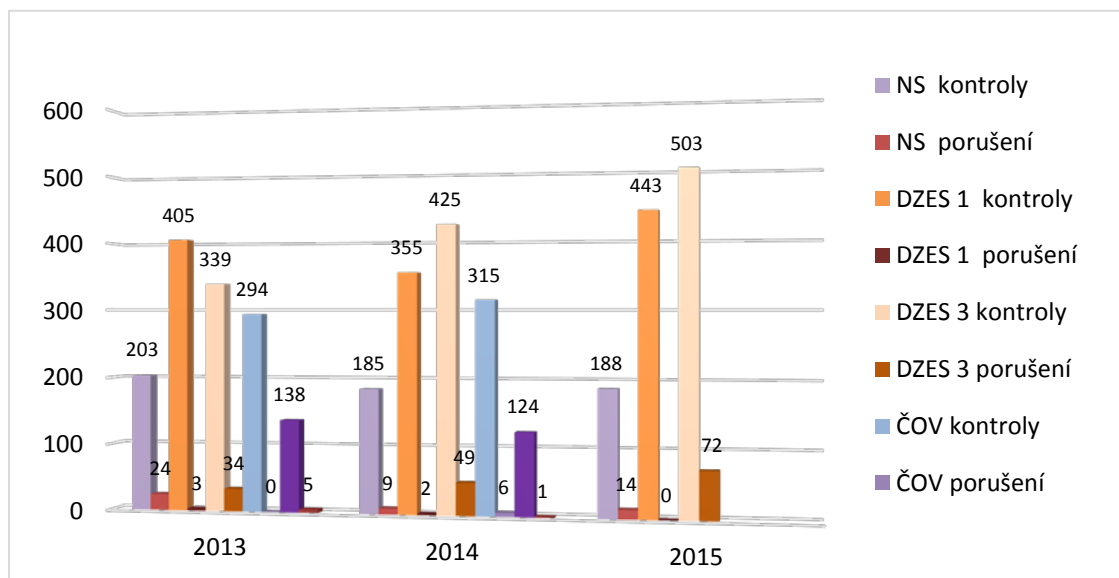
Tabulka 19: Kontroly Cross Compliance v roce 2015

2015	Kontroly plánované	Kontroly celkem*	Kontroly s porušením•
Nitrátová směrnice	161	188	14
DZES 1	437	443	0
DZES 3	437	503	72
Kontroly celkem	1 035	1 134	90

*Kontroly plánované, následné, mimořádné (na podnět)

• Kontroly, během nichž byl porušen minimálně jeden požadavek

Graf 3: Počty kontrol Cross Compliance v letech 2013-2015

Nejčastější pochybení:

Celkem bylo inspektory konstatováno 90 kontrol s porušením, přičemž u 5 kontrol na místě bylo zjištěno pochybení požadavků podmíněnosti (5,5%).

Skladování závadných látek v nevyhovujících skladech, popř. na zemědělské půdě na nevhodných plochách (meliorovaná část pozemku), únik těchto látek do okolního prostředí, popřípadě neprovedení pravidelné zkoušky těsnosti potrubí a nádrže určených pro skladování ropných látek se řadí mezi nejčastěji zjišťované pochybení v rámci systému Cross Compliance.

Neschválení havarijního plánu příslušným vodoprávním úřadem (či jeho absence), nesprávné uložení hnoje na zemědělskou půdu bez souladu s havarijním plánem (doba uložení hnojiva na zemědělské půdě přesahuje maximální lhůtu 12 měsíců, nebo současné místo pro uložení hnojiv není v havarijním plánu uvedeno) jsou nejčastěji zastoupená porušení, která ovšem nemají vliv na vyplacenou výši dotací, protože nejsou požadavkem podmíněnosti.

3.1.4 Delegované kontroly

Delegované kontroly jsou ústavem zajišťovány pro platební agenturu (SZIF). Během kontrol na místě jsou prověřovány obecné požadavky na hnojení a POR (vedení evidence), dále tzv. minimální požadavky na hnojení a používání POR a dále kontroly určitých specifických podmínek platných pro obě oblasti (hnojení a POR).

Kontroly specifických podmínek v rámci AEO a AEKO jsou zaměřeny na dodržování limitů při hnojení v rámci ošetřování travních porostů (louky, pastviny), zatrávňování orné půdy, hnojení v oblastech NATURA 2000, posuzování limitů hnojení u zeleniny pěstované v rámci integrované produkce, kontrolu provádění pravidelných řezů v ovocných sadech (v ekologickém a integrovaném systému pěstování). Pravidelné ošetřování je kontrolováno rovněž u vinic v režimu integrované produkce. Kontroly dodržování podmínek platných pro používání hnojiv a přípravků na ochranu rostlin v integrované produkci jsou inspektory prověřovány během společných kontrol s pracovníky ORLI.

Mezi kontroly, které jsou SZIF delegovány na ÚKZÚZ, se řadí i kontroly ekologicky hospodařících zemědělců, tato problematika je detailněji popsána v kapitole 3.10.

Pro SZIF jsou navíc každoročně odebírány vzorky technického konopí pro stanovení obsahu tetrahydrokannabinolu.

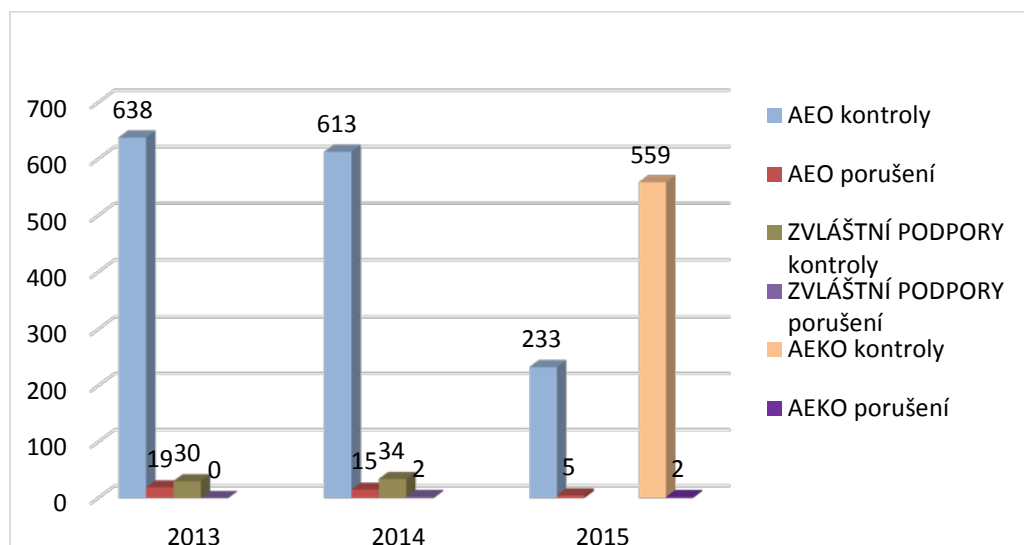
Tabulka 20: Delegované kontroly v roce 2015

2015	Kontroly plánované	Počet kontrol*	Kontroly s porušením•
AEO	228	233	5
AEKO	559	559	2
Kontroly celkem	787	792	7
Vzorky konopí	17 žadatelů	35 vzorků	0

*Kontroly plánované, následné, mimořádné (na podnět)

• Kontroly, během nichž byl porušen minimálně jeden požadavek

Graf 4: Počty delegovaných kontrol hnojiv v letech 2013-2015

Nejčastější pochybení:

Nepředložení, popř. nevedení evidence o použitých hnojivech patřila v systému AEO i AEKO k nejčastěji zjištěným porušením. Dále bylo zjištěno nakládání s POR bez zajištění tohoto výkonu odborně způsobilou osobou. V neposlední řadě bylo konstatováno použití nepovolených přípravků na ochranu rostlin a aplikace nepovolené účinné látky během ošetřování porostu.

V roce 2015 nebylo inspektory zjištěno žádné nedodržení stanovených limitů dusíku při hnojení nebo během pastvy hospodářských zvířat.

Správní řízení a výše pokut

V roce 2015 bylo v oblasti hnojiv vydáno celkem 17 pravomocných rozhodnutí o uložení pokuty a celková výše takto pravomocně uložených pokut činila 210 000 Kč.

3.1.5 Bazální monitoring půd

V roce 2015 proběhly každoroční odběry půdních vzorků z vybraných monitorovacích ploch. Bylo odebráno 40 půdních vzorků ornice ze 40 stálých ploch Bazálního monitoringu půd a 5 vzorků svrchního horizontu z ploch v chráněných územích (CHÚ) určených ke stanovení vybraných perzistentních organických polutantů (POPs).

Dále byly v rámci BMP odebírány vzorky rostlin pro stanovení celkového obsahu rizikových prvků a vybraných POPs na stanovených 25 plochách základního subsystému BMP a 27 plochách subsystému kontaminovaných ploch BMP. Celkem bylo odebráno 85 vzorků rostlinného materiálu.

Tabulka 21: Bazální monitoring půd

2015	Počet
Vzorky půdy BMP – každoroční odběry	40
Vzorky půdy z CHÚ	5
Vzorky rostlin BMP	85

3.1.6 Registr těžkých kovů

Pro Registr těžkých kovů bylo v roce 2015 vybráno ze vzorků AZZP celkem 504 vzorků půd, z toho v rámci rozšiřování Registru na zemědělských půdách 472 vzorků půd a v rámci zemědělské půdy obhospodařované ekologickými zemědělci 32 vzorků půd.

Podle získaných a archivovaných dat je v současné době v České republice kolem 0,2 % ploch zemědělských půd (orná půda a TTP) s nadlimitními obsahy rizikových prvků stanovených v lučavce královské. Toto číslo je pouze orientační, protože nejsou zatím pokryty všechny katastry ČR. Hodnocení bylo provedeno podle vyhlášky č. 13/1994 Sb.

Tabulka 22: Registr těžkých kovů

2015	Počet
Vzorky RTK – rozšiřování	472
Vzorky RTK – ekologičtí zemědělci	32

3.1.7 Monitoring vstupů do půdy

Monitoring kalů z čistíren odpadních vod

V roce 2015 bylo odebráno 82 vzorků kalů z čistíren odpadních vod, jejichž produkce je dále využívána v zemědělství, nebo se jedná o velké a dlouhodobě monitorované ČOV. Ve všech vzorcích je stanoven obsah těžkých kovů a ve vybraných 21 vzorcích organické polutanty.

Monitoring kvality půdy a rostlin po aplikaci kalů

V roce 2015 bylo vybráno 29 vzorků půd po aplikaci kalů a odebráno 7 vzorků rostlin. Ve vzorcích půd i rostlin se provádí analýzy těžkých kovů.

Monitoring sedimentů

Od roku 1995 do konce roku 2015 bylo odebráno a zanalyzováno celkem 485 vzorků sedimentů (v roce 2015: 20 vzorků). Z uvedeného počtu je 268 rybníků „polních“ a 149 rybníků „návesních“, 45 rybníků „lesních“ a 23 sedimentů z toků. V sedimentech se provádí stanovení výměnného pH, zrnitosti, přístupných živin, těžkých kovů a POPs.

Aktivní biomonitring

Aktivní biomonitring je metoda umožňující sledovat depoziční zátěž krajiny pomocí rostlin, tzv. bioindikátorů. Jako bioindikátory slouží rostliny jílku mnohokvětého a borovice černé. V roce 2015 byl aktivní biomonitring provozován na 7 stanovištích a odebráno a analyzováno bylo 24 vzorků jílku a 8 vzorků jehličí. Ve všech vzorcích jsou stanoveny obsahy těžkých kovů a 16 EPA PAH.

Tabulka 23: Monitoring vstupů do půdy

2015	Počet
Vzorky kaly ČOV	82
Vzorky půda po aplikaci kalů	14
Vzorky rostliny po aplikaci kalů	7
Vzorky sedimenty	20
Vzorky aktivní biomonitring	32

3.1.8 Agrochemické zkoušení zemědělských půd

AZZP představuje pravidelné zjišťování vybraných parametrů půdní úrodnosti; provádí se v šestiletých cyklech a zahrnuje odběr vzorků, jejich chemický rozbor a vyhodnocení výsledků.

V roce 2015 bylo prozkoušeno celkem 396 474 ha zemědělské půdy, což představuje 98,9 % celoročního plánu a bylo odebráno 54 397 půdních vzorků (85 %). Pro MZe byla za šestileté období 2009 - 2014 vypracována závěrečná zpráva „Výsledky agrochemického zkoušení zemědělských půd“.

Tabulka 24: Agrochemické zkoušení půd

2015	Počet
Odběry půdních vzorků/ha	396 474
Odběry půdních vzorků/vzorky	54 397

3.1.9 Stacionární výživářské a nádobové vegetační zkoušky

V roce 2015 byly na 11 stanicích vedeny 4 stacionární polní zkoušky, celkem na 1 611 pokusných parcelkách. Provádí se zde dlouhodobé zkoušky různých způsobů hnojení. Hodnotí se vliv na výnos, kvalitu pěstovaných plodin a půdní vlastnosti. Výsledky byly publikovány na odborných setkáních a v periodikách v České republice i v zahraničí.

Ve zranitelné oblasti na třech lokalitách v rozsahu 72 parcelek byla vedena dlouhodobá polní zkouška porovnávající účinnost organických hnojiv (kejdy, digestátů, kompostu) a minerálního hnojiva.

Vliv obhospodařování travního porostu na produkci se sleduje od roku 1969 na pokusné ploše v Závišíně. Hodnotí se vývoj produktivity, botanického složení a kvality píce a vlastnosti půdy pod trvalým travním porostem.

Na 12 lyzimetrických stanovištích v odlišných klimatických a půdních podmínkách jsou dlouhodobě sledovány vstupy živin a doprovodných látek do půdy. Hodnotí se vstupy z organických a minerálních hnojiv, srážkových vod, případně závlahové vody a dále výstupy živin odčerpané sklizní a ztráty živin zjištěné v eluátu.

Ve vegetační hale v Brně bylo v roce 2015 založeno 7 nádobových zkoušek v 671 nádobách.

V registrační zkoušce byl ověřován vliv kapalných hnojiv s růstovými regulátory. Pokusnými plodinami byly okurky, rajčata a papriky. V postregistrační zkoušce bylo třetím rokem sledováno hnojivo na bázi rostlinného popele, které má charakter organominerálního draselno-vápenatého hnojiva.

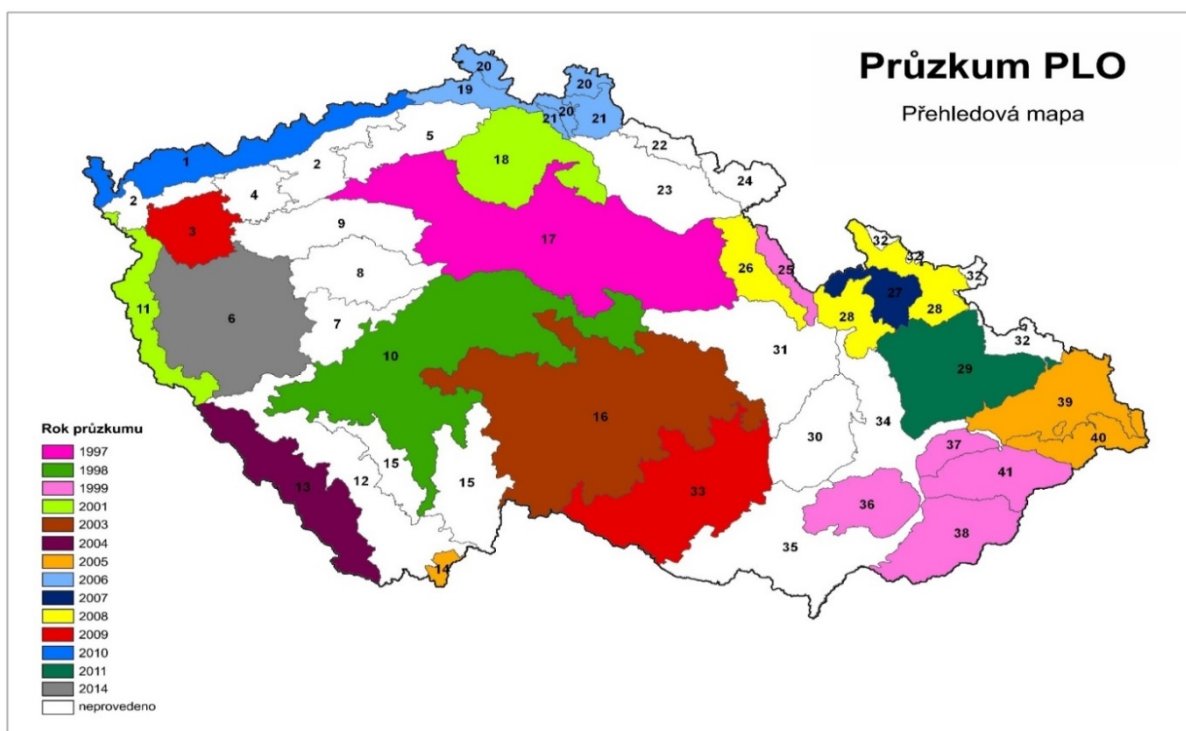
Tabulka 25: Polní a nádobové zkoušky

2015	Počet
Počet pokusných parcel	1 611
Lyzimetrická stanoviště	12
Počet pokusných nádob	671

3.1.10 Lesnická činnost

Průzkum výživy lesa, jehož účelem je informovat vlastníky lesních pozemků o chemizmu lesních půd se zaměřil na dokončení terénních odběrů v Lesní přírodní oblasti (LPO) č. 11: Český les. Na 98 odběrných místech byly odebrány vzorky půdy a vzorky asimilačních orgánů lesních dřevin. Organizace průzkumu probíhala ve spolupráci se zástupci MZe a LČR, které spravují rozlohou největší část tohoto území.

Obrázek 4: Průzkum výživy lesa – přehledová mapa

Kontrola kvality a účinnosti leteckého vápnění lesních porostů pokračovala v zavedeném desetiletém cyklu. Po deseti letech od vápnění byly provedeny kontrolní odběry na lokalitách Klášterec, Horní Blatná a Nejdek v Krušných horách. Odběry před leteckým vápněním byly realizovány na lokalitě Kraslice a Hora Sv. Kateřiny v Krušných horách a na Javořici na Českomoravské vrchovině. Kontrola účinnosti vápnění byla v roce 2015 rozšířena o zjišťování množství dolomitického vápence, dopadaného na půdní povrch a dále o jeho vliv na půdní organický materiál, mikrobiální činnost a chemismus půdní vody.

Další vývojová činnost s cílem zvýšení informací o lesním prostředí spočívá v systematickém studiu vybraných mikrobiologických vlastností lesních půd. První výsledky byly publikovány v impaktovaných časopisech *Pedobiologia* a *Zprávy lesnického výzkumu*. Poznatky z této činnosti jsou využity v kontrole účinnosti vápnění lesa.

V rámci služeb vlastníkům lesa byla provedena kontrola 110 feromonových odparníků nejvíce používaných v ochraně lesa proti lýkožroutu smrkovému. Laboratorní analýzy byly doplněny terénní biologickou zkouškou. Výsledky byly publikovány v časopise *Lesnická práce*.

Na lignikultuře ve Stachách byla v roce 2015 provedena těžba topolů a vrb vysazených v roce 2010. Vytěžená biomasa byla zvážena podle jednotlivých klonů a pozemek byl připraven na obnovu výmladkovým způsobem. Studium produkce vysázených klonů energetických dřevin v podmínkách opuštěných horských pastvin bylo rozšířeno o sledování jejich vlivu na půdní vlastnosti.

Tabulka 26: Průzkum výživy lesa a kontroly

2015	Počet odběrných míst	Počet rostlinných vzorků	Počet půdních vzorků	Počet vzorků odparníky
Průzkum výživy lesa	98	196	294	
Kontrola vápnění	69	138	207	
Kontrola feromonů				110

3.1.11 Publikační činnost, účast na akcích, spolupráce s ostatními úřady a institucemi a mezinárodní spolupráce

Pracovníci Oddělení půdy a lesnictví, Oddělení hnojiv a Oddělení výživy rostlin v roce 2015 publikovali celkem 4 články do odborných periodik Lesnická práce a Zemědělec a byl zpracován jeden odborný posudek pro Výzkumný ústav pícninářský, spol. s r.o. Troubsko. Na domácích i zahraničních konferencích představili 7 posterů a přednesli 7 prezentací, na dvou kurzech působili jako lektoři. V roce 2015 napsali celkem 9 souhrnných hodnotících zpráv z oblasti jejich činností.

V rámci mezinárodní spolupráce se pravidelně účastní pracovních výborů Evropské komise – Pracovní skupina pro hnojiva, a také jednání CEN TC 260.

Pro rozšíření vlastních znalostí navštívili během roku řadu odborných seminářů, konferencí a školení.

3.2 Odrůdy

3.2.1 Ochrana práv k odrůdám a registrace odrůd

Řízení pro účely udělení ochranných práv k odrůdám a registrační řízení zajistil Národní odrůdový úřad (NOÚ) ve spolupráci s Odborem provozním a zkušebním (OPZ) a ostatními odbornými pracovišti ústavu i mimo ústav u všech odrůd v odborně zdůvodněném rozsahu. Pro účely registrace, ověřování odrůd po registraci, udělení ochranných práv k odrůdám, vegetační zkoušky Odboru osiv a sadby a pokusy pro vybrané odbory Sekce zemědělských vstupů bylo hodnoceno 1 206 pokusů a doplňkových testů, což představovalo celkem 82 528 parcel na 15 pracovištích ústavu a 18 pracovištích u pověřených subjektů mimo ústav. Plánované pokusy byly založeny na všech pracovištích bez výrazných technických problémů. Extrémně suché podmínky však byly příčinou vysoké variability pokusů na některých exponovaných lokalitách. Výsledky těchto pokusů nemohly být z tohoto důvodu zahrnuty do celkového zpracování výsledků zkoušek užitné hodnoty. Žadatelé o registraci a ochranu práv byli průběžně seznamováni s výsledky příslušných zkoušek, a to okamžitě po jejich zpracování v komplexní tabulkové formě. U všech polních plodin proběhla se žadateli společná jednání o průběhu a výsledcích zkoušek.

V roce 2015 bylo přijato 83 žádostí o udělení ochranných práv, vydáno 65 osvědčení o udělení ochranných práv a u 101 odrůd byla ochranná práva ukončena.

V řízení o registraci a prodloužení registrace bylo přijato 601 žádostí, bylo vydáno 406 rozhodnutí o registraci a prodloužení registrace, výmaz ze Státní odrůdové knihy

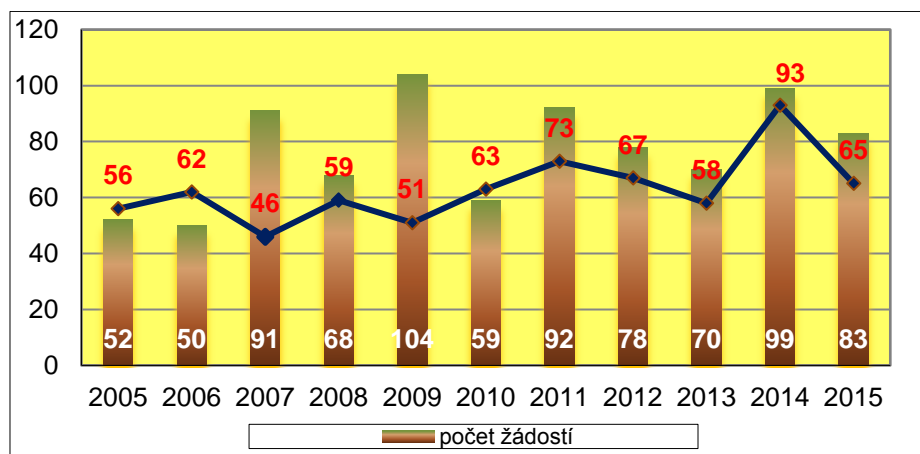
byl proveden u 146 odrůd z důvodu podání žádosti o zrušení registrace nebo uplynutí doby registrace. Proti rozhodnutí ústavu o ukončení řízení bez registrace (o zamítnutí žádosti) nebylo podáno žádné odvolání.

Tabulka 27: Přehled správních řízení

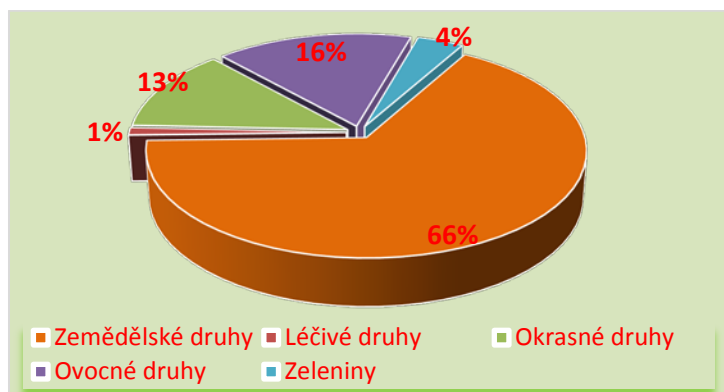
	Registrace	Prodloužení registrace
Žádosti přijaté	573	28
Zemědělské druhy	517	5
Zeleninové druhy	45	23
Ovocné druhy	9	
Okrasné druhy	2	
Léčivé a aromatické rostliny		
Žádosti vzaté zpět	315	1
Žádosti zamítnuté	1	1
Rozhodnutí o registraci	198	208
Zemědělské druhy	135	81
Zeleninové druhy	38	123
Ovocné druhy	24	4
Okrasné druhy	1	-
Léčivé a aromatické rostliny	-	-
Zrušení registrace	56	
Uplynutí doby registrace	90	

Ochrana práv	
Žádosti přijaté	83
Zemědělské druhy	52
Zeleninové druhy	3
Ovocné druhy	6
Okrasné druhy	22
Léčivé a aromatické rostliny	
Žádosti vzaté zpět	12
Žádosti zamítnuté	-
Rozhodnutí o udělení ochranných práv	65
Zemědělské druhy	34
Zeleninové druhy	1
Ovocné druhy	10
Okrasné druhy	19
Léčivé a aromatické rostliny	1
Zánik ochranných práv	70
Uplynutí ochranných práv	31

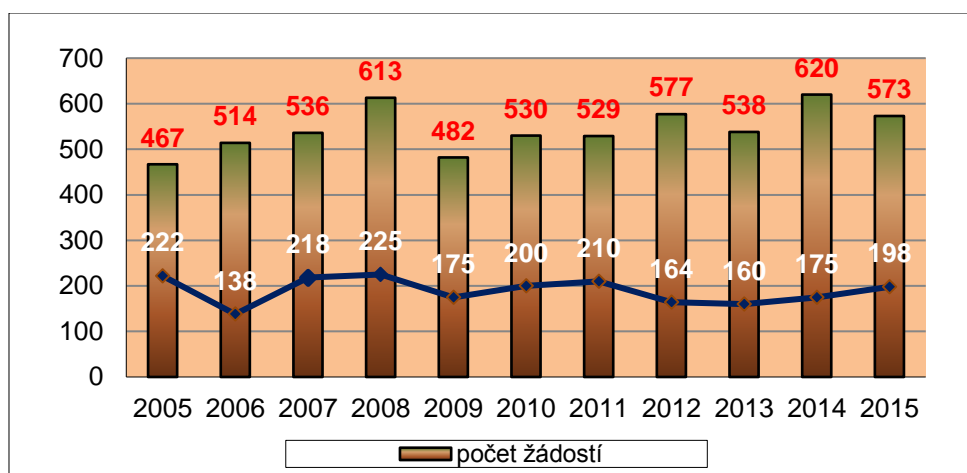
Graf 5: Počty žádostí a rozhodnutí o udělení ochranných práv v letech 2005 – 2015

Graf 6: Odrůdy chráněné na národní úrovni - zastoupení jednotlivých skupin plodin

Graf 7: Počty žádostí a rozhodnutí o registraci v letech 2005 - 2015

3.2.2 Zkoušky pro Seznam doporučených odrůd

V roce 2015 bylo podáno 217 žádostí do zkoušek pro Seznam doporučených odrůd (SDO). Pro tento účel Národní odrůdový úřad zorganizoval a zajistil 78 samostatných pokusů založených na 30 lokalitách mimo ústav financovaných z dotačního titulu 9.A.b.4 – podpora pro samostatné odrůdové zkoušky. Poprvé byly založeny pokusy pro SDO s jarní pšenicí a jarním ječmenem v režimu ekologického zemědělství. Zkoušky proběhly dle metodik zpracovaných ústavem, sumarizaci a publikaci výsledků zajistili specialisté odboru.

3.2.3 Metodické změny

V návaznosti na evropskou legislativu byly pravidelně aktualizovány Metodiky zkoušek odlišnosti, uniformity a stálosti. Seznamy aktualizovaných metodik byly uveřejněny ve vyhlášce č. 449/2006 Sb., o stanovení metodik zkoušek odlišnosti, uniformity, stálosti a užitné hodnoty odrůd. Drobné metodické změny v hodnocení zkoušek užitné hodnoty byly po konzultaci se žadateli upraveny pouze metodickými pokyny ke konkrétnímu pokusu.

3.2.4 Publikační činnost, účast na akcích, spolupráce s ostatními úřady a institucemi a mezinárodní spolupráce

Informace o výsledcích zkoušek užitné hodnoty a doporučení odrůd byly publikovány průběžně na webových stránkách ústavu, v Přehledech odrůd a Seznamech doporučených odrůd.

Informace týkající se správních řízení, jejichž povinnost publikace vyplývá z příslušné evropské legislativy, byly pravidelně zveřejňovány v 9 číslech Věstníku ÚKZÚZ, řada Národní odrůdový úřad, ročník XIV.

Evropská komise byla měsíčně informována o rozhodnutích týkajících se registrace odrůd zasíláním notifikačních seznamů.

Odrůdový úřad Společenství (CPVO) byl šestkrát ročně informován o žádostech o registraci a ochranu práv a udělených rozhodnutích.

Specialisté NOÚ a OPZ publikovali v samostatných odborných publikacích a ve vědeckém a odborném tisku 70 příspěvků a aktivně vystoupili na 55 odborných seminářích.

Pro širokou odbornou veřejnost zorganizoval Odbor provozní a zkušební ve spolupráci s Národním odrůdovým úřadem polní dny na většině zkušebních stanic. Významná byla akce zaměřená na půdu a její úrodnost uspořádaná na zkušební stanici v Lípě, které se zúčastnili významní zástupci MZe, MŽP, SPÚ, SZIF, ČIŽP, přední představitelé univerzit, zemědělských nevládních organizací a zemědělské praxe. Oba odbory přispěly výraznou měrou k úspěšné reprezentaci ústavu na celostátní výstavě Naše pole v Nabočanech, Zemědělec v Lysé nad Labem, Země živitelka v Českých Budějovicích a Flora v Olomouci. Akcí celostátního významu byla také degustace jablek uspořádaná pracovníky zkušební stanice Lysice.

Mezinárodní spolupráce

Dle bilaterálních smluv se Slovenskem, Polskem a Maďarskem byly recipročně zajištěny zkoušky odlišnosti, uniformity a stálosti pro příslušné plodiny.

Mimo reciproční zkoušení bylo předáno CPVO a ostatním odrůdovým úřadům 100 zpráv o výsledku zkoušek odlišnosti, uniformity a stálosti a provedeno 30 technických zkoušek, což vygenerovalo zahraniční příjmy ve výši 1 235 000 Kč.

V rámci programu TAIEX Národní odrůdový úřad zorganizoval 5 denní studijní pobyt a školení pro pracovníky srbského odrůdového úřadu se zaměřením na zkoušení řepky. V rámci vzájemné spolupráce s holandským odrůdovým úřadem NAKTUINBOUW představila zkušební stanice Dobřichovice svoji činnost 50 holandským kolegům, kteří ji během července navštívili.

Národní odrůdový úřad se aktivně zapojil do CPVO projektu Sestavení společné databáze odrůd brambor a je vedoucím týmu v projektu Sestavení společné databáze odrůd kukuřice schváleném a spolufinancovaném CPVO. V této souvislosti uspořádal v České republice dvě pracovní jednání za účasti zástupců CPVO.

Specialisté odborů se aktivně zúčastnili 5 pracovních jednání CPVO, dvou pracovních jednání UPOV, mezinárodního biometrického sympozia, jednání mezinárodní pracovní skupiny pro zkoušky užitné hodnoty a mezinárodního jednání C4 – spolupráce ve zkoušení řepky za účelem harmonizace metodických postupů.

3.2.5 Rozmístění zkušebních stanic ÚKZÚZ v roce 2015

V roce 2015 byly pokusy v rámci ústavu založeny na 15 zkušebních stanicích.

Obrázek 5: Rozmístění zkušebních stanic ústavu ke dni 31. 12. 2015

Tabulka 28: Zkušební stanice v roce 2015

	zkušební stanice	celkem pozemky (ha)	počet pokusů	počet parcel
1	Čáslav	86,77	50	4 818
2	Chrlice	61,08	99	7 016
3	Chrastava	52,96	84	3 717
4	Dobřichovice	17,93	55	1 839
5	Hradec nad Svit.	92,14	260	15 275
6	Jaroměřice n. Rok.	42,99	32	3 473
7	Lednice na Moravě	50,46	40	4 426
8	Lípa u Havl. Brodu	43,07	107	5 088
9	Lysice	11,03	42	1 033
10	Oblekovice	30,98	39	3 235
11	Pusté Jakartice	42,54	43	4 383
12	Staňkov	29,31	91	4 525
13	Uherský Ostroh	34,77	26	2 616
14	Věrovany	45,41	37	3 435
15	Vysoká	51,91	83	3 948
	Celkem	693,35	1088	68 827

3.3 Osivo a sadba

3.3.1 Rozsah uznávacího řízení v ČR

Tabulka 29: Uznaná plocha (ha) – obilniny, trávy, luskoviny, jeteloviny, jiné krmné plodiny, olejninny a přádné rostliny

Skupina plodin	Uznaná plocha (ha)					
	Předstupně	E	C1 + H	C2	C3	Celkem
Obilniny	2 997,13	4 293,77	48 493,81	4 790,16		60 574,87
Trávy	430,31	410,33	7 944,88			8 785,52
Luskoviny	921,96	829,71	4 238,41	736,42		6 726,50
Jeteloviny	569,56	1 033,93	6 863,33	114,06		8 580,88
Jiné krmné plodiny	30,16	61,93	1 746,13			1 838,22
Olejninny a přádné rostliny	424,44	226,87	10 850,68	173,23		11 675,22
Celkem	5 373,56	6 856,54	80 137,24	5 813,87		98 181,21

Tabulka 30: Uznané osivo (t) – obilniny, trávy, luskoviny, jeteloviny, jiné krmné plodiny, olejninny a přádné rostliny

Skupina plodin	Uznané osivo (t)					
	Předstupně	E	C1 + H	C2	C3	Celkem
Obilniny	2 587,44	12 592,00	159 517,15	6 192,97		180 889,56
Trávy	70,34	161,00	5 967,84			6 199,27
Luskoviny	1 223,83	2 121,78	8 926,56	1 665,74		13 937,91
Jeteloviny	45,33	181,25	2 368,38	22,03		2 616,99
Jiné krmné plodiny	1,23	15,48	516,38			533,09
Olejninny a přádné rostliny	152,85	173,48	10 747,97	179,40		11 253,70
Celkem	4 081,02	15 245,08	188 044,28	8 060,14		215 430,52

Tabulka 31: Uznaná plocha (ha) – sadba brambor

Sadba brambor	Uznaná plocha (ha)						
	SE	E1	E2	E3	A	B	Celkem
	60,00	9,45	48,33	177,09	1 173,78	1 544,10	3 012,75

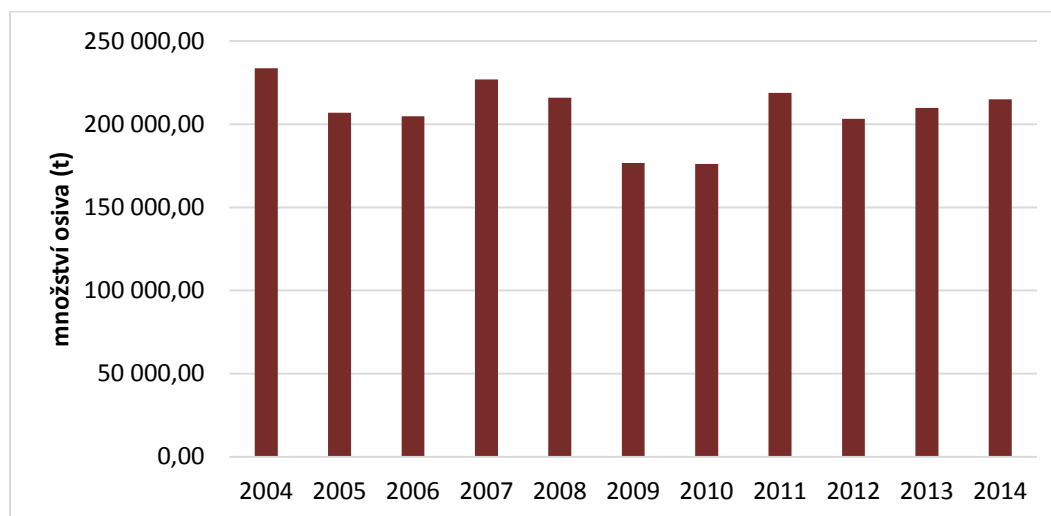
Tabulka 32: Uznaná sadba (t) – sadba brambor

Sadba brambor	Uznaná sadba (t)						
	SE	E1	E2	E3	A	B	Celkem
	236,38	58,50	457,17	2 497,38	24 264,25	25 803,42	53 317,08

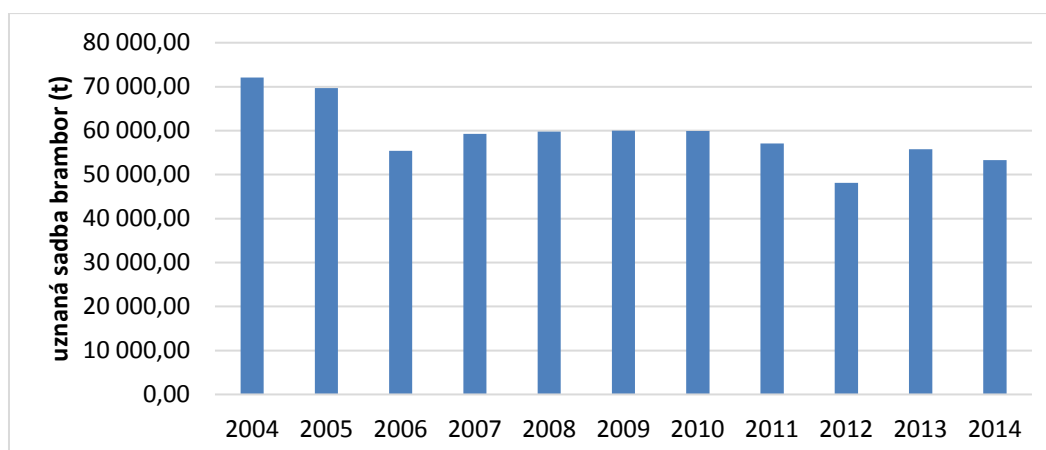
Tabulka 33: Vývoj množství uznaného osiva a sadby brambor v ČR v letech 2004 - 2014

Rok	Uznané osivo a sadba brambor (t)							Sadba brambor
	Obilniny	Kukuřice	Trávy	Luskoviny	Jeteloviny	Olejniny a přádné rostliny	Celkem	
2004	197 297,35	2 229,20	9 025,20	9 258,76	2 092,43	13 757,73	233 660,67	72 047,84
2005	181 703,22	1 451,83	7 551,49	7 207,78	1 494,62	7 518,23	206 927,17	69 688,64
2006	178 894,05	1 108,67	9 654,71	7 012,90	1 385,56	6 777,09	204 832,98	55 394,50
2007	202 510,96	1 315,95	9 827,12	5 160,81	2 025,00	6 142,01	226 981,85	59 291,77
2008	184 740,82	2 440,74	9 034,93	6 965,49	2 200,23	10 506,44	215 888,65	59 776,53
2009	143 514,29	2 179,54	6 553,37	9 387,74	1 732,27	13 360,47	176 727,68	59 976,99
2010	154 803,21	1 027,80	5 744,49	8 912,84	1 252,70	4 375,31	176 116,35	59 925,31
2011	190 989,02	1 627,30	5 954,61	8 593,77	1 823,38	9 780,38	218 768,46	57 086,05
2012	177 601,64	1 294,19	5 999,32	5 907,64	2 049,63	10 319,66	203 172,08	48 137,26
2013	182 405,09	1 599,04	6 995,73	7 099,06	2 491,93	9 136,27	209 727,12	55 801,56
2014	178 671,48	2 218,08	6 199,27	13 937,91	2 616,99	11 253,70	214 897,43	53 317,08

Graf 8: Vývoj množství uznaného osiva v ČR v letech 2004 - 2014

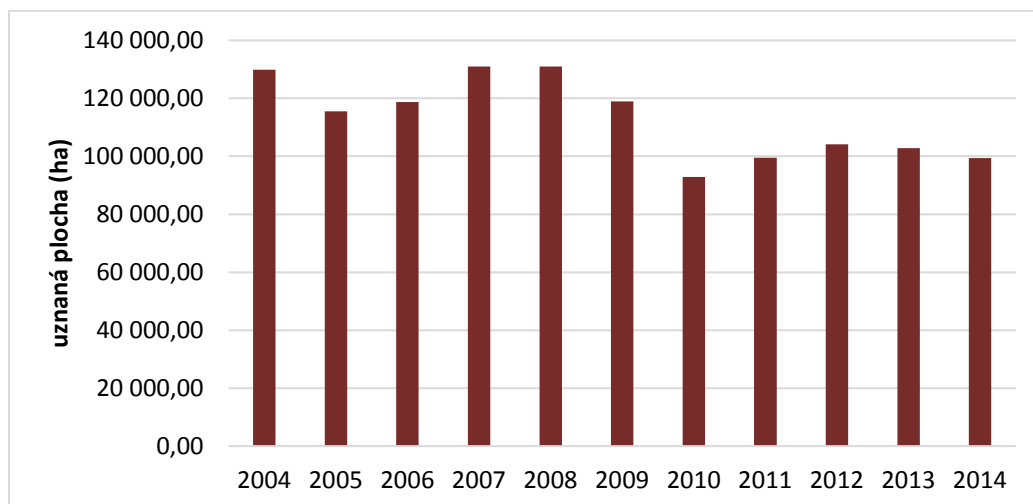
Graf 9: Vývoj množství uznané sadby brambor v ČR v letech 2004 - 2014

Tabulka 34: Vývoj uznaných množitelských ploch v ČR v letech 2004 - 2014

Rok	Uznaná plocha (ha)							Celkem
	Obilniny	Kukuřice	Trávy	Luskoviny	Jeteloviny	Olejniny a přádné rostliny	Sadba brambor	
2004	79 948,01	1 507,50	14 002,35	6 877,46	6 185,27	16 822,26	4 521,79	129 864,64
2005	68 583,01	1 627,80	16 148,60	5 304,49	8 491,86	11 323,48	4 042,77	115 522,01
2006	70 466,63	1 033,50	18 122,26	5 209,94	8 473,90	12 690,23	2 747,58	118 744,04
2007	81 178,04	1 145,00	19 868,11	4 460,13	10 151,90	11 364,63	2 823,22	130 991,03
2008	82 982,24	1 154,00	17 076,29	4 713,92	8 993,02	12 823,15	3 253,64	130 996,26
2009	65 685,63	1 214,50	14 584,33	6 734,84	9 123,60	18 157,25	3 442,81	118 942,96
2010	54 657,93	995,63	10 423,10	7 345,70	7 868,37	9 020,24	2 609,66	92 920,63
2011	60 350,49	992,38	10 075,08	6 017,12	6 964,79	11 947,70	3 194,78	99 542,34
2012	66 419,73	809,39	10 145,57	4 376,55	7 421,80	12 485,20	2 440,99	104 099,23
2013	65 970,10	996,21	8 912,22	4 622,42	7 971,62	11 477,60	2 903,62	102 853,79
2014	59 263,41	1311,46	8 785,52	6 726,50	8 580,88	11 675,22	3 012,75	99 355,74

Graf 10: Vývoj uznaných množitelských ploch v ČR v letech 2004 - 2014

3.3.2 Činnost semenářských laboratoří

V hodnoceném ročníku 2014/2015 došlo k nárůstu celkového počtu analyzovaných vzorků o cca 7,5 %.

V průběhu let dochází ke značné proměnlivosti v trendech jednotlivých skupin plodin. U nejrozšířenější skupiny plodin – obilnin – došlo k mírnému nárůstu zkoušených vzorků o zhruba 1,5 %, což téměř vyrovnává 2 % pokles z minulé sezóny. Ke zvýšení počtu vzorků došlo také u skupiny luskovin a jetelovin (o 27 %), olejnin a přadných rostlin (o 30 %), řep (o 5 %) a u jiných krmných plodin dokonce o 62 %. Pokles počtu vzorků byl naopak zaznamenán u zeleninových druhů (o 5 %) a u méně zkoušených druhů, jako jsou ovocné druhy a květiny (o 20 – 30 %). U všech skupin plodin byl zaznamenán opačný trend, než jaký se projevil v minulém období, pouze u skupiny trav zůstal počet zkoušených vzorků přibližně stejný.

V rámci jednotlivých zkoušek se tendence lišily v laboratoři Praha a Brno. Celkový počet jednotlivých zkoušek vzrostl oproti loňskému roku zhruba o 15 %, konkrétně v Praze o 25 % a v Brně o 6 %.

Z pohledu vydaných dokladů se zvýšil zájem o informativní rozborů o 40 % a mezinárodní certifikáty 17 %. Počet kontrol osiva dovezeného z jiné země vzrostl o 15 %.

3.3.2.1 Počet analyzovaných vzorků za ročník 2015

Tabulka 35: Počet analyzovaných vzorků v roce 2015

Skupina plodin	Praha	Brno	CELKEM
Obilniny, kukuřice	3 825	2 135	5 960
Krmné plodiny: trávy	661	617	1 278
Luskoviny a jeteloviny	650	694	1 344
Jiné krmné plodiny	91	69	160

Skupina plodin	Praha	Brno	CELKEM
Olejníny a přádné rostliny	887	568	1 455
Řepy	56	3	59
Zeleninové druhy	358	185	570
Ovocné druhy	17		17
Květiny, léčivky, jahodník	5	11	16
Brambory			
CELKEM	6 577	4 282	10 859
Z toho: Mezinárodní certifikace	459		459
Kontrola osiva z jiné země původu	121	59	180
Informativní rozbory	603	394	997

3.3.3 Kontrola osiva a sadby v oběhu

Za období od 1. 7. 2014 do 30. 6. 2015 byly provedeny následující kontroly:

Tabulka 36: Kontrola uznaného osiva a sadby před setím ve skladech

Druh osiva	Odebráno vzorků	Z toho nevyhovuje	% nevyhovujících vzorků
Ječmen ozimý	50	2	4,0
Ječmen jarní	202	9	4,5
Oves setý	30	3	10,0
Pšenice setá ozimá	430	10	2,3
Pšenice setá jarní	56	1	1,8
Tritikale	15	2	13,3
Žito ozimé	13	2	15,4
Kukuřice	2	1	50,0
Jeteloviny + trávy	10	2	20,0
Luskoviny	46	6	13,0
Řepka ozimá	0		0
Ostatní	36	7	19,4
Celkem	890	45	5,1

Tabulka 37: Kontrola osiva uvedeného do oběhu v malém balení

Odebráno vzorků	Z toho nevyhovuje	% nevyhovujících vzorků
352	29	8,2

Správní řízení, finanční sankce

Na základě výsledků kontrol oběhu rozmnožovacího materiálu a podnětů od cizích subjektů zahájil ÚKZÚZ správní řízení s následným udělováním pokut:

Tabulka 38: Správní řízení - údaje za období od 1. 7. 2014 do 30. 6. 2015

Počet podnětů podaných Oddělení legislativnímu a právnímu (OdLP)	18
Počet správních řízení zahájených OdLP	17
Z toho počet rozhodnutí vydaných OdLP	17
Počet odvolání k MZe proti vydaným rozhodnutím	1
Počet případů, kdy MZe potvrdilo rozhodnutí ÚKZÚZ	1
Celková výše udělených pokut	122 000 Kč
Počet dosud zaplacených pokut	10
Počet pokut postoupených k vymáhání celními úřady	2

Tabulka 39: Kontrola osiva za účelem zjištění geneticky modifikovaných příměsí v osivu pocházejícím z jiných členských států EU a ze třetích zemí a výsledky analýz v roce 2014

Druh	Počet analyzovaných vzorků	Výsledky analýz	
		bez GM příměsí	s GM příměsí
Kukuřice	41	38	0
Řepka	14	14	0
Sója	5	5	0
Brambor	5	5	0

Tabulka 40: Kontrola zdravotního stavu sadby brambor

Kontrolovaný počet partií	Z toho nevyhovujících	% nevyhovujících vzorků
jiné země původu		
71	0	0
původ ČR		
0	0	0

3.3.4 Pověřování a smlouvy

Tabulka 41: Pověřování a smlouvy v roce 2015

Počet subjektů pověřených ke zkoušení osiva a k vydávání dokladů	15
Počet subjektů pověřených k provádění přehlídek porostů	6
Počet osob, se kterými ÚKZÚZ uzavřel smlouvu k provádění mechanického rozboru sadby brambor	69

3.3.5 Publikační činnost, účast na akcích, spolupráce s ostatními úřady a institucemi a mezinárodní spolupráce

Experti se v roce 2015 zúčastnili jednání Stálého výboru Evropské komise pro rostliny, zvířata, potraviny a krmiva – sekce pro osivo a rozmnožovací materiál pro zemědělství, zahradnictví, dále zasedání Technické pracovní skupiny pro OECD Schémat pro odrůdovou certifikaci osiva, Výročního zasedání OECD, workshopu ISTA pro zdravotní stav osiva, zasedání VDLUFA, výročního zasedání ESCAA a dalších zasedání.

V roce 2015 bylo publikováno 9 článků v odborných časopisech (Zemědělec, Bramborářství, Úroda a Zahradkář).

3.4 Trvalé kultury

3.4.1 Registry

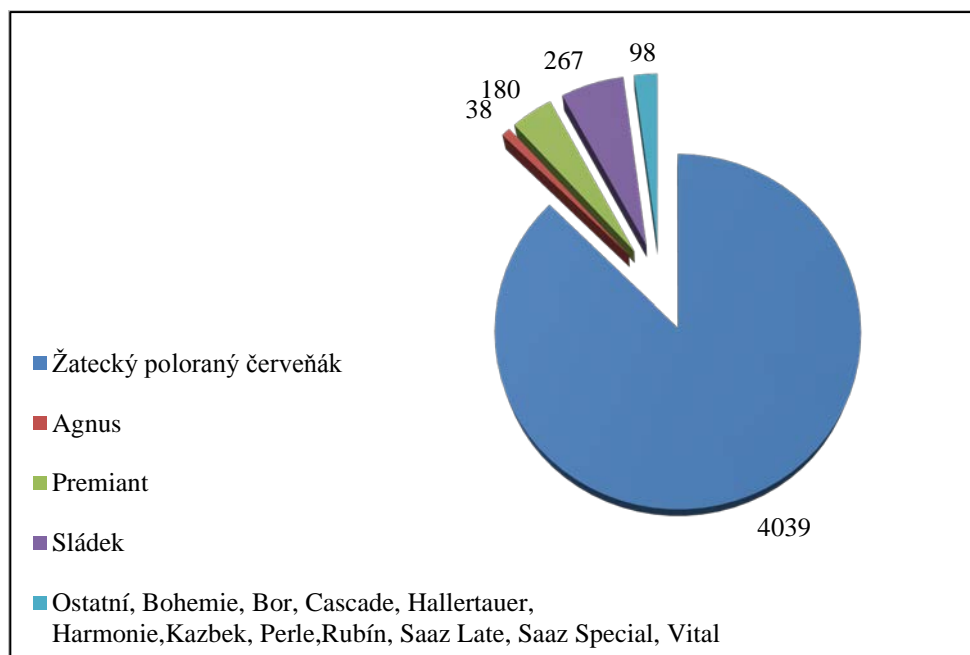
3.4.1.1 Registr chmelnic

Vedením registru chmelnic je dle zákona č. 97/1996 Sb., o ochraně chmele, ve znění pozdějších předpisů pověřen ÚKZÚZ, Sekce rostlinné výroby, Oddělení chmele v Žatci.

V registru jsou vedeny plochy chmelnic podle jednotlivých producentů, odrůd a způsobu využití v návaznosti na LPIS. V roce 2015 bylo registrováno 4 622 ha pěstitelské plochy, což je oproti roku 2014 o 162 ha více. Bylo provedeno 562 změn a vydáno 181 rozhodnutí ve správním řízení.

Vedené plochy dle pěstitelů slouží k auditu požadavků SZIF pro administraci dotací. Výstupem jsou údaje o chmelařských polohách a oblastech pro ČSÚ a hlášení dle Nařízení Komise (ES) č. 1557/2006.

Graf 11: Sklízňová plocha chmele ČR podle odrůd v ha

3.4.1.2 Registr vinic

Vedením registru vinic je dle zákona č. 321/2004 Sb., (zákon o vinohradnictví a vinařství) v platném znění pověřen ÚKZÚZ, Sekce rostlinné výroby, Oddělení registru vinic ve Znojmě - Oblekovicích.

V současné době jsou v registru vinic vedeny:

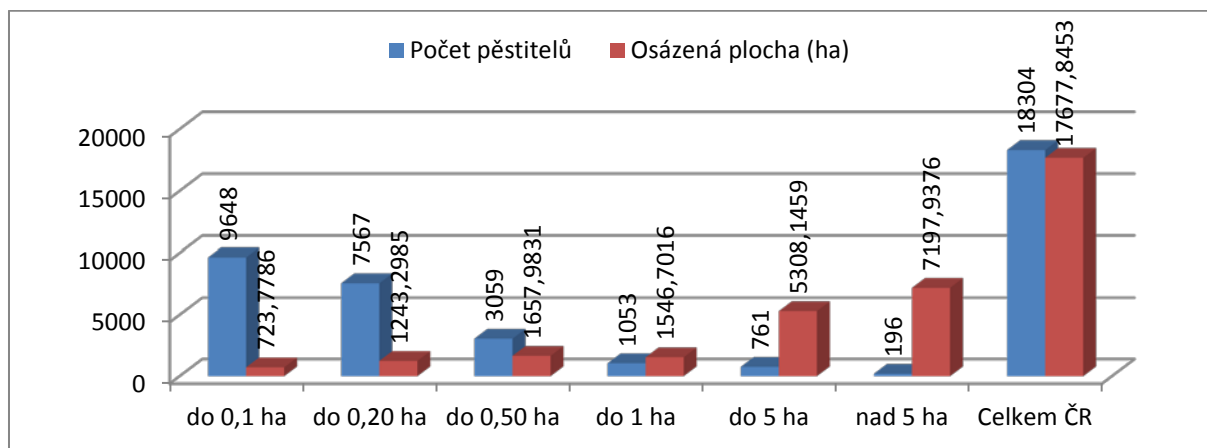
- seznamy registrovaných vinic a údaje o nich, včetně údajů o pěstitelích,
- údaje o hodnocených a zatříděných vínech, provedených kontrolách pěstitelů, výrobců a osob uvádějících produkty do oběhu a údaje o produktech,
- další údaje podle předpisů Evropské unie.

Prostřednictvím registru je spravován produkční potenciál ČR, státní rezerva pro novou výsadbu vinic, přidělování práva na opětovnou výsadbu a další zákonná činnost.

Produkční potenciál, týkající se komodity vinice, byl k 31. 12. 2015 ve výši 19 633,45 ha členěn následovně:

obhospodařované plochy vinic.....	17 677,85 ha
plochy vyklučných vinic.....	58,86 ha
plochy s právem na opětovnou výsadbu vinic	600,00 ha
stávající práva na výsadbu ve státní rezervě	1 296,74 ha

Graf 12: Struktura velikosti vinic s počtem pěstitelů v ČR k 31. 12. 2015

V roce 2015 bylo vydáno 4 021 rozhodnutí o vinicích. Proti 10 bylo podáno odvolání k MZe, z nichž v 9 případech bylo rozhodnutí ÚKZÚZ potvrzeno a jedno odvolací řízení nebylo ministerstvem v roce 2015 dokončeno.

Komise pro udělení nové výsadby zasedala 12x a rozdělila mezi žadatele, včetně „mladých vinařů“, plochu 419,37 ha. To je oproti roku 2014 nárůst o 341 %. Z toho ve vinařské oblasti Čechy 35,15 ha a ve vinařské oblasti Morava 384,22 ha. V kategorii „mladý vinař“ bylo předloženo 41 žádostí na plochu 22,58 ha. Meziroční nárůst požadované plochy v této kategorii je 443 %. Správní poplatky byly vyměřeny ve výši 405 687 Kč.

Do registru vinic bylo v roce 2015 zapsáno Oznámení o zahájení výroby produktů z hroznů u 164 provozoven, s následným zakreslením do LPIS (EUP) 126 provozoven. Nyní je vedeno 1 675 zahájených provozoven, z nichž je v LPIS (EUP) zakresleno 1 524. V mezidobí let 2004 a 2015 bylo zahájení výroby evidováno u 2 441 provozoven, z nichž 675 ukončilo výrobu, u 125 bylo evidováno přerušení výroby a 34 jich opětovně začalo činnost znovu vyvíjet.

Administrativně bylo zkontrolováno a do registru vinic zapsáno 263 požadavků na sestupnění již zařazených vín SZPI. Údaje jsou zveřejňovány na portálu eAGRI - Zařazení vína.

Organizace oprávněné přiznávat označení vína originální certifikace (VOC) podaly 43 oznámení o zapsání zařazení vín originální certifikace do registru vinic.

3.4.1.3 Registr sadů

Registr sadů je na Oddělení trvalých kultur veden od roku 2005 podle zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, konkrétně § 4 Poskytování informací odst. 3 a zákona č. 147/2002 Sb., o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském a o změně některých souvisejících zákonů, § 2 Působnost Ústavu na jednotlivých úsecích podle zvláštních zákonů, odst. 1 písm. h). Na zákon o zemědělství navazuje prováděcí vyhláška č. 88/2006 Sb., o způsobu a rozsahu vyžadování údajů o ovocných sadech obhospodařovaných v režimu intenzivního ovocnářství. V zákonech je uvedeno, že ÚKZÚZ vede evidenci sadů a ve vyhlášce se uvádí rozsah evidence sadů.

Každoročně jsou poskytovány z Registru sadů (RS) statistické výstupy pro zpracování Situační a výhledové zprávy MZe, která slouží pro širokou odbornou veřejnost, OUČR. Dále se informace z RS využívají v dotační politice sadů, kdy údaje o sadech v režimu integrované produkce a ekologického zemědělství musí souhlasit s údaji v LPIS.

V RS jsou evidovány sady jak v konvenčním tak ekologickém režimu pěstování, primárně určené pro tržní produkci ovoce, o celkové výměře 15 646 ha (viz tabulka níže). Do této výměry je zahrnuto i 3 039 ha ekologických intenzivních sadů, které obdělává 1 136 pěstitelů.

Tabulka 42: Ovocné sady podle ovocných druhů a ovocnářských oblastí (červen 2015)

Ovocný druh	Ovocnářská oblast							Celkem
	Střední Čechy	Jižní Čechy	Západní Čechy	Severní Čechy	Východní Čechy	Jižní Morava	Severní Morava	
Angrešt	0,00	0,13	0,04	1,33	0,26	0,10	0,02	1,88
Broskvoň	72,19	0,35	0,09	16,56	18,80	292,61	6,38	406,98
Hrušeň	210,32	27,05	9,17	177,28	142,28	104,23	74,87	745,20
Jabloň	1 807,56	403,54	321,37	1 543,83	1 259,06	1 607,48	1 032,02	7 974,86
Maliník, ostružiník	19,07	0,60	0,00	6,32	2,91	0,49	3,64	33,03
Meruňka	57,89	0,46	0,55	55,19	24,93	761,48	24,15	924,65
Ořešák vlašský	3,77	0,45	0,38	15,04	2,91	92,94	3,53	119,02
Rybíz bílý	0,00	2,18	0,00	1,77	0,00	0,00	0,00	3,95
Rybíz černý	46,96	20,04	13,13	99,95	83,70	3,65	90,30	357,73
Rybíz červený	120,38	66,81	0,13	107,94	162,38	59,26	121,51	638,41
Slivoň	172,34	114,04	64,36	140,85	279,50	766,99	518,26	2 056,34
Třešeň	276,87	99,74	18,46	111,23	222,66	103,43	68,13	900,52
Višeň	361,42	152,35	14,86	257,41	217,78	328,92	92,46	1 425,20
Ostatní druhy	0,06	2,20	5,92	19,18	0,58	28,18	2,19	58,31
C e l k e m	3 148,83	889,94	448,46	2 553,88	2 417,75	4 149,76	2 037,46	15 646,08

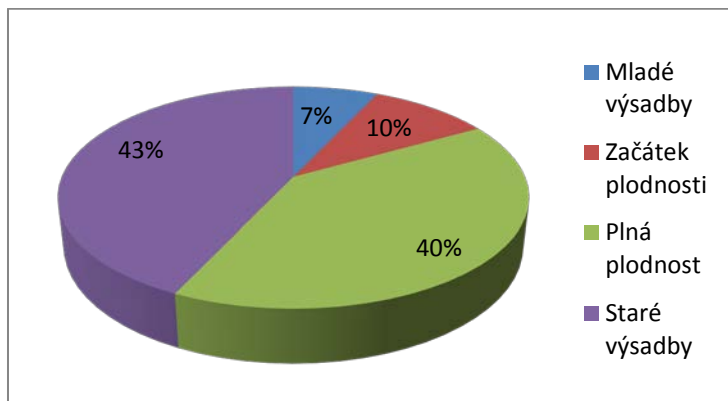
Ostatní druhy: mandloň, jeřáb černý, jeřáb obecný, bez černý, kdouloň podlouhlá, líska obecná, kaštanovník jedlý, borůvka, rakytník.

Jak je patrné z tabulky, největší koncentrace sadů je v oblasti Jižní Moravy s 4 150 ha, která je následována Středními Čechami s 3 149 ha. Největší plochy v rámci ovocnářství představují výsadby jabloň, které podílově zaujímají 50 % veškerých sadů v ČR. Na druhém místě je výsadba slivoní (s 2 056 ha), dále výsadba višní.

V RS je vedena i věková struktura sadů, u níž je patrný nepříznivý vývoj: 43 % přestárých výsadeb není dostatečně obnovováno (7 % mladé výsadby a 10 % výsadby na začátku plodnosti). Jev přestárých výsadeb se netýká všech našich hlavních pěstovaných druhů. Nejlépe na tom jsou výsadby slivoní ve fázi počátku plodnosti, které se rozkládají na 691 ha z celkové plochy slivoní. U slivoní dochází k optimální obnově přestárých sadů, a to přibližně u 1/3 z celkových ploch výsadeb. Relativně dostatečná obnova je prováděna také u výsadby hrušní a třešní. Naopak u výsadby broskvoní, meruňek a rybízů se více jak polovina nachází ve fázích plné plodnosti a staré výsadby. U těchto druhů je nedostatečná obnova, např. u broskvoní dochází k postupné likvidaci ploch.

V registru sadů jsou zaznamenány nové výsadby sadů, které byly za rok 2015 v rozsahu 407 ha, tak i likvidace sadů o výměře 752 ha.

Graf 13: Věková struktura hlavních ovocných druhů v ovocných výsadbách v ČR

Každoročně jsou také prováděny odhady sklizní v termínech k 15. 6. a 1. 9. (pouze jádroviny) a konečné sklizně ovoce. V roce 2015 se sklídilo z produkčních ploch sadů 188 462 tun ovoce, což lze označit jako nadprůměrnou sklizeň v porovnání s pětiletým průměrem. Navýšení činilo přibližně 56 000 t ovoce. Největší nárůst produkce byl u hrušní a slivoní. Naopak největší pokles produkce byl zaznamenán u broskvoní; způsobený byl především poklesem ploch za posledních pět let a stářím výsadeb. Data o sklizních se zasílají nejen na MZe, jak je tomu u statistik ploch, ale i do zahraničí např. WAPA (World Apple and Pear Association).

Tabulka 43: Porovnání skutečné sklizně ovoce za rok 2015 s 5letým průměrem sklizní

Druh	Roční sklizeň ovoce za rok 2015 (tuny)	5letý průměr sklizní 2010-2014 (tuny)	Srovnání sklizně v % (skutečnost 2015/5letý průměr)
Jabloně	155 640	110 368	141
Hrušně	10 002	4 711	212
Třešně	2 306	1 663	139
Višně	5 847	4 870	120
Meruňky	2 210	1 960	113
Broskve	1 282	1 560	82
Švestky	8 742	5 239	167
Angrešt	2,11	0,75	280
Rybíz bílý a červený	1 902	1 576	121
Rybíz černý	483	461	105
Maliny a ostružiny	45,7	20,5	223
Celkem	188 462	132 428	142

3.4.2 Certifikace

3.4.2.1 Certifikace produkce chmele

Sklizeň chmele v roce 2015 (4 842,62 t) byla oproti roku 2014 nižší o 21,92 %. Producenti chmele podali 113 žádostí o přidělení označovacích štítků, označovacího a plombovacího materiálu pro sklizeň chmele. Vydáno bylo 145 929 ks označovacích štítků s čárovými kódy.

Pro ověřování chmele bylo podáno 421 žádostí o ověření chmele a chmelových produktů. Ověřeno bylo 5 405 t chmele, což je o 8,23 % méně než v roce 2014 a bylo vydáno 1 542 ks ověřovacích listin - certifikátů. Výše náhrad nákladů za odborné a zkušební úkony prováděné při ověřování chmele činila 1 812 160 Kč. Správní poplatky činily celkem 152 900 Kč.

Pro kontrolu dodržování minimálních kvalitativních požadavků chmele pro certifikaci dle Nařízení Komise (ES) č. 1850/2006 bylo odebráno 70 vzorků.

3.4.2.2 Certifikace rozmnožovacího materiálu

V roce 2015 bylo podáno dodavateli 402 žádostí o uznání rozmnožovacího materiálu chmele, révy a ovocných rodů a druhů a 377 oznámení o rozsahu výroby rozmnožovacího materiálu ovocných rodů a druhů. U žádostí o uznání to představuje 11 033 množitelských porostů a u oznámení (tzv. CAC materiál) 8 587 množitelských porostů.

O uznání rozmnožovacího materiálu révy v roce 2015 požádalo 24 dodavatelů, o uznání a kontrolu rozmnožovacího materiálu ovocných rodů a druhů požádalo 152 dodavatelů a rozmnožovacího materiálu chmele 3 dodavatelé. Rozsah rozmnožování podle jednotlivých skupin množitelských porostů uvádí následující tabulka, ze které je patrné, že převládá uznávaný (certifikovaný) rozmnožovací materiál.

Tabulka 44: Rozsah rozmnožování dle skupin množitelských porostů

Druh	Žádost o uznání		CAC materiál		Celkem	
	Počet porostů	Ks sadby	Počet porostů	Ks sadby	Počet porostů	Ks sadby
JAHDNÍK	175	2 801 920	165	2 959 912	340	5 761 832
KOŘENÁČE CHMELE	36	2 042 480	---	---	36	2 042 480
MALINÍK, OSTRUŽINÍK	95	68 574	216	271 599	311	340 173
MATEČNÉ ROUBOVÉ STROMY A KEŘE	1 698	46 118 (matek)	2 430	36 540 (matek)	4 128	82 658 (matek)
MNOŽITELSKÁ CHMELNICE	90	310 060	---	---	90	310 060
PODNOŽE GENERATIVNÍ A VEGETATIVNÍ	327	5 798 899	87	340 072	414	6 138 971
PODNOŽOVÁ VINICE	50	39 035 (matek)	---	---	50	39 035 (matek)
SELEKTOVANÁ VINICE	551	174 321 (matek)	---	---	551	174 321 (matek)
SAZENICE RÉVY	299	1 359 554	---	---	299	1 359 554

Druh	Žádost o uznání		CAC materiál		Celkem	
	Počet porostů	Ks sadby	Počet porostů	Ks sadby	Počet porostů	Ks sadby
SEMENNÉ STROMY	36	1 481 (matek)	16	813 (matek)	52	2 294 (matek)
ŠKOLKAŘSKÉ VÝPĚSTKY K EXPEDICI	6 832	2 445 414	5 536	1 838 582	12 368	4 283 996
ZAŠKOLKOVANÉ PODNOŽE	844	2 462 377	137	252 241	981	2 714 618
CELKEM POROSTŮ	11 033	---	8 587	---	19 620	---

Produkce rozmnožovacího materiálu v roce 2015 podle druhů.

Tabulka 45: Počet produkováných podnoží

Druh	Uznáno kusů
Broskvoň	35 850
Hrušeň	94 250
Jabloň	1 682 987
Kdouloň podlouhlá	55 250
Mahalebka	72 700
Mandloň	0
Meruňka	9 900
Meruzalka zlatá	1 235 764
Myrobalán	80 000
Ořešák vlašský	1 788 180
<i>Prunus</i> x	1 554 450
Réva	786 690
Slivoň	291 400
Třešeň	6 000

Tabulka 46: Produkce roubů a oček

Druh	Přihlášeno kusů	Uznáno kusů
Angrešt	16 050	207 228
Borůvka	1 534	122 020
Broskvoň	1 733	86 938
Hrušeň	5 770	91 338
Jabloň	12 576	304 334
Kdouloň podlouhlá	64	774
Líska obecná	1 001	8 600
Mandloň	20	740
Meruňka	1 758	54 416
Meruzalka zlatá (plodová)	32	385
Ořešák vlašský	1 364	41 730
<i>Prunus</i> x	41	1 057
Réva	174 321	7 256 815
<i>Ribes</i> x	952	13 277
Rybíz bílý	4 214	56 325
Rybíz černý	11 190	172 841
Rybíz červený	12 515	165 480
Slivoň	7 389	169 069
Třešeň	3 358	83 365
Višeň	958	20 919

Tabulka 47: Produkce školkařských výpěstků k expedici za rok 2015 a srovnání s rokem 2014

Druh	Kusů 2015	Kusů 2014	Srovnání (v %)
Angrešt	216 082	245 852	87,9
Borůvka	542 108	326 906	165,8
Broskvoň	137 861	151 261	91,1
Hrušeň	221 374	197 773	111,9

Druh	Kusů 2015	Kusů 2014	Srovnání (v %)
Jabloň	1 218 511	1 301 913	93,6
Jahodník	5 761 832	6 648 242	86,7
Kaštanovník jedlý	2 090	2 990	69,9
Kdouloň podlouhlá	1 827	5 871	31,1
Líska obecná	14 360	9 674	148,4
Maliník	314 368	255 852	122,9
Mandloň	2 940	3 098	94,9
Meruňka	248 575	200 258	124,1
Ořešák vlašský	83 524	100 106	83,4
Ostružiník	33 925	72 155	47,0
<i>Prunus x</i>	4 313	2 714	158,9
Réva	700 000	726 706	96,3
<i>Ribes x</i>	22 148	17 798	124,4
Rybíz bílý	63 575	61 896	102,7
Rybíz černý	177 389	296 132	59,9
Rybíz červený	238 497	256 649	92,9
Slivoň	382 573	309 175	123,7
Třešeň	173 969	197 622	88,0
Višeň	73 518	86 308	85,2

Z uvedené tabulky vyplývá mírný meziroční pokles školkařské produkce, u hlavních ovocných druhů velkého ovoce (broskvoň, jabloň, třešeň, višeň, ořešák vlašský) je meziroční pokles o 8 %, u drobného ovoce (angrešt, rybíz) je meziroční pokles o 18 %. Naopak je to u některých druhů (hrušeň, meruňka, *prunus x*, slivoň, *ribes x*), kde došlo k mírnému nárůstu školkařské produkce a u borůvky nalezneme nejvyšší nárůst školkařské produkce v roce 2015, a to o 65,8 %.

3.4.3 Registrace a zkoušení odrůd

3.4.3.1 Registrace a zkoušení odrůd chmele

Bylo založeno 5 nových odrůdových pokusů s chmelem, z toho 3 do nízkých konstrukcí a 2 do vysokých konstrukcí.

Zkoušky pro registraci nových odrůd a právní ochranu byly provedeny v 66 variantách.

Počet variant zkoušených odrůd po registraci v roce 2015 byl 232, což je o 8,41 % více oproti roku 2014. Chemické rozborů byly provedeny u 80 vzorků chmele.

3.4.3.2 Registrace a zkoušení odrůd révy

V roce 2015 byly registrovány dvě moštové bílé odrůdy s názvem Mery a Svojsen.

Mery je kříženec odrůd EC 28 a Muškátu moravského. O registraci odrůdy žádaly dva subjekty, odrůda není právně chráněná.

Svojsen je kříženec odrůd Rulandské šedé, Leanka a Ryzlink rýnský, odrůda je právně chráněná.

V registračním řízení bylo ke konci roku 13 odrůd, z toho 10 moštových, 2 stolní a 1 podnož. O registraci žádá 6 subjektů.

Ověřovací zkoušky se prováděly u 32 odrůd moštových bílých, 26 odrůd moštových modrých, 9 stolních a 7 podnoží. Všechny odrůdy jsou vysázeny ve zkušební vinici ÚKZÚZ.

Součástí vysázené kolekce ve vinici je moštová modrá odrůda určená pro zkoušky odlišnosti uniformity a stálosti pro Švýcarsko.

Průběžně dochází k rozšiřování referenční kolekce révy. V roce 2015 se pokračovalo ve výsadbě odrůd na novém pozemku vinice Finsko, viniční trať Načeratický kopec.

3.4.4 Kontroly

Prováděné kontroly nejsou součástí Nařízení EP a Rady (ES) č. 882/2004. Při výběru subjektů ke kontrole a při plánování kontrol se nicméně dodržují základní principy výběru dle rizikovosti a společenského významu s tím, že je používán i náhodný výběr.

Druhy kontrol:

- administrativní kontroly - kontroly a ověřování materiálů a dokumentů, které se týkají kontrolované oblasti a žadatele. Pro potřeby kontrol se využívají speciální registry (Registr množitelských porostů, vinic, chmelnic a evidence sadů).
- kontroly na místě - ověřování originálních dokladů, pěstebních technologií a postupů a přímých dopadů těchto činností. Odběry vzorků a jejich vyhodnocování.

Oddělení chmele

Zaměstnanci Oddělení chmele provedli 130 kontrol u výsadbě chmelnic (obnovy a nových porostů) a u výstavby nových chmelnic včetně kontroly připevnění evidenčních čísel.

Kontrola označování během sklizně byla provedena u 103 producentů z celkového počtu 113.

Oddělení registru vinic

Oddělení registru vinic provedlo v terénu kontrolu všech nově registrovaných vinic a další kontroly se uskutečnily na vinicích s oznámenou změnou odrůdy nebo plochy a ve vykloučených vinicích. Takto bylo zkontrolováno 552 pěstitelů, což je o 110 více než v roce 2014.

Ve vztahu k předmětu podnikání výroby vína bylo provedeno 2 409 administrativních kontrol subjektů. Na základě kontrol uváděných údajů pěstitelů a výrobců bylo zasláno 259 výzev k plnění povinností podávat povinná prohlášení. Na Oddělení legislativní a právní bylo předáno 26 podnětů na sankční řízení s následným udělováním pokut.

Z pohledu plnění podávání povinných prohlášení bylo překontrolováno 314 subjektů podávajících žádost na SZIF pro získání podpory na restrukturalizaci a přeměnu vinic a získání investic pro výrobu vinařských produktů.

Oddělení vinohradnictví

Oddělení vinohradnictví zkontrolovalo 7 subjektů, které žádaly o prodloužení registrace 39 odrůd. Odrůdy jsou registrovány do roku 2017 a v roce 2015, 2 roky před uplynutím doby registrace, byla podána žádost o prodloužení.

Dále byla kontrolována druhá pokusná místa u odrůd v registračním řízení. Jednalo se o 6 pokusných míst, na kterých je vysázeno celkem 13 odrůd přihlášených k registraci.

V roce 2015 bylo u 7 odrůd moštových zažádáno zapsání dalšího udržovatele. Zápis byl proveden koncem roku po kontrole udržovacího šlechtění odrůd a šlechtitelské dokumentace.

Oddělení trvalých kultur

Pracovníci Oddělení trvalých kultur provádí inspekční činnost v oblasti ovocnářství jako delegované činnosti v rámci smlouvy o činnosti se SZIF a pravidelné kontroly výsadeb při evidenci nových sadů a aktualizaci evidence stávajících výsadeb. Kontroly výsadeb provedli inspektoři u 66 zemědělských podnikatelů. Delegované kontroly byly provedeny vždy ve spolupráci s jinými organizačními útvary ÚKZÚZ, výsledky kontrol jsou zaznamenány v systému LPIS.

Kromě vizuální kontroly zdravotního stavu pracovníci oddělení provádí i následnou kontrolu ověření deklarovaného zdravotního stavu laboratorními metodami. V roce 2015 odebrali celkem 450 rostlinných vzorků ke stanovení zdravotního stavu metodou ELISA a 264 rostlinných vzorků ke stanovení zdravotního stavu metodou PCR. Dle výsledku kontrol není zdravotní stav matečných rostlin, zejména u CAC materiálu, v současné době dobrý a nelze se spoléhat pouze na vizuální kontroly.

V době prodeje školkařských výpěstků bylo provedeno celkem 26 kontrol při jejich uvádění do oběhu. Kontrolou byla zjištěna pouze drobná porušení.

3.4.5 Databanka analytických hodnot

Evropskou komisí byla v roce 1991 vytvořena Evropská databanka analytických hodnot vín za účelem harmonizace kontrolních rozborů v členských zemích EU. Databanka je vedena Společným výzkumným střediskem, kde jsou evidovány a shromažďovány výsledky izotopových rozborů, které jsou zasílány ze všech členských států.

Za ČR je kontaktní orgánem MZe, koordinátorem je SZPI. V laboratoři SZPI jsou prováděny i klasické rozborů a od roku 2011 rozborů izotopové. Celně technická laboratoř Ministerstva financí ČR provádí izotopové rozborů od roku 2004.

Od roku 2004 je ÚKZÚZ pověřen prostřednictvím Oddělení vinohradnictví plněním úkolů v oblasti databanky – zajišťuje odběr vzorků hroznů, vinifikaci, odeslání vzorků vín k rozborům a uchování vzorků. Množství vzorků, které má být pro databanku odebráno, je určeno nařízením (ES), a je to nejméně 20 v ČR. Komise zástupců systému databanky v ČR určila odběr 2 vzorků náhradních, celkem se v České republice tedy odebírá 22 vzorků hroznů.

1. 4. 2015 bylo nalahvováno 22 vzorků vín ročníku 2014. Vína byla odeslána na Státní zemědělskou a potravinářskou inspekci po 2 lahvích (1 l a 0,75 l) a jedna láhev (0,75 l) od vzorku pro Celně technickou laboratoř Generálního ředitelství cel Ministerstva financí pro izotopové a klasické analýzy.

Zahájení odběru vzorků hroznů roku 2015 proběhlo 15. 9. 2015, poslední vzorek hroznů byl odebrán 26. 10. 2015.

V r. 2015 bylo Oddělení vinohradnictví spoluorganizátorem koordinační schůzky kontaktních osob systému Databanky analytických hodnot vín EU, která se konala 25. a 26. 11. 2015 v prostorách ZS Oblekovic.

3.4.6 Publikační činnost, účast na akcích, spolupráce s ostatními úřady a institucemi a mezinárodní spolupráce

V roce 2015 pracovníci oddělení publikovali články v periodikách Chmelařství, Chmelařská ročenka, Zemědělec, Vinařský obzor, dále na portále eAgri. Podíleli se na tvorbě propagačních materiálů profesních svazů (Ovocnářská unie, Školkařský svaz).

Pro odbornou veřejnost byly uspořádány různé semináře a školení – např. setkání s producenty chmele, informace o registru vinic, přednášky o nových odrůdách révy vinné spojené s degustacemi, informace o legislativních pravidlech určujících proces výroby a uvádění do oběhu rozmnožovacího materiálu, seminář pokusníků OUS, Polní den ÚKZÚZ atd.

V rámci novelizace a tvorby nových národních i evropských předpisů se zúčastnili pracovníci Oddělení registru vinic jednání na MZe a taktéž zasedání výboru Evropské komise pro SOT/Víno a EXPS pro víno v Bruselu. Zaměstnanci Oddělení trvalých kultur se pravidelně účastní jednání pracovní skupiny složené z pracovníků MZe, ÚKZÚZ a odborné veřejnosti, ohledně přijatelné regulace viru šarky švestky. Dále se pravidelně účastní připomínkového řízení k prováděcím předpisům k zákonu č. 252/1997 Sb., o zemědělství a podíleli se na tvorbě Zásad, kterými se stanovují národní dotační pravidla (technické a prostorové izoláty, restrukturalizace ovocných sadů). Oddělení trvalých kultur se v roce 2015 intenzivně podílelo na tvorbě nového ozdravovacího programu pro rozmnožovací materiál a také na přípravách transpozice nových prováděcích směrnic ke Směrnici Rady 2008/90/ES, o uvádění na trh rozmnožovacího materiálu ovocných rostlin a ovocných rostlin určených k produkci ovoce.

Pokud jde o spolupráci s ostatními úřady, pracovníci odboru spolupracují s platební agenturou SZIF, se SZPI, s Českou rozvojovou agenturou (realizace projektu Vybudování registru vín v Moldavské republice), se Sdružením šlechtitelů révy vinné, MENDELU v Brně, Střední odbornou školou a středním odborným učilištěm ve Znojmě, šlechtitelskými stanicemi a soukromými šlechtitelskými subjekty aj.

Oddělení trvalých kultur každoročně připravuje podklad k vydání Situačních a výhledových zpráv (Ovoce, Réva), poskytuje data o rozsahu školkařské výroby a o nově vysázených ovocných sadech Českému statistickému úřadu, provádí odhady sklizní ovoce. Experti se účastní projektu „Institucionální podpora certifikace a kontroly rostlinného materiálu“ v Bosně a Hercegovině.

Pracovníci spolupracují také se zahraničními subjekty např. s ÚKSÚP, s ÚKSÚP - Zkušební stanice Dolné Plachtince, s Bundessortenamt (německý odrůdový úřad), s Rebenvertrieb Kimmig-Schwarz GbR, s NÉBIH (odrůdový úřad v Maďarsku), s COBORU (polský odrůdový úřad) aj.

3.5 Ochrana proti škodlivým organismům

3.5.1 Metodické vedení v oblasti ochrany proti škodlivým organismům

Odbor ochrany proti škodlivým organismům (OOŠO) připravil 3 nová nařízení ÚKZÚZ k ochraně proti zavlečení a rozšiřování regulovaných škodlivých organismů, a to háďátka borovicového (*Bursaphelenchus xylophilus*), kozlíčka *Anoplophora glabripennis* a bakterie *Xylella fastidiosa*. Bylo vydáno nařízení ÚKZÚZ o zrušení mimořádných rostlinolékařských opatření k ochraně před zavlečením a rozšířením škodlivého organismu Potato spindle tuber viroid, původce viroidní vřetenovitosti hlíz bramboru.

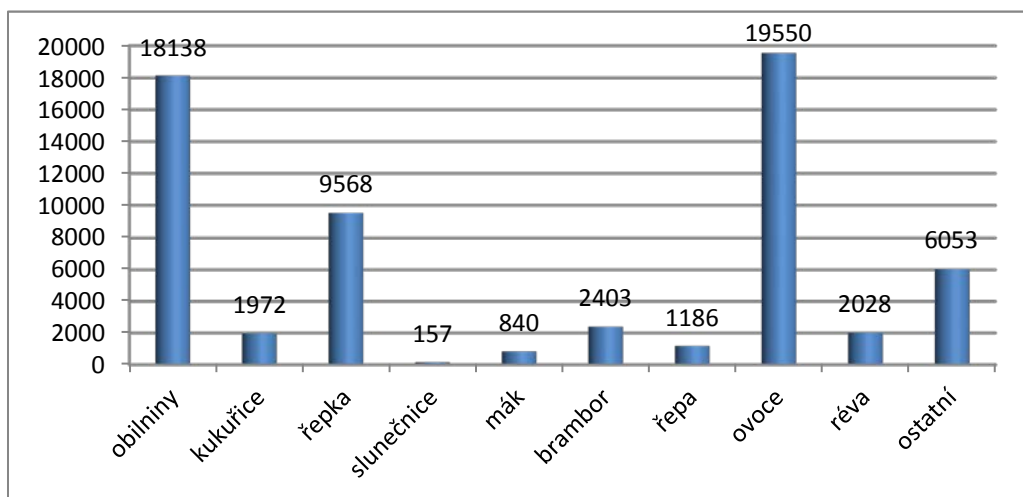
Pro potřeby rostlinolékařských inspektorů byly zpracovány nové metodické pokyny k ochraně proti zavlečení a šíření dřepčiků rodu *Epitrix* a bakterie *Xylella fastidiosa*. Byly upraveny metodické pokyny k ochraně proti zavlečení a šíření *Chrysanthemum stunt viroid*, *Mycosphaerella pini* a k postupu při provádění soustavné rostlinolékařské kontroly u vojtěšky seté a průzkumu výskytu regulovaných škodlivých organismů vojtěšky. Dále byl zpracován metodický pokyn k detekčním průzkumům výskytu škodlivých organismů v roce 2015 a byl zrušen metodický postup k opatřením proti šíření původce vřetenovitosti hlíz bramboru – Potato spindle tuber viroid na okrasných rostlinách.

Při detekčním průzkumu výskytu regulovaných a nových škodlivých organismů spolufinancovaném EU byl v roce 2015 poprvé na území ČR zjištěn výskyt houbového patogenu *Diplocarpon mali*, původce skvrnitosti listů jablek, a poprvé úředně potvrzen výskyt fytoplazmy *Candidatus Phytoplasma ulmi* (syn. Elm phloem necrosis mycoplasma), původce fytoplazmové žloutenky jilmu, který je karanténním škodlivým organismem.

OOŠO v roce 2015 řešilo ve správním řízení celkem 20 žádostí o povolení dovozu, přemístění a použití karanténního materiálu k pokusným, vědeckým a šlechtitelským účelům, na základě kterých byla vydána 4 rozhodnutí o povolení dovozu, 8 rozhodnutí o povolení přemístění a 8 rozhodnutí o povolení použití karanténního materiálu. Pro potřeby ÚKZÚZ byla vydána 3 oprávnění k přemístění karanténního materiálu.

Odbor se metodicky podílel na monitoringu výskytu škodlivých organismů, včetně plevelů, a monitoringu výskytu invazních druhů rostlin. Byly provedeny kontroly dodržování pravidel koexistence (Bt. kukuřice), byly zkontrolovány 3 podniky, z toho v 1 případě bylo zjištěno nedodržení podmínek. Náprava byla řešena vzájemnou dohodou sousedících subjektů. V rámci kontrol účinnosti Bt. kukuřice vůči zavíječi kukuřičnému bylo kontrolováno 45 porostů, přičemž v žádném z případů nebyla potvrzena rezistence škodlivého organismu. Počet kontrolovaných podniků při kontrole dodržování zásad IOR byl 77 - vše bez závad. Pro účely monitoringu škodlivých organismů byl počet založených pozorovacích bodů 1 372, počet pozorování na pozorovacích bodech 55 559, počet náhodných průzkumů 6 336 a celkový počet pozorování 61 895 (viz graf). Co se týká monitoringu zaplevelení, byl počet pozorovacích bodů 374. Při monitoringu invazivních rostlin bylo zjištěno 136 pozitivních nálezů, z toho u 131 nálezů se jednalo o bolševník velkolepý.

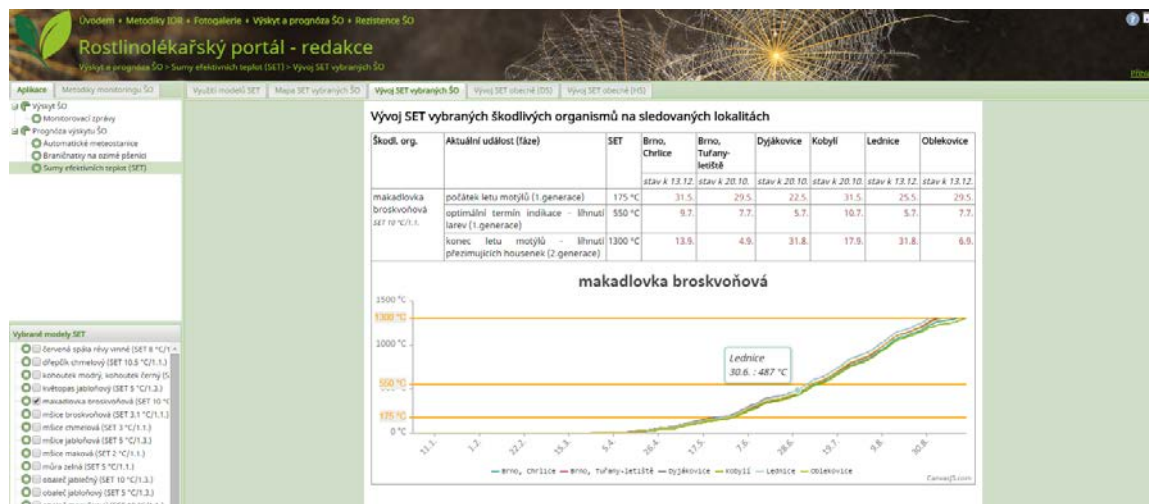
Graf 14: Počet pozorování ŠO v roce 2015 v rámci vybraných rostlinných komodit

Odborná správa speciálních programů

Jedná se především o moduly v rámci IS Monitoring. Odbor se podílí na správě portálu eAgri, aplikace EPH. V rámci Rostlinolékařského portálu došlo v průběhu roku k rozšíření několika funkcionalit a spuštění nových aplikací. Z nových funkcí lze zmínit např. možnost filtrování přípravků na ochranu rostlin dle jejich mechanismu účinku nebo více možností při filtrování herbicidů apod. Nově byla v rámci Rostlinolékařského portálu spuštěna celorepubliková prognóza rizika výskytu bráničatek na ozimé pšenici a aplikace pro výpočet sum efektivních teplot (SET).

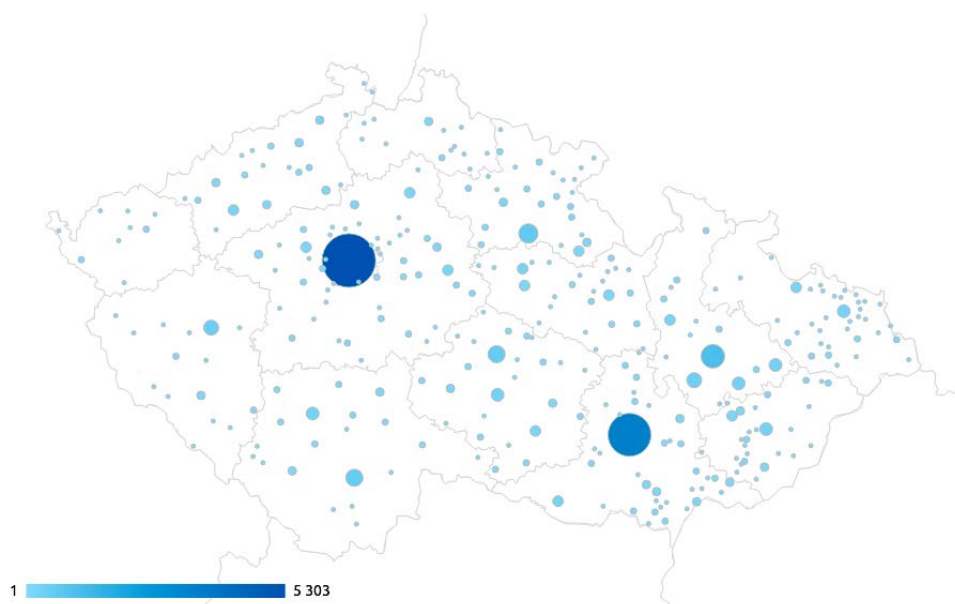
Obrázek 6: Ukázka průběhu vývoje/dosažení SET makadlovky broskvoňové v aplikaci „Sumy efektivních teplot“

Návštěvnost Rostlinolékařského portálu v roce 2015 výrazně stoupla

- počet uživatelů: 13 227
- počet zobrazených stránek: 219 537
- přístup z 320 měst a obcí (viz mapa)

Obrázek 7: Mapa přístupů k Rostlinolékařskému portálu

3.5.2 Diagnostika škodlivých organismů

Diagnostiku škodlivých organismů zajišťoval Odbor diagnostiky (ODIA), který pro tuto oblast plní rovněž funkci národní referenční laboratoře. Diagnostické laboratoře (DL) provádějí a koordinují zejména rostlinolékařskou diagnostiku podle působnosti, která je stanovena zákonem. Hlavní náplní odboru byla komplexní diagnostika škodlivých organismů a poruch rostlin včetně určování patotypů a kmenů vybraných škodlivých organismů. Pracoviště odboru zajišťují úřední testování rezistence odrůd a novošlechtění rostlin proti vybraným škodlivým organismům a provádějí veškeré úkony spojené s pověřováním referenčních laboratoří, které projeví zájem o zveřejněné výzvy k diagnostice škodlivých organismů.

V rámci odboru byla zajišťována laboratorní diagnostika v DL Havlíčkův Brod, Olomouc, Praha a Opava.

V uvedených pracovištích bylo v průběhu roku přijato a zpracováno téměř 8 000 vzorků pro laboratorní diagnostiku, což bylo o 23 % více ve srovnání s rokem minulým. Laboratoře pracovaly i na stovkách vzorků pro účely kruhových testů, validací nebo jiných ověřování v rámci zavádění metod. Ze světelného lapače bylo v DL Olomouc rozborováno 214 vzorků (denních úchytů), v DL Opava bylo vytříděno a diagnostikováno přes 113 000 mšic. Jednalo se celkem přes 12 000 testů, které bylo nutno vykonat k dosažení konečných výsledků prezentovaných příslušnými protokoly, v řadě případů se značkou ČIA akreditované zkušební laboratoře, která byla úspěšně obhájena na následujících 5 let. Jednotliví specialisté odboru se aktivně podíleli na vzdělávání pracovníků ústavu či dalších institucí. Svoji práci prezentovali na odborných akcích doma i v zahraničí formou příspěvků či posterů.

Tabulka 48: Počty vzorků zpracovaných v roce 2015 v laboratořích ODIA

Pracoviště	vzorky	testy
DL Havlíčkův Brod	2 070	2 952
DL Praha	374	1 275
DL Opava	1 645	113 593 mšic
DL Olomouc	3 870	8 065
v tom:		
<i>Laboratoř bakteriologie</i>	279	1 059
<i>Laboratoř entomologie</i>	1 016	1 016
<i>Laboratoř mykologie</i>	1 021	1 336
<i>Laboratoř nematologie</i>	724	1 561
<i>Laboratoř virologie</i>	830	2 163
<i>Laboratoř biochemie</i>		930
ODIA celkem	7 959	12 292

3.5.2.1 Účast v mezilaboratorních testech

Součástí kontroly kvalitní práce akreditovaných laboratoří je i účast v mezilaboratorních testech. Laboratoř entomologie uspěla v mezilaboratorní porovnávací zkoušce na identifikaci škůdců z čeledi nosatcovitých (Curculionidae), kterou organizovala Přírodovědecká fakulta Univerzity Palackého. DL Praha ve spolupráci s Laboratoří biochemie se zúčastnila testů „Identification of *G.pallida* and *G. rostochiensis*“ organizovaných francouzským ANSES - Plant Health Laboratory. DL Havlíčkův Brod prokázala svoji vysokou odbornou úroveň při 2 laboratorních porovnávacích testech na diagnostiku původců karanténních bakterióz brambor a jednoho testu na hád'átka bramborové. Jednalo se o mezilaboratorní porovnávání na zjišťování přítomnosti bakterie *Clavibacter michiganensis* subsp. *sepedonicus* metodou IF v suspenzích brambor s maďarskou laboratoří NÉBIH v Pécsi, kde se testovalo 10 vzorků. Tohoto testování metodou PCR se zhostila dobře také laboratoř biochemie. Další bylo laboratorní porovnávání 9 vzorků suspenzí na přítomnost bakterie *Ralstonia solanacearum* a *Clavibacter michiganensis* subsp. *sepedonicus* s laboratoří VÚB Havlíčkův Brod. Posledním byl test hád'átka rodu *Globodera* ve vzorcích zeminy pořádaný laboratoří nematologie v Olomouci. Laboratoř biochemie obdržela výsledky v rámci PCR testů Detection of *Clavibacter michiganensis* subsp. *michiganensis* in tomato seeds z Geves (Francie) a otestovala vzorky na detekci a identifikaci fytoplazem z AGES Wien. Dále v rámci nabídky projektu Euphresco: Q-detect II byla užita LAMP metoda pro detekci *Liriomyza huidobrensis* a *Clavibacter michiganensis* subsp. *sepedonicus*. Laboratoř virologie potvrdila úspěšnou účastí v MPZ pořádané Oddělením mezilaboratorních porovnávacích zkoušek ÚKZÚZ svoje kvality v užívání metody ELISA.

V rámci pověřování referenčních laboratoří diagnostikou škodlivých organismů rostlin byl laboratoří nematologie zorganizován jeden mezilaboratorní porovnávací test na hád'átka bramborové a nažloutlé pro externí zájemce o diagnostiku. Stejnému účelu posloužil i test detekce fytoplazmy proliferace jabloně metodou PCR a kvalitativní detekce viru šarky švestky metodou ELISA předložené laboratořemi odboru VŠÚO Holovousy. DL Praha se účastnila ve spolupráci s olomouckou laboratoří nematologie procesu pověřování subjektů pro činnost „Rozbory půdních vzorků na přítomnost hád'átka bramborového“.

3.5.2.2 Akreditace diagnostických laboratoří

Laboratoře Odboru diagnostiky ukončily na přelomu roku 2015/2016 druhý akreditační cyklus a vstoupily do třetího pětiletého období.

Tomu předcházela na jaře pravidelná dozorová návštěva Českého institutu pro akreditaci (ČIA), v rámci které došlo k rozšíření přílohy Osvědčení o akreditaci o další metody i pracoviště odboru. Na 5 akreditovaných metod byl zaveden flexibilní rozsah akreditace. Závěrečná zpráva z pravidelné dozorové návštěvy umožnila DL v Opavě a Praze používat akreditační značku a odkaz na akreditaci. Celkový počet akreditovaných metod stoupl na 12 (DL Havlíčkův Brod 5 metod, DL Olomouc 9 metod, DL Opava 1 metoda a DL Praha 2 metody). Akreditované metody pokrývají všechny rostlinolékařské odbornosti.

V průběhu listopadu pak byly všechny diagnostické laboratoře podrobeny reakreditačním auditům ČIA. Bylo konstatováno, že systém managementu je stabilní, funkční a odpovědně spravovaný v souladu s požadavky normy ISO/ČSN 17025 a pracovníci laboratoře jsou způsobilí k vykonávání akreditovaných zkoušek. Kladně byla ohodnocena připravenost a aktivita posuzovaných pracovníků, jejich zájem a odpovědný přístup k plnění požadavků normy. Laboratoře odboru úspěšně obhájily status akreditované laboratoře a ČIA vydal aktuální Osvědčení o akreditaci s platností do 7. 1. 2021.

Proces pověřování výkonem odborné činnosti referenční laboratoře pro diagnostiku škodlivých organismů

V roce 2015 bylo vydáno Rozhodnutí o vydání pověření pro výkon odborné činnosti referenční laboratoře pro diagnostiku hád'átka bramborového (*Globodera rostochiensis*) a hád'átka nažloutlého (*Globodera pallida*) dvěma laboratořím – AGRO-LA, Jindřichův Hradec a ENVIRO-EKOANALYTIKA, Velké Meziříčí.

V současné době je evidována jedna referenční laboratoř pro diagnostiku *Candidatus Phytoplasma mali* a *Plum pox virus*, jedna laboratoř pro diagnostiku *Clavibacter michiganensis* subsp. *sepedonicus* a *Ralstonia solanacearum* a 4 laboratoře pro diagnostiku hád'átka bramborového (*Globodera rostochiensis*) a hád'átka nažloutlého (*Globodera pallida*). Ke konci roku 2015 podala žádost o pověření výkonem odborné činnosti referenční laboratoře (dále jen „pověření“) pro diagnostiku hád'átka bramborového (*Globodera rostochiensis*) a hád'átka nažloutlého (*Globodera pallida*) další laboratoř – Ing. Josef Němec, Chemická a mikrobiologická laboratoř, Písek.

Tři laboratoře, které vstoupily do procesu pověřování už v roce 2014, nedodaly během roku 2015 všechnu potřebnou dokumentaci ke kontrole plnění technických požadavků. Jednalo se o dvě laboratoře žádající o pověření pro diagnostiku *Candidatus Phytoplasma mali* a *Plum pox virus* a jednu laboratoř žádající o diagnostiku *Clavibacter michiganensis* subsp. *sepedonicus* a *Ralstonia solanacearum*.

3.5.3 Zkušebnictví

V rámci změny organizační struktury a v souvislosti se zavedením služebního zákona došlo v průběhu roku ke změně názvu pracoviště „Referát zkušebnictví“ na „Pracoviště podpory integrované ochrany rostlin“. Jako i v předešlých letech se činnost soustředila především na ověřování metod integrované ochrany rostlin (IOR) na maloparcelkových pokusech na zkušebních plochách v Olomouci, a to zejména v zelenině a v porostech brambor. Volba vlastních pokusů včetně jejich realizace, většinou na základě aktuálních potřeb praxe, byla provedena ve spolupráci s Oddělením metod integrované ochrany rostlin v Brně. Pracoviště pracuje dlouhodobě v režimu správné pokusnické praxe, mj. i s využitím moderní mechanizace včetně maloparcelkového postřikovače osazeného na nosiči náradí pro přesné bezzbytkové aplikace přípravků na ochranu rostlin. Při skladbě pokusů bylo samozřejmě přihlédnuto k aktuálním problémům v ochraně rostlin a byly zkoušeny moderní přípravky včetně přípravků podpurných, které jsou většinou na bázi přírodních olejů v různých kombinacích.

Z pohledu srážek lze vegetační období v roce 2015 na pracovišti ÚKZÚZ v Olomouci – Holici charakterizovat jako výrazně podprůměrné a suché (již od dubna), což se významně projevilo na malém nárůstu zelené hmoty u všech plodin v založených pokusech. To se projevilo i na omezeném výskytu škodlivých činitelů, a to především plísni, na které byly pokusy převážně v daném roce zaměřeny. I když bylo možné v počátečních fázích růstu u zelenin v pokusech využívat umělých závlah v rámci obhospodařovaných pozemků, nebylo možné zavlažovat delší dobu z důvodu omezených zásob podzemních vod v dané lokalitě. Z pohledu meteorologických charakteristik lze dlouhodobý průběh počasí v lokalitě Olomouc – Holice doložit daty ČHMÚ z klimatologické stanice (umístěna na pozemku ústavu v blízkosti pokusných ploch). Data z ní jsou využívána jako součást nařízené evidence při vedení jednotlivých pokusů.

I v roce 2015 Pracoviště podpory integrované ochrany rostlin spolupracovalo nejen s pracovišti ÚKZÚZ, ale i s ostatními organizacemi. Pracovníci se rovněž měli možnost v průběhu roku zapojit do účasti na odborných akcích pořádaných ústavem či jinými organizacemi.

3.5.3.1 Podpora metod integrované ochrany rostlin

V daném roce byly založeny pokusy zaměřené na ochranu proti plísni cibule (*Peronospora destructor*), plísni okurky (*Pseudoperonospora cubensis*), padlí tykvovitých (*Podosphaera xanthii*), plísni bramboru (*Phytophthora infestans*), plísni na rajčeti (*Phytophthora infestans*) a molici vlašovičnickové (*Aleurodes prolettela*) na brukvovité zelenině.

Porosty bramboru byly v roce 2015 silně napadeny alternáriovou skvrnitostí, plíseň bramboru se ale v daném roce v porostu nevyskytla. Podobně v porostu rajčat se plíseň v období vegetace nevyskytla, celkový stav porostu rajčat v průběhu suchého roku byl dlouhou dobu velmi dobrý, v závěru vegetace byly zdravé porosty rajčat poškozeny přízemními mrazíky. U okurek byl porost v průběhu vegetace silně poškozen padlím a suchem, i když byl poměrně často zavlažován. V pozdějších fázích vývoje a růstu plodiny byl v porostu okurek zaznamenán i výskyt plísně. Padlí tykvovitých se na tykvi olejné objevilo poměrně brzy a bylo možné ho hodnotit po provedených aplikacích přípravků na ochranu rostlin, i když nárůst rostlinné hmoty byl oproti předchozím letům také výrazně slabší. Na jednom z maloparcelkových pokusů se ověřovaly i případné možnosti ochrany proti stále problematické molici vlašovičnickové (zejména z důvodu výskytu stádií škůdce především na spodních částech rostlin). Celkově byl výskyt molice vlašovičnickové v roce 2015 v brukvovité zelenině v dané lokalitě nižší, než tomu bylo v předchozím roce.

3.5.4 Publikační činnost, účast na akcích, spolupráce s ostatními úřady a institucemi a mezinárodní spolupráce

Odbor ochrany proti škodlivým organismům

Publikační činnost

Byly zpracovány 2 informační letáky o škodlivých organismech, o karanténní bakterii *Xylella fastidiosa* a o vrtuli višňové (*Rhagoletis cingulata*), která je novým škůdcem třešně a višně v ČR. Dále byly vydány 2 tiskové zprávy na webu ÚKZÚZ, a to k problematice škodlivosti mšice smrkové na smrku pichlavém a k problematice rostlinolékařských pasů. Pracovníci OOŠO publikovali celkem 27 článků v odborných časopisech Rostlinolékař, Zahradnictví, Agromanuál, Vinařský obzor a v týdeníku Zemědělec a 3 příspěvky ve sbornících ze seminářů a konferencí.

Zaměstnanci odboru odprezentovali celkem 11 přednášek a vypracovali 6 odborných posudků certifikovaných metodik pro zemědělskou praxi a 6 dalších odborných stanovisek. Odbor ochrany proti škodlivým organismům zpracoval vyhodnocení dat z monitoringu škodlivých organismů pro veřejnost a 5 souhrnných zpráv, které jsou umístěny na internetových stránkách ústavu.

Účast na akcích

Zaměstnanci OOŠO se zúčastnili řady akcí s odbornou tematikou, jako jsou Rostlinolékařské dny, Ovocnářské dny, Zelinářské dny, XX. Česká a Slovenská konference o ochraně rostlin, sympóziu firmy Dow AgroSciences, seminář „Virózy – významné nebezpečí pro obilnářství“ v Ústí nad Orlicí, Vinařsko-ovocnářský seminář ve Znojmě, seminář Lesní ochranné služby „Škodliví činitelé v lesích Česka 2014/2015“, seminář České lesnické společnosti „Invazní škodlivé organismy v lesích ČR“, seminář Evropského úřadu pro bezpečnost potravin k mezerám ve znalostech *Xylella fastidiosa* a k prioritám průzkumu tohoto patogenu v EU v Bruselu.

V rámci odborného vzdělávání se zaměstnanci OOŠO účastnili právnického školení a zahraničních kurzů k hodnocení rizika škodlivých organismů (Estonsko) a k rizikům pro zdraví rostlin (Portugalsko). Zaměstnanci se zúčastnili Panelu EPPO on Invasive Alien Plants (Irkutsk RF), kurzu BTSF zaměřeném na aplikaci Směrnice EP a Rady 128/2009/ES, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství za účelem dosažení udržitelného používání pesticidů – training course "Towards a sustainable use of plant protection products" a významného kongresu IPM innovation in Europe v Poznani, kde seznámili účastníky s některými podpůrnými prvky ČR k celoplošnému zavádění integrované ochrany rostlin.

Spolupráce s ostatními úřady a institucemi

V rámci resortu měl OOŠO expertní zastoupení v Pracovní skupině ke zpracování národního stanoviska k nastavení budoucích fyto-sanitárních požadavků EU na regulaci viru šarky švestky.

V mezirezortní spolupráci měl OOŠO expertní zastoupení ve Vědeckém výboru fyto-sanitárním a životního prostředí a v Pracovní skupině k problematice invazních nepůvodních druhů, která řešila na národní úrovni implementaci Nařízení EP a Rady o prevenci a regulaci zavlékání či vysazování a šíření invazních nepůvodních druhů a dále přípravu seznamu invazních nepůvodních druhů s významným dopadem na EU.

OOŠO spolupracoval s řadou vědeckých institucí (VÚKOZ, VÚRV, VÚLHM), plodinovými svazy, zemědělskými univerzitami a také s organizacemi AOPK, ČSR, ČFS, ČHMÚ, CHI,

VÚMOP aj. Zaměstnanci odboru se podílí a spolupracují při tvorbě rostlinolékařské legislativy s MZe a komunikují se zahraničními organizacemi a orgány EU v oblasti integrované ochrany rostlin.

Mezinárodní spolupráce

OOŠO mělo expertní zastoupení v Pracovní skupině Rady pro zdraví rostlin - Ochrana a inspekce, Pracovní skupině EK pro aktualizaci příloh směrnice Rady 2000/29/ES a ve Stálém výboru EK pro rostliny, zvířata, potraviny a krmiva - Rostlinolékařská sekce, pro které připravovalo instrukce, zprávy a odborná stanoviska k projednávané problematice.

Náročné bylo zapojení do procesu utváření nové fytoosanitární legislativy EU v Pracovní skupině Rady pro rostlinolékařské záležitosti při přípravě Nařízení EP a Rady o ochranných opatřeních proti škodlivým organismům rostlin.

Zástupci OOŠO se zúčastnili jednání Pracovní skupiny Rady pro hlavní rostlinolékařské úředníky, Pracovní skupiny Rady pro záležitosti Mezinárodní úmluvy o ochraně rostlin/Výboru pro fytoosanitární opatření, Pracovní skupiny Komise pro přípravu webového systému oznamování výskytu škodlivých organismů, jednání na úrovni Rady EU, mezinárodního jednání Panelu EPPO pro fytoosanitární opatření, celosvětové konference pro fytoosanitární opatření a zasedání Rady EPPO. OOŠO měl expertní zastoupení v Pracovní skupině EPPO pro karanténní škodlivé organismy v lesnictví a v Pracovní skupině EPPO pro fytoosanitární opatření. Odbor se podílel na posuzování návrhů PRA připravených expertními pracovními skupinami, konkrétně pro kořenovík *Heterobasidion irregulare*.

V září ÚKZÚZ hostil v Hnanicích u Znojma 61. zasedání Panelu EPPO (Evropské a středozemní organizace ochrany rostlin) pro fytoosanitární opatření (CPM).

Do expertní činnosti v rámci mezinárodní spolupráce lze zařadit i vyplnění dotazníku pro výzkumný program COST Action FP1401 – Global Warning, týkající se regulace v oblasti dovozu rostlin a jejich pěstování na území ČR.

OOŠO zpracoval 4 oznámení o výskytu škodlivých organismů nových pro území ČR a o přijatých opatřeních proti jejich šíření (*Meloidogyne naasi*, *Candidatus Phytoplasma ulmi*, *Eutypella parasitica* a *Diplocarpon mali*) a byla zpracována předběžná analýza rizika pro *Meloidogyne naasi*. Bylo zpracováno oznámení o zjištění výskytu regulovaného patogenu *Phytophthora ramorum* v dodávce z členského státu EU (vnitřní trh) v systému EUROPHYT.

OOŠO průběžně zpracovával odborné jazykové korektury českých verzí předpisů EU a stanoviska k návrhům předpisů EU (prováděcí rozhodnutí Komise k *Anoplophora glabripennis* a *Xylella fastidiosa*). EK byly poskytnuty průběžné výsledky detekčních průzkumů spolufinancovaných EU, byl připraven program detekčních průzkumů na rok 2016 a byla podána žádost EK o finanční příspěvek na tento průzkum.

Pro rostlinolékařskou službu Vietnamu byly zpracovány ve spolupráci s Odborem dovozu a vývozu rozsáhlé podklady pro zpracování analýzy rizika, které představuje vývoz jablek, sladu, chmelu a dubového dřeva z ČR. Dále byly zpracovány podklady za ČR pro analýzu rizika, které představuje vývoz jablek z EU do Kanady.

Odbor diagnostiky

Získané poznatky a výsledky diagnostiky jsou průběžně různými formami předkládány odborné i další veřejnosti v tuzemsku i zahraničí. Pracovníci odboru publikovali 15 příspěvků v odborných periodikách (Rostlinolékař, Zahradnictví, Včelařství, Naše příroda, Zemědělec),

ve sbornících z konferencí (International Conference on Viroids and Viroid-like RNAs, 5th conference of the International Working Group on Legume and Vegetable Viruses), ve spoluautorských kolektivech i ve vědeckých titulech *Helminthologia* a *Anal. Bioanal. Chem.* K osvětě o nových škodlivých organismech přispěl i materiál „Původce rakoviny bramboru“. Byly vydány další dva díly publikace „Mšice - Malý atlas do ruky“, které byly ještě doplněny o publikaci „Mšice na bramborách: Výskyt, význam, škodlivost a ochrana proti nim“. DL Opava jako každý rok publikovala ve formě ročenky aktuální Monitorování letu mšic v České republice v roce 2014 a jejich očekávaný stav v roce 2015. Stejně pracoviště připravuje na webové stránky ústavu ve vegetačním období týdně aktualizované vydání *Aphid Bulletinu*. Vypracováno bylo na desítku posudků metodik, projektů a výročních zpráv předložených výzkumnými ústavy či univerzitami a oponentur pro vědecká periodika včetně zahraničních.

Interně bylo Odborem diagnostiky tradičně pořádáno diagnostické školení nových inspektorů, kteří odebírají vzorky pro diagnostiku. Dále se pracovníci odboru aktivně podíleli na dalších akcích v ČR (polní dny vč. bramborářských, školení greenkeeperů, Virózy – významné nebezpečí pro obilnářství, odborné akce rostlinolékařské společnosti).

Oboustranná spolupráce probíhala zejména s řadou výzkumných pracovišť ústavů a univerzit. Vzájemně byly poskytovány referenční materiály (MENDELU, UP Olomouc, VÚRV, VŠÚO Holovousy, ÚEB a ÚACH AV ČR, Ústav půdní biologie, Březovská zemědělská a. s.), konzultovány metody diagnostiky či zajišťována vzájemná confirmace vzorků. Nově došlo k dohodě o spolupráci DL Opava s Lesní ochrannou službou směrem k rozšíření spektra sledovaných druhů mšic.

V diagnostických panelech EPPO jsou všechny specializace jednotlivých skupin škodlivých organismů zastoupeny pracovníky Odboru diagnostiky, kteří se podílejí zejména na tvorbě a aktualizaci diagnostických protokolů a získávají tak cenný přístup k nejnovějším poznatkům v oboru. Přínosné je i aktivní zapojení nematologa v expertní skupině Task Force on the Control of *Bursaphelenchus xylophilus*. Skupina 4 specialistů se aktivně zapojila do projektu „Institucionální podpora certifikace a kontroly rostlinného materiálu v Bosně a Hercegovině“. Po jejich auditní návštěvě v tamních laboratořích proběhla instruktáž skupiny zahraničních expertů v DL Havlíčkův Brod. Na vyžádání laboratoře lotyšské rostlinolékařské služby byla provedena confirmační bakteriologická diagnostika. Laboratoře bakteriologie a mykologie v rámci smlouvy ÚKZÚZ s nizozemským zájemcem provedly *in vitro* testy účinnosti předložených látek na vybrané mikroorganismy. V rámci zahraniční spolupráce došlo k výměně poznatků s Fera (Anglie), Research Institute of Horticulture (Polsko), Slovenian Institute for Hop Research and Brewing (Slovinsko) a CRA - W (Belgie). V diagnostice mšic pokračuje spolupráce s RIS Harpenden v Anglii a Landespflanzenschutzamt Mecklenburg – Vorpommern v Německu.

3.6 Přípravky na ochranu rostlin

3.6.1 Povolování přípravků na ochranu rostlin

Povolovací proces má dva stupně: schválení účinné látky Evropskou komisí a povolení přípravku v jednotlivých členských státech. Aby mohl být přípravek v České republice prodáván a používán, musí být stejně jako ve všech ostatních zemích Evropské unie povolen národním povolovacím úřadem, kterým je ÚKZÚZ, Odbor přípravků na ochranu rostlin.

Povolování přípravků se řídí požadavky Nařízení EP a Rady (ES) č. 1107/2009. Některé typy žádostí vyžadují společné hodnocení rizik v rámci tzv. zón (Česká republika je zařazena do Centrální zóny), jiné žádosti se vyřizují pouze na národní úrovni (například žádosti o změnu

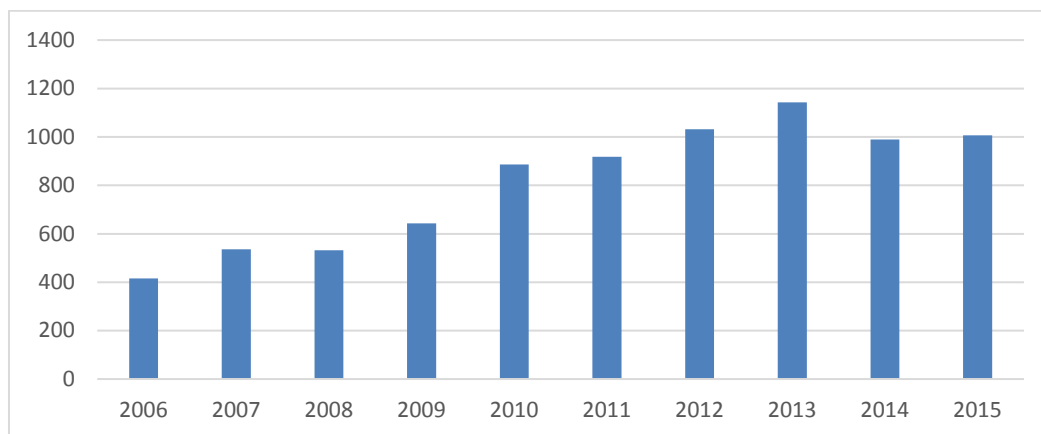
klasifikace přípravku, úpravu omezení z hlediska použití v ochranných pásmech zdrojů pitné vody apod.).

Odbor přípravků na ochranu rostlin (OPOR) v roce 2015 přijal celkem 1 006 žádostí o povolení nebo změnu povolení přípravků a dalších prostředků. Žádostí o zápis dalšího prostředku do úředního registru nebo o změnu v zápise bylo v roce 2015 vyřízeno 13. Schválení plánu letecké aplikace a povolení mimořádné letecké aplikace bylo vyřízeno 5 z toho 3 kladně.

Tabulka 49: Rozhodnutí vydaná v národním systému povolování v roce 2015

Rozhodnutí vydaná v procesu národního systému povolování	
Povolení přípravku	
Nový přípravek	4
Nový přípravek - vzájemné uznávání	39
Nový přípravek – další obchodní jméno	30
Změna povolení	339
Zrušení povolení	23
Zápis dalšího prostředku do úředního registru	
Nový prostředek	9
Změna v zápisu	7
Zrušení zápisu	0
Povolení letecké aplikace přípravku	
Schválení plánu letecké aplikace	3
Povolení mimořádné letecké aplikace	0
Povolení přípravku k řešení mimořádných stavů v ochraně rostlin formou nařízení ÚKZÚZ (tzv. výjimka na 120 dnů)	
	3

Graf 15: Počet zahájených řízení v letech 2006 - 2015

Účinná látka přípravku (tj. chemická látka nebo mikroorganismus, který působí účinek) musí být schválena Evropskou komisí. Podmínkou schválení je podání žádosti o posouzení a předložení odpovídající dokumentace v některé členské zemi Evropské unie. Odbor přípravků na ochranu rostlin v roce 2015 nehodnotil žádnou účinnou látku jako zonální zpravodajský stát ZRMS, ale připomínkoval hodnocení 4 účinných látek, kde se na hodnocení podílel jako dotčený stát (Concerned Member State).

Před povolením přípravku musí být prokázáno, že jeho použití je bezpečné a účinné. Bezpečnost použití prokazuje žadatel předepsanými studiemi, které si je povinen nechat provést v laboratořích akreditovaných podle norem OECD. Posouzení vlivu používání přípravků na ochranu rostlin a na zdraví člověka spadá do kompetence Ministerstva zdravotnictví.

Na tomto hodnocení nových přípravků spolupracují členské země v rámci tzv. zón. Jedna z členských zemí provádí hodnocení (tzv. zonální zpravodaj), ostatní země závěry hodnocení kontrolují a připomínkují. Odbor provedl za rok 2015 celkem 36 hodnocení jako zonální zpravodaj a připomínkoval 86 zpráv o posouzení přípravku. Připomínkovány jsou ty zprávy, které mají být následně využity pro povolení nebo změnu povolení téhož přípravku v ČR.

Tabulka 50: Rozhodnutí v zonálním systému povolování

Rozhodnutí vydaná v zonálním systému povolování	
ČR je zonálním zpravodajským státem	
Nový přípravek	36
Změna v povolení přípravku	5
ČR je dotčeným členským státem	
Nový přípravek	86
Změna v povolení přípravku	3

V roce 2015 bylo OPOR vybráno na správních poplatcích celkem 1 098 480 Kč, z toho bylo 83 975 Kč uhrazeno kolkovými známkami a 1 014 505 Kč bylo uhrazeno převodem na účet ÚKZÚZ. Za činnost povolování přípravků bylo v roce 2015 vyfakturováno celkem 17 527 314 Kč, z toho za povolování souběžných obchodů částka 532 800 Kč.

Tabulka 51: Povolení k souběžnému obchodu

Počet povolení vydaných k souběžnému obchodu	
Povolení souběžného obchodu pro obchodní použití	63
Povolení souběžného obchodu pro vlastní potřebu	38
Změna povolení	141
Zrušení povolení	20

Řada plodin pěstovaných v menším rozsahu zůstává žadateli o povolení opomíjena a možnosti ochrany jsou u nich omezené. Odbor POR zaměřuje ve spolupráci s pěstitelskými sdruženími a výzkumnými ústavy svou činnost i na tuto oblast. V roce 2015 bylo vydáno 16 povolení rozšířeného použití přípravku formou nařízení ÚKZÚZ.

3.6.2 Osvědčování způsobilosti pracovat podle zásad GEP

Odbor POR osvědčuje způsobilost zkušebních organizací testovat přípravky na ochranu rostlin v souladu se Správnou experimentální praxí a zajišťuje dozor nad činností těchto pracovišť. Pouze výsledky získané zkušebnami s osvědčením GEP mohou být v České republice nebo v jiných členských zemích Evropské unie využity jako dokumentace pro posouzení biologické účinnosti při povolování přípravku.

V roce 2015 bylo provedeno 17 kontrol dodržování zásad Správné experimentální praxe. Nebylo zjištěno žádné závažné pochybení.

3.6.3 Postregistrační kontrola přípravků

Postregistrační kontrolu přípravků, tedy distribuci, prováděly v roce 2015 v rámci ÚKZÚZ jednotlivá oddělení Odboru kontroly zemědělských vstupů a Oddělení kontroly a aplikační techniky Odboru přípravků na ochranu rostlin.

V rámci postregistrační kontroly bylo v roce 2015 odebráno 55 vzorků přípravků. Vzorky přípravků se odebírají za účelem provedení laboratorní kontroly k ověření souladu přípravku s podmínkami uvedenými v rozhodnutí o povolení.

Jednalo se o vzorky uvedené v Plánu postregistrační kontroly pro rok 2015, ale také o vzorky odebrané na podnět, u kterých bylo podezření, že jejich složení neodpovídá podkladům předloženým na ÚKZÚZ v rámci řízení o povolení přípravku.

Z celkového počtu vzorků přípravků odebraných pro laboratorní kontrolu bylo 23 vzorků přípravků ze souběžného obchodu.

U odebraných vzorků přípravků se ověřuje, zda jejich vlastnosti a složení splňují požadavky předepsané specifikace, u vzorků přípravků ze souběžného obchodu je navíc prováděno srovnání s vlastnostmi a složením příslušných referenčních přípravků.

Na základě analýz provedených v roce 2015 byla vydána 4 úřední opatření (ÚO) a 1 nařízení o mimořádných rostlinolékařských opatřeních. Dále bylo počátkem roku 2015 vydáno 5 ÚO na základě analýz z roku 2014.

Případy, kdy analyzované přípravky svými vlastnostmi neodpovídaly podkladům předloženým ÚKZÚZ v rámci řízení o povolení přípravku, byly vyhodnoceny jako uvedení nepovoleného přípravku na trh (viz čl. 28 odst. 1 Nařízení EP a Rady č. 1107/2009).

V deseti případech byl za výše uvedený správní delikt podán v roce 2015 podnět Oddělení legislativnímu a právnímu k zahájení správního řízení a k uložení pokuty.

Agendu odebraných vzorků přípravků řeší v rámci ÚKZÚZ Oddělení kontroly a aplikační techniky, které provedlo celkem 28 kontrol držitelů povolení nebo distributorů přípravků. Z těchto kontrol vyplynulo 7 ÚO a dva podněty k řízení o pokutě. Z celkového počtu kontrol bylo 12 zaměřeno na propagaci přípravků.

Oddělení kontroly a aplikační techniky v roce 2015 zhodnotilo 349 přijatých návrhů návodu použití a označování přípravků před prvním uvedením na trh, na základě vydaného povolení a při každé změně povolení. Případné nedostatky v označování byly projednávány s držiteli povolení a vyhovující návrhy zveřejněny na webových stránkách ÚKZÚZ.

Dozor nad obchodním skladováním a uváděním přípravků na ochranu rostlin na trh u distributorů prováděli převážně pracovníci Odboru kontroly zemědělských vstupů (OKZV).

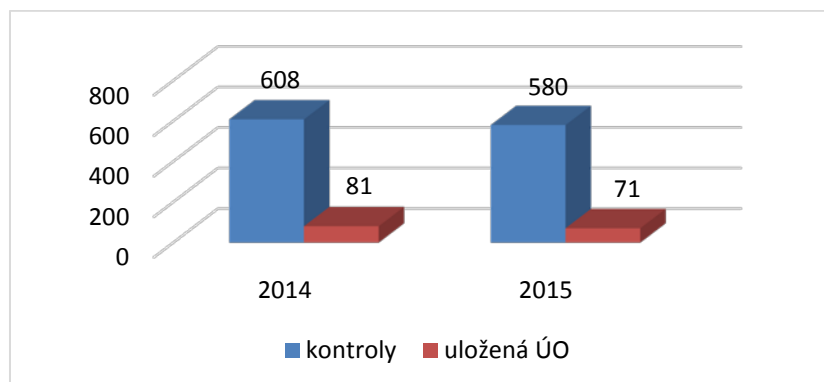
V roce 2015 provedli inspektoři jednotlivých oddělení OKZV 552 kontrol distributorů přípravků. Porušení požadavků bylo zjištěno u 74 kontrol, mezi nejčastější typy závad patřil prodej a skladování přípravků s prošlou dobou použitelnosti, prodej nepovolených přípravků, závady v dokladech o prodeji přípravků a závady v označování a balení přípravků. Bylo vydáno 64 ÚO.

Tabulka 52: Kontroly přípravků na ochranu rostlin – uvádění na trh

2015	Kontroly celkem*	Uložená úřední opatření
Kontroly POR – OdKZV	552	64
Kontroly POR – OdKAT	28	7

*Kontroly řádné (plánované), následné, mimořádné (na podnět)

Graf 16: Počty kontrol distributorů POR v letech 2014-2015

Správní řízení a výše pokut

V roce 2015 bylo v oblasti přípravků na ochranu rostlin (správní řízení na podnět Sekce zemědělských vstupů) vydáno celkem 29 pravomocných rozhodnutí o uložení pokuty a celková výše takto pravomocně uložených pokut činila 1 483 500 Kč.

3.6.4 Profesionální zařízení pro aplikaci přípravků

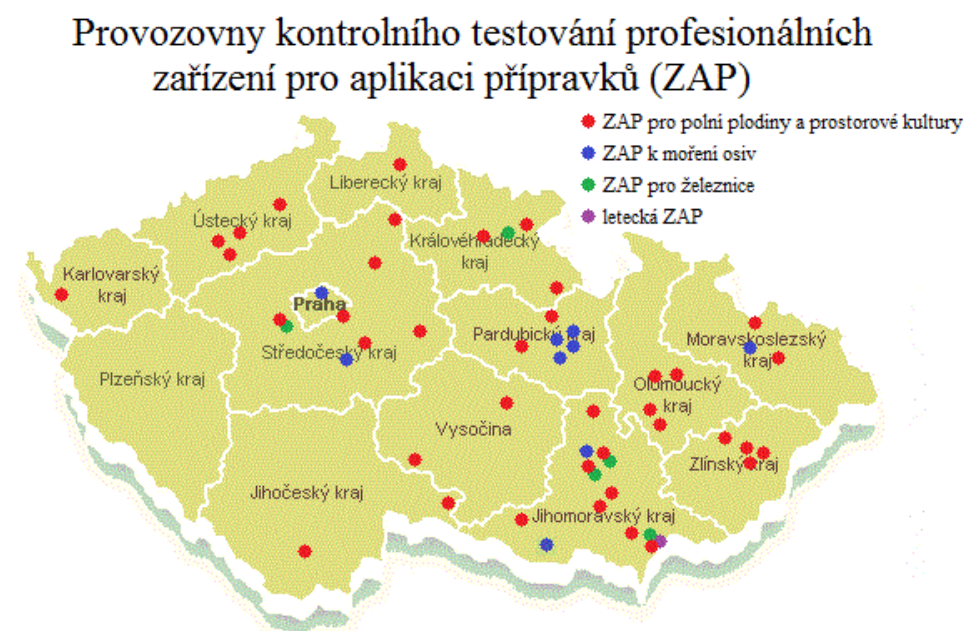
Pěstitelé i jiné osoby, využívající aplikační techniku v rámci své profesní činnosti, jsou povinni tuto techniku (profesionální zařízení pro aplikaci přípravků na ochranu rostlin – ZAP) podrobovat v pravidelných intervalech kontrolnímu testování (KT), které spočívá v přezkoumání způsobilosti pro správnou aplikaci přípravků.

Odpovědným útvarem ÚKZÚZ za oblast ZAP je Oddělení kontroly a aplikační techniky Odboru přípravků na ochranu rostlin. Oddělení KAT vedlo i v roce 2015 evidenci ZAP dle dat poskytovaných provozovny kontrolního testování, nebo dobrovolných hlášení výrobců či prodejců ZAP a provádělo dozor nad provozovny kontrolního testování.

Provozování kontrolního testování je koncesovanou živností, k jejímuž vydání se Oddělení kontroly a aplikační techniky příslušnému živnostenskému úřadu vyjadřuje po předchozím zhodnocení způsobilosti žadatele o koncesi. V roce 2015 byla přijata 1 žádost o souhlas se změnou koncesní listiny, která byla vyřízena kladně a bylo provedeno 15 kontrol provozoven KT. Tyto kontroly byly zaměřeny především na správnost postupu při provádění vlastního KT a vedení evidence otestovaných ZAP.

Pravidelné KT používaných ZAP jsou prováděny provozovny KT na základě technologických požadavků a postupu, který uvádí vyhláška č. 207/2012 Sb., o profesionálních zařízeních pro aplikaci přípravků. ÚKZÚZ vede seznam provozoven KT, který zveřejňuje na www.eagri.cz.

Obrázek 8: Provozovny KT v ČR

Dozor nad dodržováním ustanovení o používání a kontrolním testování ZAP byl zajištěn Sekcí rostlinolékařské péče. Inspektoři tohoto útvaru provedli 1 238 kontrol, při nichž bylo ZAP předmětem kontroly.

ÚKZÚZ vedl a zveřejňoval a na www.eagri.cz přehled zařízení pro aplikaci přípravků z hlediska omezení nežádoucího úletu přípravků.

Vedle hlavních činností na úseku ZAP prováděl ÚKZÚZ i v roce 2015 ověřování technických a technologických parametrů trysek, zejména pro pracoviště pověřená MZe zkoušením přípravků.

3.6.5 Publikační činnost, účast na akcích, spolupráce s ostatními úřady a institucemi a mezinárodní spolupráce

Nově bylo započato celkem 41 projektů v rámci tzv. zonálního hodnocení přípravků na ochranu rostlin. Česká republika patří i nadále k nemnoha členským zemím, které plní většinu termínů pro hodnocení a rozhodování, stanovených Nařízením EP a Rady (ES) č. 1107/2009 a jsou schopny přijímat žádosti o provedení hodnocení. Ve dvou případech ústav zajišťoval hodnocení účinných látek v rámci revizního programu Evropské komise, kde Česká republika vystupuje jako zpravodajský stát.

Zaměstnanci OPOR se v roce 2015 aktivně účastnili příprav jednání CEUREG Forum XIX., které pořádalo chorvatské Ministerstvo zemědělství v Záhřebu. Jedná se o tradiční setkání národních autorit států střední a východní Evropy zodpovědných za regulaci (tedy povolování a kontrolu uvádění na trh) přípravků na ochranu rostlin. Cílem je rozvíjet spolupráci na úseku povolování, inspekční činnosti, integrované ochrany rostlin a udržitelného používání přípravků.

Zástupci OPOR se v průběhu roku 2015 účastnili jednání Řídícího výboru pro střední zónu zaměřeného na procesy zonálního povolování přípravků. Výbor se zabývá záležitostmi souvisejícími se zonálním posuzováním přípravků. V roce 2015 ČR spolu s Polskem předsedala této skupině. Dále se zástupci OPOR podíleli na činnosti Řídícího výboru pro pesticidy při Evropském úřadu pro bezpečnost potravin se sídlem v Parmě a na aktivitách Pracovní skupiny pro pesticidy v rámci OECD.

Ve spolupráci s MŽP se zaměstnanci OPOR podíleli rovněž na přípravě podkladů pro delegaci ČR na 7. konferenci smluvních stran Rotterdamské úmluvy.

Zástupci ÚKZÚZ se aktivně účastnili prací v rámci expertních skupin Evropské komise a pracovních skupin EFSA, které jsou zaměřeny na interpretaci Evropských předpisů v oblasti přípravků na ochranu rostlin a koordinaci a hodnocení účinných látek.

Zaměstnanci OPOR přednesli celkem 5 prezentací na zahraničních konferencích a 8 na tuzemských seminářích.

Čtyři zaměstnanci OPOR absolvovali semináře v rámci EU programu Better Training for Safer Food (BTSF), pořádaném Consumers, Health and Food Executive Agency (CHAFAEA), a to v oblastech přípravků na ochranu rostlin a kontroly a aplikační techniky.

Oddělení rizik a účinnosti přípravků v roce 2015 spolupracovalo s Oddělením půdy a lesnictví na zpracování výsledků monitoringu pesticidů v půdě a s inspektory na zpracování výsledků zjištěných při kontrolách POR.

OPOR se v roce 2015 spolu s dalšími útvary ústavu i externích institucí podílel na plnění úkolů Národního akčního plánu ke snížení používání pesticidů v České republice. Koordinaci plnění

úkolů zajišťuje Ministerstvo zemědělství ČR. Spolupráce zahrnovala jak činnost publikační a prezentační, tak i odborné analýzy, kontrolní činnost a přípravu Rostlinolékařského portálu.

Spolupráce s Masarykovou univerzitou

Skupina osudu a chování v životním prostředí a ekotoxikologie spolu s RECETOXEM vytvořila projekt zaměřený na degradaci účinných látek v půdě, vodě a vzduchu - Název projektu: *Výzkumná podpora Systému Udržitelného Používání Přípravků na Ochranu Rostlin*. Cílem bylo získat program pro modelování podzemních a povrchových vod sestavený na půdní a klimatické podmínky v ČR a jeho využití pro stanovení ochranných pásem a ochranných vzdáleností pro management přípravků.

EPPO metodiky

Specialisté na účinnost přípravků se podílí na tvorbě metodik EPPO, které jsou v zemích EU závazné. Účastní se pravidelně setkání hodnotitelů biologické účinnosti. ČR v roce 2015 obhajovala dvě fungicidní metodiky máku proti krytonosci makovicovému a bejlmorce makové a rovněž proti krytonosci kořenovému.

3.7 Dovoz a vývoz rostlin

3.7.1 Dovození rostlinolékařská kontrola

Dovození rostlinolékařská kontrola se provádí z důvodu zabránění zavlékání a rozšiřování škodlivých organismů rostlin a rostlinných produktů na nová území, kde mohou způsobit významné ekonomické ztráty nebo poškodit zdraví lidí, zvířat a životní prostředí. Prováděné dovozní kontroly vedou k zamezení zavlečení nebo zpomalení introdukce škodlivých organismů na nová území. Česká republika, jako stát umístěný uvnitř EU, se musí spoléhat na provádění těchto kontrol v okolních státech a dovozní rostlinolékařskou kontrolu provádí pouze ve vstupních místech pro leteckou a poštovní přepravu. Další namátkové kontroly provádí v místech vykládky rostlin a rostlinných produktů. Vstupními místy pro provádění této kontroly byly v roce 2015 nadále vstupní místa Letiště Václava Havla Praha, letiště Brno - Tuřany, letiště Ostrava - Mošnov a pro poštovní zásilky celní pošta Praha 120. Na letištích v Karlových Varech a Pardubicích jsou přijata opatření pouze pro cestovní styk a namátkové kontroly zde zajišťuje Celní správa.

Část dovozních kontrol byla uskutečněna přes tzv. místa určení ve vnitrozemí, která byla předem schválena ÚKZÚZ. Tento způsob je využíván u zásilek, u kterých není možné uskutečnit důslednou kontrolu ve vstupním místě (např. bonsaje, dřevo, rostliny určené k pěstování, osiva) nebo na základě poukázání zásilky ze vstupního místa ke kontrole do vnitrozemí. Tento způsob byl často využíván při provádění dovozních kontrol dřevěného obalového materiálu v souladu s rozhodnutím Komise 2013/92/EU. Česká republika v tomto směru navázala velmi dobrou spolupráci s rostlinolékařskou službou Německa a Nizozemí.

V roce 2015 fungovalo pro účely dovozní kontroly již dříve schválených 21 míst, 6 z nich je určeno ke kontrolám dřevěného obalového materiálu. Jedná se většinou přímo o celní prostory, kde jsou kontroly prováděny ve spolupráci s Celní správou ČR. V roce 2015 nebyla schválena žádná nová místa pro provádění části dovozní kontroly v ČR.

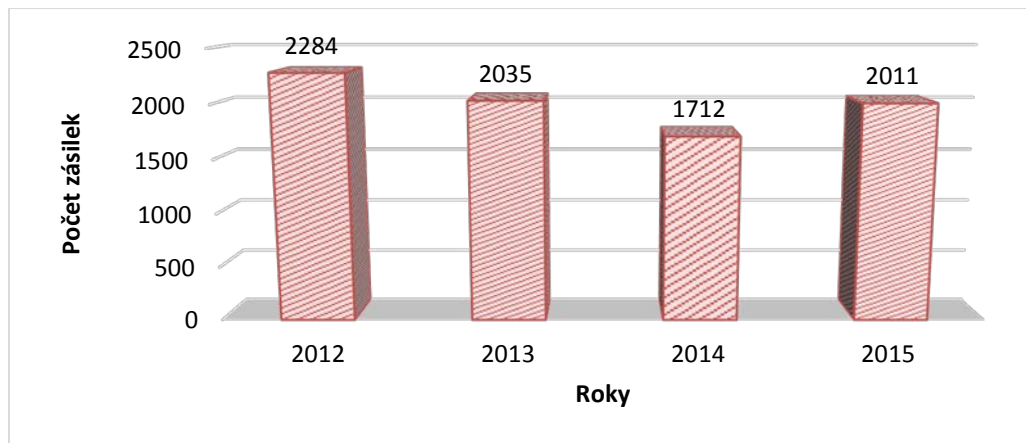
Dovození rostlinolékařskou kontrolu rostlin a rostlinných produktů, které jsou dováženy na území ČR ze třetích zemí (mimo Švýcarska), upravují §§ 21 až 27 zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči, ve znění pozdějších předpisů. Seznam komodit, které této kontrole

podléhají, je uveden v příloze č. 9 vyhlášky č. 215/2008 Sb., o opatřeních proti zavlečení škodlivých organismů rostlin a rostlinných produktů, ve znění pozdějších předpisů. Vyhláška koresponduje s podmínkami dovozu uvedenými ve Směrnici Rady 2000/29/ES. Další úpravy rostlinolékařských podmínek byly řešeny v rámci rozhodnutí Komise (např. dovoz některých rostlin a ovoce z Indie, dovoz zeleniny z Ghany, *X. fastidiosa*, *A. glabripennis*, DOM z Číny).

Od 1. října 2014 došlo také ke změnám ve spektru kontrolovaných komodit, což sebou přinášelo i v roce 2015 občasné problémy při provádění kontrol dokladů a předkládání zásilek ke kontrole. Pro lepší informovanost dovozců a pro zvýšení kvality činnosti byla navázána úzká spolupráce s GRC. Každá zásilka, která podléhá dovozní rostlinolékařské kontrole, musí být opatřena rostlinolékařským osvědčením (*Phytosanitary certificate*), což je dokument, který garantuje splnění dovozních fyto-sanitárních podmínek. Jedná se o mezinárodně uznávaný doklad, který je vydáván v souladu se standardem ISPM č. 12. ÚKZÚZ v roce 2015 změnil vzhled rostlinolékařských osvědčení. Změněna byla grafika a do formuláře bylo zakomponováno více bezpečnostních prvků jako ochrana před paděláním.

V roce 2015 bylo provedeno celkem 2011 dovozních kontrol (bez dřevěného obalového materiálu), což znamená navýšení počtu dovozních kontrol na úroveň roku 2013. Došlo i k nárůstu kontrolovaných partií. Počet dovozů má stabilní úroveň, dochází však ke změnám v počtu dovozů z jednotlivých států. Některé státy nebyly schopny garantovat splnění fyto-sanitárních podmínek při dovozu do EU, dalším důvodem bylo omezení dovozu z některých států z důvodu záchytu falzifikátů rostlinolékařských osvědčení. Největší podíl na dovážených komoditách mají nadále rostliny určené k pěstování (rozmnožovací materiál), ovoce, zelenina a řezané květiny.

Graf 17: Počet provedených dovozních rostlinolékařských kontrol (DRK) v letech 2012-2015

Závady byly zjištěny u 14 zásilek, které bylo nařízeno vrátit do země původu nebo byly zničeny (spálení nebo uložení na řízenou skládku). Závady zahrnovaly jak výskyt regulovaných škodlivých organismů – *Gymnosporangium asiaticum*, *Liriomyza sp.*, *Thrips sp.*, *Tephritidae*, *Monochamus sp.*, tak závady v dokumentaci jako chybějící rostlinolékařské osvědčení, absence splnění zvláštních požadavků a falzifikáty dokumentů. Při kontrolách se inspektoři zaměřovali i na škodlivé organismy v zásilkách, které nepodléhají povinné dovozní kontrole (např. *Meloidogyne sp.* na zelenině).

V rámci činnosti byl prováděn dohled nad materiálem dovezeným na výjimku Ministerstva zemědělství. Takový materiál podléhá po dovozu umístění do karantény, než je možné provést uvolnění do navrhovaného celního režimu. Těchto kontrol bylo provedeno 33 a jednalo se ve všech případech o kontroly rostlin určených k dalšímu pěstování (nejrizikovější kategorie).

V rámci provádění těchto dovozních kontrol byl zjištěn ve třech případech výskyt nebezpečné asijské rzi *Gymnosporangium asiaticum* a uvedené zásilky byly pod dohledem ÚKZÚZ a Celní správy zlikvidovány. Zpoplatnění dovozní kontroly probíhá v souladu s vyhláškou č. 431/2013 Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva zemědělství č. 221/2002 Sb., a která stanovuje sazebník náhrad nákladů za odborné a zkušební úkony vykonávané v působnosti ÚKZÚZ, ve znění pozdějších předpisů.

3.7.2 Vývozní rostlinolékařské šetření

V rámci provádění vývozních rostlinolékařských šetření, která jsou nutná při vývozu rostlin a rostlinných produktů do třetích zemí a v souladu s jejich požadavky, bylo v roce 2015 provedeno celkem 16 057 šetření a následně vystavena rostlinolékařská osvědčení. Ke snížení počtu vývozů oproti roku 2014 došlo z důvodu změn ve fytokaranténních podmínkách, kdy pro některé komodity tento doklad již není vyžadován, nebo z důvodu omezení dovozu některých komodit a dále z důvodu problémů s vývozy do Ruské federace a na Ukrajinu. I nadále docházelo ke změnám ve vývozu některých komodit do Ruské federace (např. zákaz certifikace řezaných květin původem z Nizozemí).

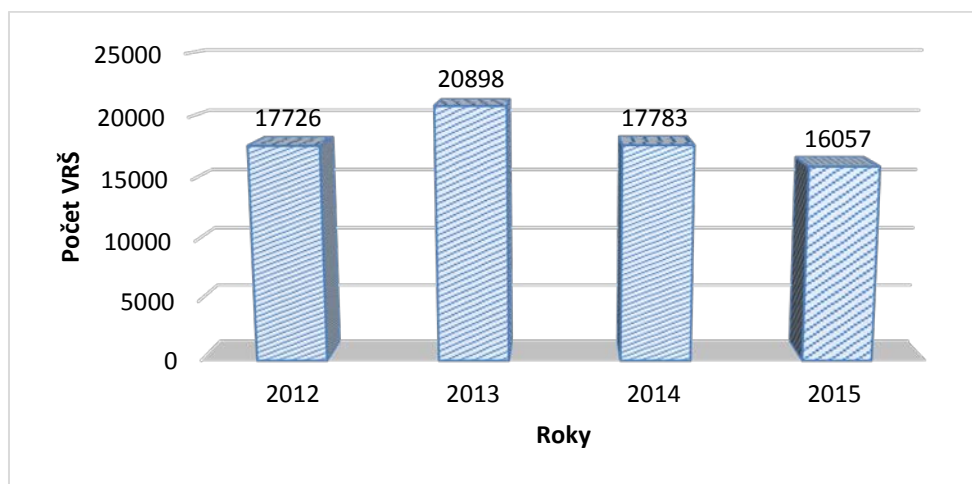
Vystavení rostlinolékařského osvědčení se provádí na základě národní legislativy, mezinárodních standardů pro fyto-sanitární opatření a dovozních fyto-sanitárních podmínek třetích zemí. Rostlinolékařské osvědčení bylo vydáno pouze tehdy, pokud byla zásilka řádně prohlédnuta a splňovala veškeré rostlinolékařské požadavky dovážející země.

Kromě rostlinolékařských osvědčení ÚKZÚZ vystavuje rovněž tzv. Intra-EC Phytosanitary Communication Document, který slouží ke garantování zdravotního stavu při přemísťování komodity v rámci členských států EU. Postup provedení šetření je obdobný jako při certifikaci zásilek do třetích zemí. V roce 2015 bylo vydáno celkem 25 těchto formulářů.

Vývozní rostlinolékařské šetření je tedy úkon, jehož cílem je zjistit, zda byly splněny rostlinolékařské požadavky dovážejícího státu. Do šetření tak spadá prohlídka vyvážené komodity, odběr a rozbory vzorků, chemické či fyzikální ošetření, kontroly při výrobě, skladování a pěstování vyvážených komodit. O provedení vývozního šetření žádá vývozce nebo osoba jím pověřená písemně na formuláři žádosti nebo prostřednictvím elektronického formuláře.

Do několika států byly zpracovány podklady pro tzv. Pest Risk Analysis, která slouží k vyhodnocení rizika zavlečení regulovaných škodlivých organismů na vyvážených komoditách. Zpracování dalších probíhá i v současné době. Byly zpracovány podklady pro vývoz jablek, sladu, chmele a zrnin do Vietnamu. Byly dokončeny podklady pro vývoz jablek do Indie a dále sladu do Číny a rozpracovány podklady pro vývoz osiva *A. fistulosum* do Mexika.

Graf 18: Počet vývozních rostlinolékařských šetření (VRŠ) v letech 2012 -2015

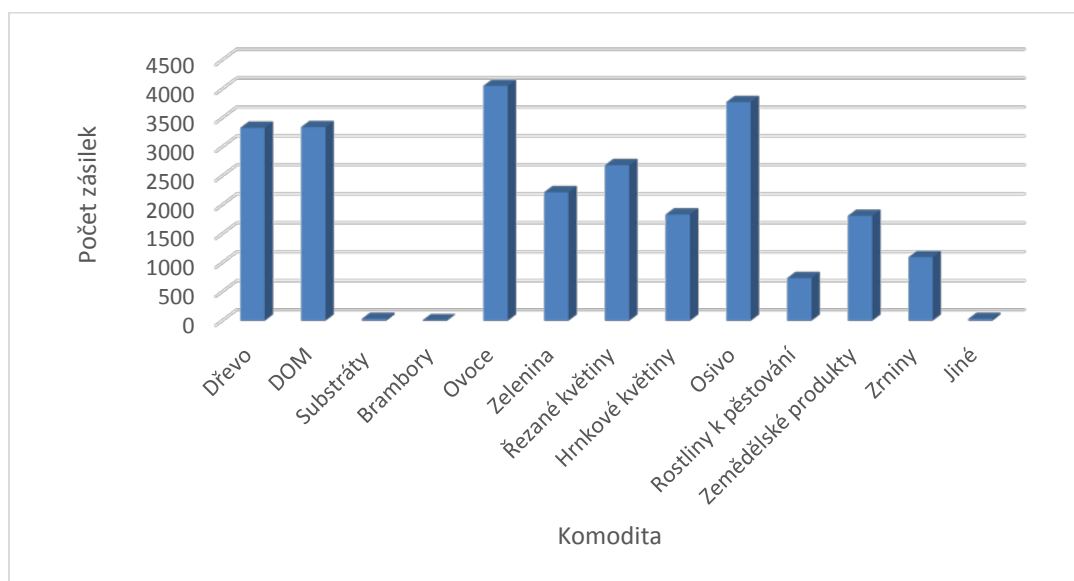
Vydání rostlinolékařského osvědčení je zpoplatněno v souladu se zákonem č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, kolikem v hodnotě 500 Kč.

V roce 2015 bylo u několika desítek zásilek odmítnuto vystavení rostlinolékařského osvědčení. Většina závad však byla vývozcem odstraněna nebo byla nevyhovující komodita nahrazena jinou, splňující podmínky vývozu. Na tomto úseku ÚKZÚZ neustále sleduje fyto-sanitární podmínky dovážejících států a seznamy regulovaných karanténních škodlivých organismů. Veškeré aktuální informace zpracovává do formy tiskových zpráv, které jsou zveřejňovány na webových stránkách ÚKZÚZ a rovněž na Facebooku a Twitteru.

V rámci šetření v semenářských porostech, jejichž produkce je určena k vývozu, bylo provedeno celkem 462 kontrol porostů na celkové výměře 1 997 ha. V několika případech byly zjištěny závady bránící vývozu do zahraničí, jednalo se o zjištění výskytu *D. dipsaci*, *Alternaria sp.*, *WMV*, *Fusarium sp.*, *ZYMV*, *Peronospora sp.*, *Tilletia sp.*, nebo nebyly splněny podmínky související se zaplevelením, výskytem roztočů anebo nebylo splněno požadované ošetření.

Inspektoři Odboru dovozu a vývozu v rámci své činnosti odebrali celkem 1 625 vzorků.

Graf 19: Přehled vyvážených komodit

3.7.3 Dřevěný obalový materiál – dovozní a dozorové kontroly

Pro dovoz zboží loženého na/v dřevěném obalovém materiálu (DOM) platí od 1. března 2005 povinnost splnění zvláštních požadavků, které stanovuje Mezinárodní standard pro fyto-sanitární opatření č. 15 Směrnice zavádějící pravidla pro dřevěný obalový materiál v mezinárodním obchodu. Důvodem tohoto opatření je zamezení zavlékání a rozšiřování škodlivých organismů, které jsou vázány na tento materiál (*Monochamus sp.*, *Anoplophora sp.*, *Bursaphelenchus xylophilus*). Tento požadavek vyžadují všechny členské státy EU a od 1. ledna 2010 byl rozšířen i na dovoz dřevěných obalů z Portugalska z důvodu výskytu škodlivého organismu *Bursaphelenchus xylophilus* na území tohoto státu. Rostlinolékařské osvědčení není na takto dovážený DOM požadováno.

Kontroly obalů jsou prováděny v úzké spolupráci s Celní správou, která nahlašuje ÚKZÚZ dovoz zboží, které je transportováno prostřednictvím DOM z rizikových zemí a dále některého zboží, které spadá do povinných kontrol na základě Rozhodnutí Komise 2013/92/EU, které bylo prodlouženo o další dva roky (až do 31. 3. 2017). V případě nedodržení těchto požadavků jsou nařízena opatření, na jejichž základě je DOM neošetřený, neoznačený nebo napadený škodlivými organismy zničen, ve většině případů spálením. Na tomto úseku probíhá spolupráce i s ostatními členskými státy EU, kdy jsou zásilky poukazovány ke kontrole do místa vykládky, popř. je ÚKZÚZ osloven k dokončení kontroly nebo zajištění dohledu nad nařízenými opatřeními. V roce 2015 provedl ÚKZÚZ celkem 454 kontrol zásilek z rizikových zemí. Na základě těchto kontrol bylo nařízeno v 48 případech opatření z důvodu výskytu nebo podezření na výskyt škodlivých organismů (*Bostrichyidae*, *Cerambycidae*, *Sinoxylon sp.*, *Isoptera*) či nesplnění podmínek standardu ISPM č. 15.

Vývoz zboží loženého na/v DOM z ČR do většiny třetích zemí je možný pouze při použití ošetřeného a označeného DOM. Rostlinolékařské osvědčení na DOM vyvážený se zásilkami je vyžadováno nadále jen několika zeměmi (Indonésie, Vietnam, Malajsie, Maroko atd.). V těchto případech je vydáváno rostlinolékařské osvědčení na základě kontroly DOM provedené inspektory. Ostatní vývoz zásilek nebývá předmětem vývozní kontroly. Je-li však v zemi dovozu případná zásilka označena jako nevyhovující, je její zadržení notifikováno do země původu (ČR). V takovém případě je vývozce upozorněn na nutnost dodržování požadavků a je u něj provedena dozorová kontrola dodržování povinností dle zákona, těchto případů bylo v roce 2015 několik (Čína, USA, Brazílie, Austrálie, Ukrajina, Argentina). Ve všech případech se jednalo o chybu na straně vývozce. Některé zásilky byly napadeny i organismy, které jsou pro dovážející stát karanténní. ÚKZÚZ v této záležitosti nadále provádí osvětu a průběžně zveřejňuje aktuální informace.

3.7.4 Registrace a kontrola technických zařízení k hubení ŠO a výrobců DOM

ÚKZÚZ je úřadem, který ověřuje technickou způsobilost zařízení k hubení škodlivých organismů na úseku DOM a vede rejstřík provozovatelů těchto zařízení a výrobců DOM. Provozování technických zařízení k hubení škodlivých organismů (sušáren) za účelem tepelného ošetřování dřevěného obalového materiálu, v souladu s požadavky standardu FAO ISPM 15, je upraveno v § 68 a § 69 rostlinolékařského zákona a vyhláškou č. 384/2011 Sb., která stanovuje podmínky pro jejich provozování a povinnosti pro jejich provozovatele, ve znění pozdějších předpisů.

Na základě žádosti provozovatele takového zařízení byly vykonávány kontroly sušáren spojené s ověřením schopnosti dodržení technologického postupu stanoveného pro tepelné ošetřování

DOM. Pokud sušárna splnila stanovené parametry, bylo vydáno rozhodnutí o způsobilosti sušárny a žadatel byl zapsán do rejstříku provozovatelů. V roce 2015 bylo vydáno 69 registrací pro provozovatele těchto zařízení a 29 registrací pro výrobce obalového materiálu.

Na tuto činnost úzce navazuje i rostlinolékařský dozor, který se zaměřuje na kontrolu dodržování povinností stanovených právníky a fyzickým osobám na úseku provozování a funkční způsobilosti technických zařízení k hubení škodlivých organismů stanovených rostlinolékařským zákonem. Na tomto úseku bylo provedeno 136 kontrol, při kterých bylo zjištěno 41 závad.

V souvislosti s touto problematikou jsme intenzivně jednali i s držitelem práv ke značce IPPC s cílem v České republice zajistit dozor nad dodržováním práv duševního vlastnictví s ohledem na zjišťované falzifikáty dřevěných obalů (palet). Také byly navrženy legislativní změny, které povedou k větší transparentnosti na tomto úseku.

3.8 Rostlinolékařská inspekce

3.8.1 Oblast ochrany rostlin a rostlinných produktů proti škodlivým organismům

3.8.1.1 Registrace osob

Účelem registrace osob podle § 12 odst. 1 zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči (dále jen „zákon“) je evidence pěstitelů, výrobců, dovozců a obchodníků v úředním registru ÚKZÚZ, kteří hodlají uvádět na území České republiky do oběhu rostliny, rostlinné produkty a jiné předměty, k nimž se váže povinnost registrace podle příloh vyhlášky č. 215/2008 Sb., o opatřeních proti zavlečení a rozšiřování škodlivých organismů rostlin a rostlinných produktů (dále jen „vyhláška“). Každá osoba nebo subjekt zařazená do registru má přiděleno registrační číslo, které využívá zejména při vystavování rostlinolékařských pasů, čehož lze využít k zpětnému dohledání původu rostlinného materiálu. Registrace usnadňuje registrovaným osobám plnění požadavků předpisů EU, zákona a vyhlášky, v ustanoveních o přemísťování příslušných rostlin, rostlinných produktů a jiných předmětů na území EU a jejich dovozu ze třetích zemí.

K datu 31. 12. 2015 bylo na území ČR evidováno celkem 3 966 registrovaných osob a subjektů, z toho 3 748 s aktivní činností a 218 jich oznámilo přerušeni činnosti.

Z celkového počtu aktivních registrací (3 748) je podle typu činnosti evidováno celkem:

- a) 2 401 osob, které uvádějí v ČR na trh rostliny, rostlinné produkty a jiné předměty – k nimž se váže povinnost registrace (pěstitelé, § 12 odst. 1 písm. a zákona),
- b) 475 osob, které dovážejí do ČR rizikové rostliny, které musejí být při dovozu opatřeny rostlinolékařským osvědčením (importéři, § 12 odst. 1 písm. b zákona),
- c) 1 563 osob, které pěstují nesadbové brambory o výměře 1 hektar a větší, uvádějící tyto brambory do oběhu, provozovatelé společných obchodních skladů, odesílacích středisek nebo balíren těchto brambor, skladovaných ve společných obchodních skladech nebo skladovacích střediscích (§ 12 odst. 1 písm. c) zákona),
- d) 186 osob, které vystavují náhradní rostlinolékařské pasy (§ 19 zákona) a 1 251 osob, které mají oprávnění k vystavování rostlinolékařských pasů (§ 17 zákona).

V roce 2015 bylo vydáno osvědčení o registraci celkem 140 osobám a subjektům, zrušeno rozhodnutím ve správním řízení o žádosti celkem v 83 případech, zamítnuto 0 žádostí a zastaveno správní řízení u 4 žádostí.

3.8.1.2 Oprávnění k vystavování rostlinolékařských pasů

Podle § 17 odst. 1, 2 zákona rostlinolékařský pas a rostlinolékařský pas pro chráněnou zónu (dále jen „RL pas“) vystavuje ÚKZÚZ, pokud ji o to požádala osoba registrovaná podle zákona, nebo je vystavuje přímo tato osoba, pokud jí ÚKZÚZ udělil oprávnění k vystavování pasů. ÚKZÚZ může udělit oprávnění na základě písemné žádosti této osoby, pokud jí tato osoba předloží návrh vzorů rostlinolékařských pasů a ÚKZÚZ shledá, že příslušná osoba je způsobilá dodržovat při vystavování rostlinolékařských pasů postupy stanovené zákonem, vést evidenci stanovenou zákonem a vystavovat pasy způsobem stanoveným vyhláškou. Registrované osoby, které mají platné oprávnění k vystavování rostlinolékařských pasů, jsou vedeny v úředním registru ÚKZÚZ.

V roce 2015 bylo na území ČR evidováno ÚKZÚZ (k datu 31. 12. 2015) celkem 1 368 subjektů a osob, jimž bylo uděleno oprávnění k vystavování rostlinolékařských pasů. V roce 2015 bylo kladně vyřízeno celkem 65 žádostí o udělení oprávnění k vystavování RL pasů.

3.8.1.3 Kontroly v oblasti ochrany proti škodlivým organismům

Tabulka 53: Soustavná rostlinolékařská kontrola

2015	Celkem provedených kontrol/návštěv	1 744
	z toho kontrol se závadami (zjištění výskytu škodlivého organismu - ŠO)*	5

*V rámci kontrol SRK byl v roce 2015 zjištěn v pěti případech výskyt škodlivého organismu (1x *Mycosphaerella pini*, 2x *Ralstonia solanacearum*, 1x *European stone fruit yellows phytoplasma (ESFY)* a 1x *Plum pox potyvirus - PPV*).

Mycosphaerella pini - u kontrolovaného subjektu probíhá pěstování rizikových rostlin rodu *Pinus* v režimu „Rozhodnutí o MRO z roku 2011“ (výskyt potvrzen již v minulých letech).

Ralstonia solanacearum – u 2 subjektů byla provedena vizuální prohlídka porostů škrobárenských brambor, po potvrzení výskytu původce hnědé hniloby brambor bylo vydáno MRO.

ESFY - byl odebrán vzorek ze tří kusů rostlin kříženců *Prunus cerasifera* x *Prunus salicina*, vzhledem k pozitivnímu nálezu *ESFY* bylo pro všechny předmětné rostliny rodu *Prunus* L. vyhlášeno mimořádné rostlinolékařské opatření (MRO). Byl nařízen zákaz uvádění rostlin rodu *Prunus* L. na trh a zákaz vystavování rostlinolékařských pasů.

PPV – výskyt ŠO byl potvrzen při kontrole prostorového izolátu ovocných dřevin, příznaky napadení virem šarky švestky vykazovalo celkem 35 stromů, vzhledem k těmto uvedeným skutečnostem bylo nařízeno MRO.

Tabulka 54: Rostlinolékařský dozor

Rostlinolékařský dozor v roce 2015	kontroly	5 368
	protokoly	3 423
z toho dozorů se závadami	závady	53
Nejčastější typy závad:		
Dozor nad povinnostmi omezovat výskyt a šíření ŠO		27
Dozor nad používáním rostlinolékařských pasů		11
Dozor nad dodržováním zákazu přemísťování konzumních brambor bez splnění zvláštního požadavku (registrační číslo na obalu)		9

Dozor nad povinnostmi omezovat výskyt a šíření ŠO podle § 74 odst. 1 písm. a) zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů – zjištěno 27 závad.

*Např. kontrolou výskytu bekyně zlatořitné (*Euproctis chrysorrhoea*) podél silniční komunikace byl zjištěn silný výskyt uvedeného druhu. Škůdce se na dřevinách nacházel v hojném počtu v zimních hnízdech, ze kterých se při rašení rozšiřuje a ožírá rašící pupeny a listy. Popsaný výskyt lze považovat za kalamitní, a proto je nutné neprodleně zahájit chemickou ochranu všech dřevin napadených bekyní zlatořitnou.*

Dozor nad používáním rostlinolékařských pasů podle § 74 odst. 1 písm. d) a odst. 3 ve spojení s § 14, § 16 až 19 a § 20 odst. 1 zákona a § 12, § 14 až 16 vyhlášky č. 215/2008 Sb., o opatřeních proti zavlékání a rozšiřování škodlivých organismů rostlin a rostlinných produktů, ve znění pozdějších předpisů – 11 závad.

Např. Na RL pasech bylo nesprávně uvedeno označení odpovědné úřední organizace ochrany rostlin ČR. Od roku 2014 musí být uvedeno: "Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský" nebo "ÚKZÚZ" dle § 15 odst. 2 bodu c) vyhlášky č. 215/2008 Sb., ve znění pozdějších předpisů."

Dozor nad dodržováním zákazu přemísťování konzumních brambor bez splnění zvláštního požadavku (registrační číslo na obalu) podle § 74 odst. 1 písm. j) ve spojení s § 7 odst. 5 písm. c) zákona č. 326/2004 – 9 závad.

Tabulka 55: Přehled o počtu provedených SRK a RL dozorů v letech 2012 - 2015

Druh kontroly	2012	2013	2014	2015
Soustavná rostlinolékařská kontrola (SRK)	2 438	2 361	2 412	1 744
z toho: zjištění výskytu škodlivých organismů - počet kontrol	14	9	4	5
Rostlinolékařský dozor	5 930	3 891	4 680	5 368

Inspektoři Odboru rostlinolékařské inspekce (ORLI) v rámci své činnosti odebrali 4 912 vzorků.

Tabulka 56: Rostlinolékařské šetření

Šetření		
Rostlinolékařské šetření nad používáním rostlinolékařských pasů	počet	41
Rostlinolékařské šetření nad dodržováním přemístování konzumních brambor	počet	213
Rostlinolékařské šetření v oblasti zavádění prvků integrované ochrany rostlin	počet	77

V roce 2015 prováděli inspektori Oddělení rostlinolékařské inspekce (OdRLI) šetření v souvislosti se zaváděním prvků integrované ochrany rostlin profesionálními uživateli přípravků na ochranu rostlin podle § 74 odst. 1 písm. b) a § 5 zákona, ve spojení s vyhláškou č. 205/2012 Sb., o obecných zásadách integrované ochrany rostlin“. Za ORLI bylo provedeno celkem 77 šetření, v průměru tedy 11 na OdRLI.

3.8.1.4 Monitoring a průzkum výskytu škodlivých organismů

Monitoring a průzkum výskytu škodlivých organismů (ŠO) je prováděn inspektory ORLI podle §10 zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči.

Tabulka 57: Monitorovací zařízení funkční během roku 2015

Monitorovací zařízení		
Světelné lapače v provozu	počet	23
Nasávací pasti v provozu	počet	5

Tabulka 58: Monitoring a průzkum výskytu ŠO za období 2014 a 2015

Monitoring výskytu ŠO	2014	2015
Provedená pozorování	62 822	61 895
Zprávy o výskytu ŠO (situační, aktuální)	154	147
Monitoring zaplevelení	385	374
Průzkum výskytu regulovaných ŠO	2014	2015
Detekční průzkumy škodlivých organismů	3 469	3 927
Monitoring invazních rostlin	324	316

Tabulka 59: Průzkum výskytu ŠO

Průzkum výskytu ŠO před založením šlechtitelského a rozmnožovacího materiálu rizikových rostlin v roce 2015	
Počet vyřízených žádostí dle § 6 zákona	34

3.8.1.5 Úřední opatření a mimořádná rostlinolékařská opatření v oblasti škodlivých organismů

Přehled nařízených a zrušených úředních opatření v oblasti ŠO v letech 2014 a 2015

Tabulka 60: Úřední opatření v oblasti ŠO (2014 a 2015)

Úřední opatření v oblasti škodlivých organismů		
	2014	2015
Nařízená	14	13
Zrušená	17	11

V roce 2015 bylo v rámci ORLI uloženo celkem 13 úředních opatření v oblasti škodlivých organismů, a to z důvodu:

- výskytu nebo podezření z výskytu původce bakteriální kroužkovitosti bramboru – *Clavibacter michiganensis* subsp. *sepedonicus*,
- výskytu nebo podezření z výskytu *Mycosphaerella pini* (způsobující chorobu zvanou červená sypavka borovice),
- výskytu nebo podezření z výskytu *Phytophthora ramorum* (původce náhlého odumírání dubů),
- výskytu nebo podezření z výskytu *Ralstonia solanacearum* (původce bakteriální hnědé hniloby),
- výskytu nebo podezření z výskytu *Plum pox virus* (původce virových neštovic slivoně)

Přehled nařízených a zrušených MRO v oblasti škodlivých organismů za období 2014-2015

Tabulka 61: MRO v oblasti ŠO za období 2014a 2015

MRO (ŠO)	2014	2015
Nařízená	35	43
Zrušená	39	42

Odbor rostlinolékařské inspekce v roce 2015 vydal celkem 43 rozhodnutí o nařízení mimořádných rostlinolékařských opatřeních v oblasti škodlivých organismů. Největší počet rozhodnutí o MRO bylo stejně jako v roce 2014 vydáno z důvodu výskytů původce bakteriální kroužkovitosti bramboru - *Clavibacter michiganensis* subsp. *sepedonicus*, a to včetně rozhodnutí, na základě kterých došlo k zúžení vymezeného území v případech déle trvajících karantén z důvodu výskytu tohoto škodlivého organismu. Dále bylo rozhodnuto ve věci výskytu původce hnědé hniloby bramboru – *Ralstonia solanacearum*, háďátka bramborového - *Globodera rostochiensis*, háďátka nažloutlého - *Globodera pallida*, fytoplazmy evropské žloutenky peckovin - *Apricot chlorotic leafroll phytoplasma* (syn. *European stone fruit yellows phytoplasma*), fytoplazmy proliferace jabloně - *Apple proliferation phytoplasma*, viru šarky švestky - *Plum pox virus*, původce náhlého odumírání dubů - *Phytophthora ramorum* a původce rakoviny javoru - *Eutypella parasitica*.

3.8.1.6 Náhrady nákladů a ztrát

Osobám dotčeným mimořádnými rostlinolékařskými opatřeními (MRO) podle § 76 odst. 1 zákona o rostlinolékařské péči se na jejich písemnou žádost, pokud splní MRO a další povinnosti stanovené právními předpisy, poskytuje podle § 76 odst. 8 zákona finanční náhrada nákladů a ztrát.

V roce 2015 bylo pravomocně rozhodnuto o 17 žádostech osob a subjektů a uznány nároky na náhradu nákladů a ztrát ve výši celkem 29 290 710,80 Kč.

3.8.2 Oblast používání přípravků na ochranu rostlin (POR)

Inspektoři ORLI prováděli kontroly v oblasti nakládání s přípravky na ochranu rostlin (POR) se zaměřením na kontrolu správného použití přípravků a dalších prostředků na ochranu rostlin (DP), dodržení pokynů k ochraně vod, včel, zvěře, vodních a dalších necílových organismů, kontrolu funkční způsobilosti používaných zařízení pro aplikaci POR, kontrolu skladování POR, DP a zabezpečení nakládání s POR odborně způsobilou osobou.

V roce 2015 bylo provedeno u 1 933 subjektů celkem 2 154 kontrol, z tohoto počtu bylo provedeno 1 535 kontrol Cross Compliance (CC) a národních kontrol u 1 468 subjektů a 619 delegovaných kontrol u 537 subjektů. Z celkového počtu CC a národních kontrol, tj. z 1 535 - bylo provedeno 1 145 národních kontrol (z toho 527 plánovaných) a 390 kontrol CC (z toho řádných CC 317 kontrol).

Na základě smlouvy o spolupráci se SZIF, byly provedeny delegované kontroly. V roce 2015 byly tyto kontroly realizovány v aplikaci LPIS. Po dohodě se Sekcí zemědělských vstupů (SZV), se inspektoři Sekce rostlinolékařské péče (SRLP) podíleli na realizaci těchto kontrol, pokud daný subjekt hospodařil na orné půdě a nebyl v režimu ekologického zemědělství. Celkem inspektoři ORLI provedli společně se SZV 619 těchto kontrol u 537 subjektů. Inspekce SRLP byla provedena u společných subjektů (SZV+SRLP) delegovaných SZIF, kde bylo zjištěno používání POR, také kontrola dodržování požadavků CC v oblasti používání POR, jejichž výsledky byly zaznamenány v programu PPP.

Z celkového počtu CC a národních kontrol byly zjištěny u 83 kontrol závady, z toho při 60 kontrolách nebyly dodrženy podmínky použití přípravku uvedené v návodu k použití. V rámci delegovaných kontrol byly zjištěny 3 kontroly se závadou.

K nápravě zjištěných závad bylo vydáno 17 úředních opatření (ÚO).

Počty kontrol se závadami dle jejich typu jsou uvedeny v následujících tabulkách. V rámci plánovaných kontrol CC a národních kontrol bylo ověřováno dodržování požadavků CC z hlediska správného použití POR a požadavků na skladování POR, DP, odbornou způsobilost osob nakládajících s POR, funkční způsobilost zařízení pro aplikaci POR a vedení záznamů o použitých POR, DP (jak u žadatelů, tak u nežadatelů o dotace).

Z kontrolovaných požadavků CC bylo nejčastěji zjišťováno porušení požadavku *PPH 10/2*: Byl aplikovaný přípravek použit k ochraně plodiny proti škodlivému organismu v souladu s údaji, jimiž je označen na obalu?, dále pak *PPH 10/4*: Bylo při aplikaci přípravku na ochranu rostlin postupováno v souladu s požadavky na ochranu vod a bylo dodrženo omezení pro použití přípravku na ochranu rostlin v pásmu ochrany zdrojů podzemních vod nebo vodárenských nádrží?, *PPH 10/3*: Byl aplikovaný přípravek použit v množství, které nepřesáhlo nejvyšší povolenou dávku?, *PPH 10/6*: Byl přípravek aplikován tak, aby nedošlo k prokazatelnému zasažení rostlin mimo pozemek/DPB, na němž se prováděla aplikace?

V roce 2015 bylo odebráno na analýzy reziduí pesticidů celkem 84 vzorků rostlin a 11 vzorků půdy.

V porovnání s rokem 2014 bylo realizováno o 230 CC a národních kontrol méně, naopak delegovaných kontrol bylo provedeno o 330 kontrol více. Počet kontrol se závadou v CC a národních kontrolách se oproti roku 2014 snížil ze 101 na 82 kontrol se závadou.

Tabulka 62: Přehled o výsledcích kontrol CC a národních kontrol v roce 2015

	Předmět kontroly							
	Používání povolených POR	Dodržování závazných podmínek při používání POR, DP	Vedení záznamů (evidence) o použitých POR, DP	Skladování POR, DP	Funkční způsobilost zařízení pro aplikaci POR	Odborná způsobilost pro nakládání s POR	Označování POR	Balení POR
Počet kontrol celkem	1 359	1 375	781	1 343	1 403	1 436	128	120
Z toho počet kontrol se závadou	9	60	10	0	5	11	0	0

3.8.2.1 Kontroly Cross Compliance

Tabulka 63: Přehled o výsledcích kontrol CC v roce 2015

Kontroly podmíněnosti (CC) v oblasti používání POR		
Počet provedených kontrol plnění požadavků PPH 10	kontrolované subjekty	390
	kontroly celkem	390
Z celkového počtu kontrol CC tvoří:	řádné kontroly	317
	mimořádné kontroly	73
	kontroly se závadami	28
Z toho:	kontroly se závadami v požadavcích CC	24

3.8.2.2 Delegované kontroly

Tabulka 64: Přehled o výsledcích delegovaných kontrol dle jednotlivých kategorií v roce 2015

Kontroly delegované ze SZIF na ÚKZÚZ dle Smlouvy o součinnosti - v oblasti POR		
Počet provedených kontrol plnění obecných požadavků podle Nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření (AEO), požadavků Nařízení vlády č. 75/2015 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálně-klimatických opatření (AEKO) a dodržování standardů Dobrého zemědělského a environmentálního stavu (DZES 1) podle NV č. 309/2014 Sb.		
	kontrolované subjekty	537
	kontroly celkem	619
Z celkového počtu delegovaných kontrol tvoří:	zmařené kontroly	0
Z celkového počtu delegovaných kontrol tvoří:	kontroly AEO	90
	kontroly AEKO	259
	DZES 1	270
Z celkového počtu delegovaných kontrol tvoří:	kontroly se závadami v delegovaných požadavcích	3
	následné kontroly	1
	nařízená ÚO	1

3.8.2.3 Národní kontroly

Tabulka 65: Přehled o výsledcích národních kontrol dle jednotlivých kategorií v roce 2015

Národní kontroly v oblasti POR (plánované i neplánované)	kontrolované subjekty	1 078
	kontroly	1 145
z toho:	kontroly se závadami	55
Národní kontroly plánované u žadatelů o dotace	kontrolované subjekty	527
	kontroly	527
z toho:	kontroly se závadami	19
Národní kontroly plánované u nežadatelů o dotace	kontrolované subjekty	124
	kontroly	124
z toho:	kontroly se závadami	3
Národní kontroly plánované u subjektů žádajících o SRK, které nebyly žadateli o dotace 2015	kontrolované subjekty	100
	kontroly	100
z toho:	kontroly se závadami	4

3.8.2.4 Úřední opatření a mimořádná rostlinolékařská opatření v oblasti kontrol používání POR

Celkem bylo v roce 2015 vydáno ORLI 17 úředních opatření. Přehled oblastí, na které byla jednotlivá úřední opatření vydána, je uveden v následující tabulce. V rámci jednoho úředního opatření bylo v jednom případě uloženo jedno rozhodnutí o uložení úředních opatření za více než jedno porušení. Mimořádné rostlinolékařské opatření nebylo v roce 2015 v návaznosti na kontroly POR vydáno.

Tabulka 66: Přehled o počtu vydaných úředních opatření v roce 2015 dle typu porušení

Počet vydaných ÚO celkem	Oblast POR			
	ZAP	Odborná způsobilost	Evidence POR	PPH 10/1
17	5	11	1	1

3.8.3 Odborná způsobilost pro nakládání s POR

ÚKZÚZ na základě zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči, zajišťoval prostřednictvím inspektorů ORLI konání zkoušek z odborné způsobilosti pro nakládání s přípravky na ochranu rostlin a přezkušoval ve spolupráci s místně příslušnými orgány veřejného zdraví žadatele o získání „Osvědčení o odborné způsobilosti II. a III. stupně“. V roce 2015 bylo uspořádáno regionálními odděleními ORLI 169 zkoušek, během kterých bylo vyzkoušeno celkem 1832 žadatelů, z toho 1 351 žadatelů o II. stupeň a 481 žadatelů o III. stupeň odborné způsobilosti. Na základě vykonané zkoušky bylo v roce 2015 vydáno 1 695 „Osvědčení II. a III. stupně“.

Dále inspektoři ORLI v roce 2015 vydali 1164 „Osvědčení II. a III. stupně“ žadatelům, kteří splňovali zákonné podmínky a nepodléhali povinnosti absolvovat zkoušku.

3.8.4 Statistika spotřeby POR

Inspektoři ORLI prováděli sběr dat o spotřebě POR od subjektů vybraných Českým statistickým úřadem (ČSÚ). Výběr subjektů ČSÚ je především zaměřen na 14 zemědělských plodin, u kterých je prováděno zjišťování podle čl. 4 Směrnice 2009/128/ES (pšenice ozimá, ječmen jarní, ječmen ozimý, kukuřice na zrno, kukuřice na zeleno a siláž, hrách, cukrovka, brambory, řepka ozimá, mák, slunečnice, chmel, jabloň, réva vinná).

Zápis spotřeby POR od jednotlivých subjektů ORLI provádělo v aplikaci STATPOR, tj. v programu Ministerstva zemědělství. Pro zápis spotřeby POR za rok 2015 bylo ČSÚ vybráno celkem 3 142 subjektů.

Data o spotřebě POR slouží ke zpracování statistiky spotřeby POR pro účely Ministerstva zemědělství, Ministerstva životního prostředí, Českého statistického úřadu (EUROSTAT), Českého hydrometeorologického ústavu. Data jsou využívána také v rámci kontrolní činnosti ÚKZÚZ - kontrola distribuce a používání POR.

3.8.5 Přehled případů porušení zákona č. 326/2004 Sb., v platném znění, předaných na OdLP

Sankce za porušení právních předpisů v oblasti rostlinolékařské péče, tj. za zjištěné přestupky a správní delikty právnických a podnikajících fyzických osob jsou obecně upraveny v § 79a – 79i zákona č. 326/2004 Sb. Místně příslušným orgánem rostlinolékařské péče, který zjišťuje konkrétní porušení předpisů, jsou regionální pracoviště v rámci ORLI, která v návaznosti na zjištěná porušení předávají podněty k zahájení správního řízení o uložení pokuty prostřednictvím vedení ORLI na Oddělení legislativní a právní (OdLP). OdLP po posouzení spisu rozhoduje o zahájení správního řízení o uložení pokuty.

V roce 2015 bylo z ORLI na OdLP předáno 51 spisů s návrhy na pokuty za zjištěná porušení zákona č. 326/2004 Sb. z kontrol provedených v roce 2015. Na OdLP bylo předáno k zahájení správního řízení o pokutě 53 spisů se zjištěnými závadami v roce 2014 (dva spisy se závadou z roku 2013). Celkem tedy odbor rostlinolékařské inspekce předal v roce 2015 na OdLP 106 spisů s návrhy na pokuty za porušení ustanovení zákona č. 326/2004 Sb.

Tabulka 67: Přehled o počtech případů porušení zákona č. 326/2004 Sb. dle nejčastějšího typu porušení ze spisů předaných na OdLP v roce 2015

Počet případů	Typ porušení
27	aplikace POR do nepovolené plodiny
24	aplikace POR v rozporu s návodem z hlediska omezení v OPVZ
7	úlety POR
9	překročená max. dávka POR
7	použití nepovolených POR nakoupených a dovezených mimo ČR bez povolení k souběžnému obchodu
3	aplikace POR v rozporu s požadavky k ochraně včel
4	použití funkčně nezpůsobilého zařízení pro aplikaci POR (bez testování)
2	označování balení brambor (větší jak 5 kg) registračním číslem pěstitele nebo balírny
5	nezajištění nakládání s POR odborně způsobilou osobou
4	nevedení evidence o aplikovaných POR nebo chybějící údaje o použitých POR povinné podle právního předpisu
3	nedodržení MRO z oblasti ŠO
4	neohlášená aplikace POR v rozporu s ochranou včel nebo zvíře (§ 51 zákona č. 326/2004 Sb.)

Zkratky: MRO – mimořádné rostlinolékařské opatření, POR – přípravek na ochranu rostlin, OPVZ = Ochranné pásmo vodních zdrojů, ŠO = škodlivý organismus.

V roce 2015 byly předány dva spisy s návrhem na pokutu, které obsahovaly také první zjištěné případy porušení v dodržování ochranné vzdálenosti od břehové čáry vodního toku stanovené v rozhodnutí o povolení aplikovaného POR (SPe3 věta) a ochranné vzdálenosti v souvislosti se svažitostí pozemku (porušení SPe2 věty).

Tabulka 68: Přehled o počtu případů pravomocně uložených sankcí v návaznosti na výsledky kontrolní činnosti ORLI za rok 2014 a 2015

Rok	Počet rozhodnutí o uložení sankce, která nabyla právní moci	Výše uložené sankce celkem (Kč)
2014	38	638 000
2015	76	1 656 500

3.8.6 Posudky a stanoviska

Tabulka 69: Přehled o počtu vydaných posudků, stanovisek, vyřízených žádostí, stížností a potvrzení dotací v rámci ORLI za rok 2014 a 2015

	Zdravotní stav rostlin	Zaplevelení	Invazní druhy rostlin	Potvrzení dotačních titulů	Ostatní, mimo zák. č. 106/1999 Sb.	Celkem
2014	34	139	13	265	105	556
2015	49	86	9	184	68	396

Z tabulky porovnání let 2014 – 2015 vyplývá, že se počty ve většině kategorií snížily až na počet žádostí o posouzení zdravotního stavu rostlin, kde počet zpracovaných posudků vzrostl. Posudky na zdravotní stav rostlin inspektoři OdRLI vypracovávají většinou na základě žádosti o provedení odborného úkonu v souladu s § 79 zákona č. 326/2004 Sb., které jsou ÚKZÚZ zpoplatněny, např. posouzení vyloučení či potvrzení přítomnosti ŠO rostlin, určení příčiny poškození rostlin, vhodnosti lokality před založením ovocného sadu atd.

Ve sloupci „Zaplevelení“ je uveden počet zpracovaných posouzení dodržování základních povinností fyzických a právnických osob podle § 3 odst. 1 písm. a) zákona 326/2004 Sb., většinou na základě žádostí městských úřadů a obecních úřadů. Stanoviska k invazním druhům rostlin se týkala posouzení výskytů bolševníku velkolepého (*Heracleum mantegazzianum*). Bolševník velkolepý je jednou z rostlin ze seznamu invazních škodlivých organismů, které ÚKZÚZ monitoruje, a které podléhají průzkumu podle § 10 odst. 1 zákona č. 326/2004 Sb., viz příloha č. 8 vyhlášky č. 215/2008 Sb.

Spektrum dotačních titulů podle zákona o zemědělství, které inspektoři OdRLI potvrzují, se v průběhu posledních dvou let nezměnilo. Inspektoři ORLI potvrdili tři typy dotačních titulů (3. a. biologická ochrana jako náhrada chemické ochrany rostlin, 1. R. podpora restrukturalizace ovocných sadů, 3. h. potvrzení o výskytu původců chorob uvedených v části D „Zásad“ v oblasti, kde žadatel pěstuje chmel). Do sloupce „Ostatní, mimo zák. č. 106/1999 Sb.“ byly zahrnuty odpovědi na ostatní žádosti, stížnosti, dotazy, mimo žádostí podle zákona o svobodném přístupu k informacím (č. 106/1999 Sb.). V této kolonce jsou zahrnuty nahlášené a ÚKZÚZ řešené případy úhynu včel, úlety postřikové kapaliny při aplikaci přípravků na ochranu rostlin mimo plochu, na které byla aplikace prováděna, vyřízené žádosti o reziduální analýzu rostlinných produktů, vyřízení žádosti o poskytnutí datových sad pro přípravu statistické ročenky, stanoviska k žádostem o povolení plánu letecké aplikace přípravků na ochranu rostlin dle § 52 zákona atp.

V roce 2015 oddělení rostlinolékařské inspekce v Praze obdrželo dvě žádosti o povolení aplikace vysoce toxického přípravku Delicia Gastoxin podle § 50 zákona, která byla s potřebnými podklady předána k vyřízení na OdLP, které žádost o povolení aplikace vysoce toxického přípravku zamítlo.

3.8.7 Publikační činnost, účast na akcích, spolupráce s ostatními úřady a institucemi a mezinárodní spolupráce

Pracovníci ORLI se v roce 2015 aktivně zapojili do publikační činnosti, a to zpracováním 21 článků pro veřejnost (Zemědělec, Rostlinolékař, Agromanuál, Newsletter, iDNES.cz, ZPRAVODAJ Agroeko Žamberk, Informace pro zemědělce). Periodikum „Informace pro zemědělce“ obsahovalo aktuální rostlinolékařské informace pro zemědělce a zahrádkáře v okrese Prostějov a bylo zasíláno místním subjektům e-mailem.

V souvislosti s masivním výskytem mšice smrkové bylo poskytnuto pracovníky regionálních oddělení rostlinolékařské inspekce také několik rozhovorů médiím (TV NOVA, TV Prima, a Český rozhlas).

Odbor rostlinolékařské inspekce se v roce 2015 aktivně podílel na akcích pořádaných Ministerstvem zemědělství i dalšími subjekty (pěstitelské svazy, městské úřady, vodárny, zimní školení pro zemědělce, CSR atd.) formou 93 přednášek, a to nejen pro zemědělskou, ale také širokou veřejnost. Hlavními tématy přednášek byly: rozšíření hlavních zásad integrované ochrany rostlin mezi profesionální uživatele přípravků; problematika nakládání s přípravky na ochranu rostlin; zlepšení osvěty uživatelů přípravků při používání přípravků v ochranných pásmech vodních zdrojů, v těsné blízkosti vodních toků a na pozemcích svažujících se k povrchové vodě; zaměření na odbornou způsobilost pro nakládání s přípravky a povinností z ní vyplývajících.

3.9 Krmiva

3.9.1 Evidence krmivářských provozů

V registračním systému ÚKZÚZ bylo k 31. 12. 2015 evidováno 19 386 subjektů, které požádaly o registraci krmivářských provozů pro činnost: výroba, uvádění do oběhu, prvovýroba nebo doprava krmiv. V převážné většině se jedná o fyzické osoby – 14 918 subjektů, právnické osoby – 4 463 subjektů a 5 zahraničních právních subjektů, které mají v ČR registrovaný provoz. Celkem bylo u těchto subjektů k 31. 12. 2015 evidováno 31 857 provozů, z toho schválených bylo 337 a registrovaných provozů 1 843, zbyvajících 29 677 jsou provozy zemědělské prvovýroby a dopravy krmiv. V roce 2015 bylo nově schváleno 16 a registrováno 901 provozů. Změny v evidenci byly provedeny u 19 schválených a 603 registrovaných provozů. Z evidence bylo vyjmuto 862 provozů (z toho 13 schválených a 849 registrovaných).

Převážná většina nově registrovaných provozů se týká zemědělské prvovýroby a dopravy. Přetrvává trend mírného nárůstu provozů výrobců a u dodavatelů krmiv pro zvířata v zájmovém chovu se jedná o nárůst markantní. Pokles schválených a registrovaných provozů ustává a meziročně se téměř nemění. Počty výrobních provozů krmných surovin jsou dlouhodobě konstantní.

Tabulka 70: Přehled specifikací činností v registrovaných nebo schválených krmivářských provozech včetně údajů o počtech distributorů, dodavatelů a dovozců krmiv (Stav k 31. 12. 2015)

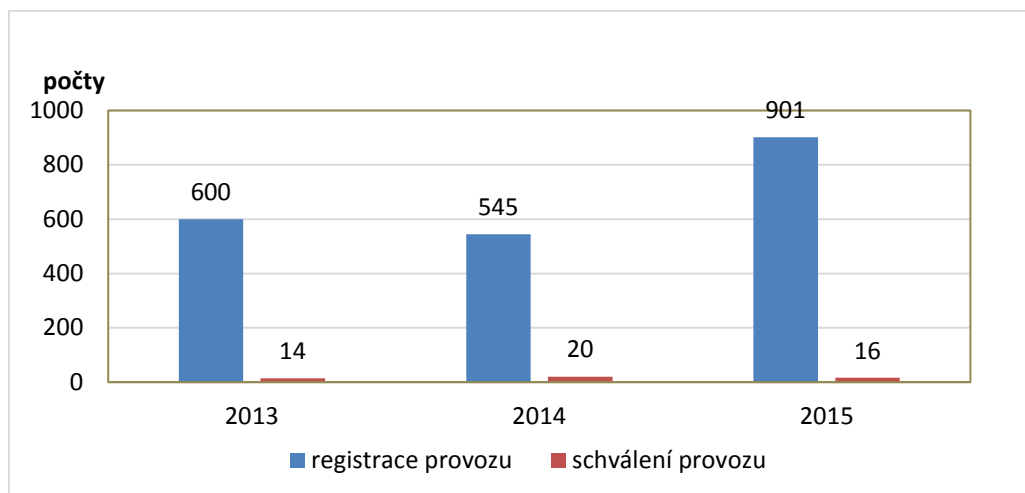
2015	Schválení	Registrovaní	Celkem
Výrobci krmných surovin	9	266	275
Výrobci doplňkových látek	6	5	11
Výrobci premixů	23	4	27
Výrobci krmných směsí	110	198	308
Faremní výroba krmiv pouze pro vlastní chov	0	420	420
Mobilní výroby	0	64	64
Zemědělská prvovýroba – všeobecně	0	28 432	28 432
Dovozci krmiv	87	172	259
Dodavatelé krmiv	219	1 030	1 249
Distributoři	137	598	735
Dopracovatelé krmiv	0	1 088	1 088
Uvádění na trh – krmné suroviny	0	1 347	1 347
Uvádění na trh – krmné směsi	186	847	1 033
Uvádění na trh – doplňkové látky	216	163	379
Uvádění na trh - premixy	162	94	256

Pozn.: V rámci jednoho provozu může být prováděno současně i více činností

Tabulka 71: Přehled provedených registrací za rok 2015

2015	Schválené provozy	Registrované provozy	Prvovýroba	Celkem
Nové registrace	16	158	743	917
Změna registrace	19	216	387	622
Zrušení registrace	13	89	760	862

Graf 20: Počty registrovaných a schválených provozů v letech 2013 - 2015

3.9.2 Úřední kontroly

Úřední kontroly krmiv (s výjimkou kontrol mimořádných) jsou plánovány na základě analýzy rizik, která zahrnuje zejména počty provozů, které mají být kontrolovány, druhy činností, které kontrolovaný provoz vykonává, pozici a význam subjektu na trhu a rovněž počet závad zjištěných v uplynulém období.

V oblasti krmiv ÚKZÚZ provádí následující typy úředních kontrol:

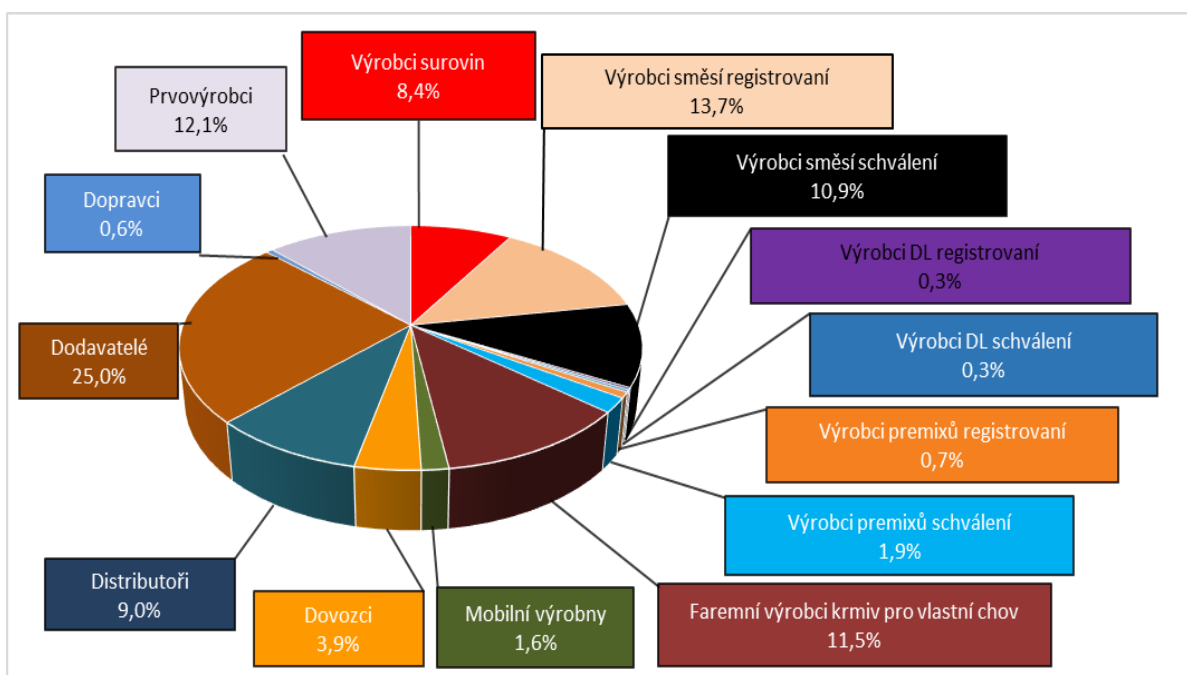
- běžné kontroly výroby a uvádění krmiv na trh,
- cílené kontroly krmiv,
- monitoring krmiv,
- mimořádné kontroly krmiv na podnět, včetně RASFF.

V roce 2015 vykonali inspektoři ÚKZÚZ celkem 2 114 úředních kontrol krmiv. Konkrétní počty kontrol, vztažené k jednotlivým činnostem v kontrolovaných provozech, ukazuje následující tabulka. Některé zemědělské provozy mají registrováno více provozovaných činností, které byly prověřovány v rámci jedné úřední kontroly. Z tohoto důvodu matematický součet kontrol jednotlivých typů provozů překračuje výše uvedený počet fyzicky provedených úředních kontrol krmivářských provozů.

Tabulka 72: Kontrola krmiv dle jednotlivých činností v kontrolovaných provozech

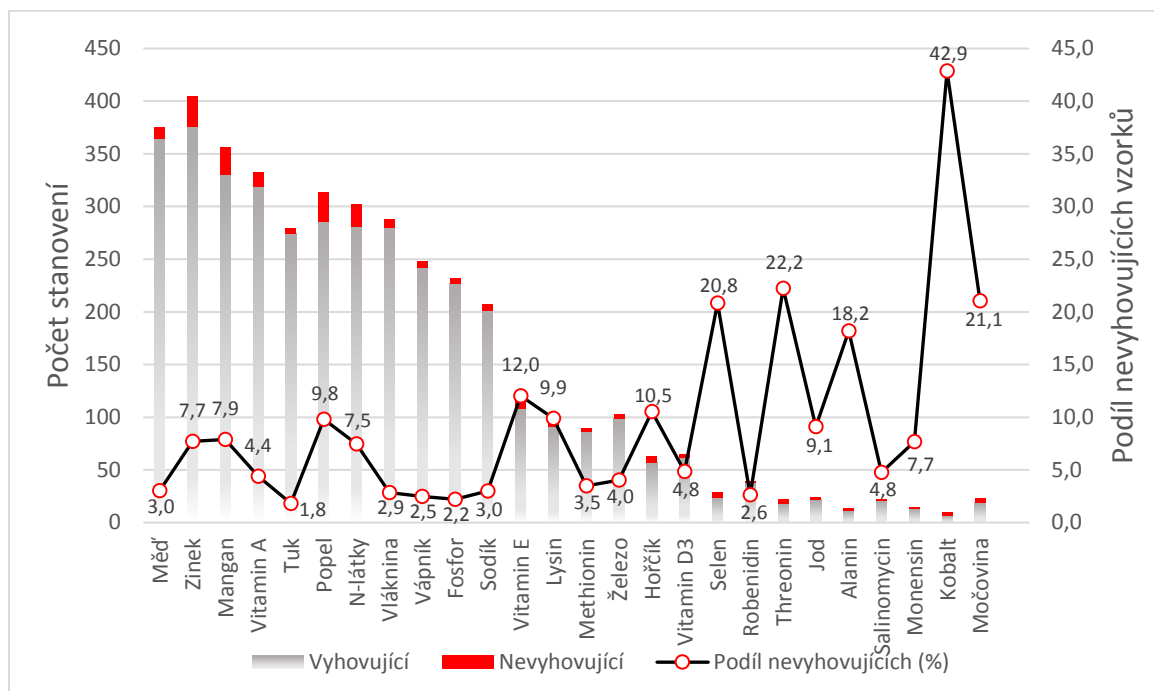
2015	Počet provozů v evidenci ÚKZÚZ	Počet provedených kontrol
Výrobci krmných surovin	275	259
Výrobci krmných směsí registrovaní	198	420
Výrobci krmných směsí schválení	110	336
Výrobci doplňkových látek registrovaní	5	9
Výrobci doplňkových látek schválení	6	9
Výrobci premixů registrovaní	4	23
Výrobci premixů schválení	23	59
Faremní výrobci krmiv pro vlastní chov	420	355
Mobilní výrobní	64	49
Dovozci	259	119
Distributoři	735	278
Dodavatelé	1 249	769
Dopravci	1 088	18
Prvovýrobci	28 432	372

Graf 21: Procentické zastoupení provedených kontrol podle typu provozu

Běžné kontroly představují plánované kontroly zemědělských subjektů, při kterých je ověřováno dodržování legislativních požadavků v rozsahu provozované činnosti (plnění podmínek registrace nebo schválení, označování a skladování krmiv, kontroly výrobního zařízení a vybavení, HACCP, vedení dokumentace, atd.). Oblasti, na které se inspektor zaměří, ovlivňuje okamžitá situace v provozu a inspektor se může na místě rozhodnout, co bude v rámci kontroly sledovat. Součástí běžné kontroly může být odběr vzorku krmiva za účelem ověření jeho deklarace nebo bezpečnosti.

Graf 22: Souhrnné výsledky analýz vzorků, odebraných v rámci běžné kontroly

Při běžné kontrole bylo v roce 2015 odebráno 526 vzorků krmiv, jako nevyhovující bylo hodnoceno 118 analyzovaných vzorků (22,4 %). Nejčastěji byla nevyhovující kompletní krmiva (36 vzorků) a doplňková krmiva (35), dále minerální krmiva (18), krmné suroviny (17) a premixy (12). V roce 2014 běžné kontrole nevyhovělo 19,9 % odebraných vzorků.

3.9.3 Cílené kontroly a monitoring

Cílené kontroly jsou plánované kontroly, zaměřené na aktuální rizika v krmivovém řetězci. V uplynulém roce byly aktivity zaměřeny mimo jiné na kontrolu křížové kontaminace krmiv kokcidiostatiky nebo léčiv, sledování obsahu dioxinů, pesticidů, těžkých kovů i přítomnost genetických modifikací nebo zpracovaných živočišných proteinů ve vybraných krmivech. Součástí cílené kontroly je vždy odběr vzorku krmiva, u kterého se zjišťuje, zdali nebyly porušeny legislativou stanovené limity obsažené látky.

V rámci cílené kontroly bylo v roce 2015 odebráno 988 vzorků krmiv. Nevyhovujících bylo 36 analyzovaných vzorků (3,6 %), z tohoto počtu bylo 22 krmiv nejakostních, 1 krmivo falšované a 13 vzorků krmiv s ohroženou bezpečností (3 podmíněně použitelná krmiva pro jiné druhy nebo kategorie zvířat a 10 znehodnocených krmiv). V roce 2014 cílené kontrole nevyhovělo 2,8 % odebraných vzorků.

Monitoring krmiv je koordinovaný inspekční program, který umožňuje sledování hladin látek, pro které většinou ještě nebyly stanoveny závazné limity, avšak jsou uvedeny směrné hodnoty pro posouzení jejich výskytu v krmivech. Zjišťuje se například přítomnost mykotoxinů ve vyráběných směsích i jejich výskyt v surovinách zkrmovaných v prvovýrobě.

Při monitoringu krmiv bylo v roce 2015 prověřeno 52 vzorků vyrobených krmiv a 45 vzorků krmiv připravených pro zkrmení na farmách. Sledovány byly hladiny mykotoxinů (aflatoxiny, zearalenon, ochratoxin A, fumonisiny B1 a B2, DON, T2 a HT2 toxin, beauvericin, enniatiny, nivalenol). U 5 vzorků krmiv (2x krmná kukuřice, kukuřičná siláž, lihovarské výpalky kukuřičné, KKS pro výkrm prasat A2) bylo zjištěno překročení směrných hodnot pro obsah zearalenonu nebo deoxynivalenolu.

3.9.4 Cross Compliance

V rámci kontrol Cross Compliance ústav provádí kontroly dodržování požadavků na hygienu krmiv u provozovatelů krmivářských podniků a dále prověřuje dodržování zásad a pravidel pro prevenci, tlumení a přenos TSE (tzv. přenosné spongiformní encefalopatie).

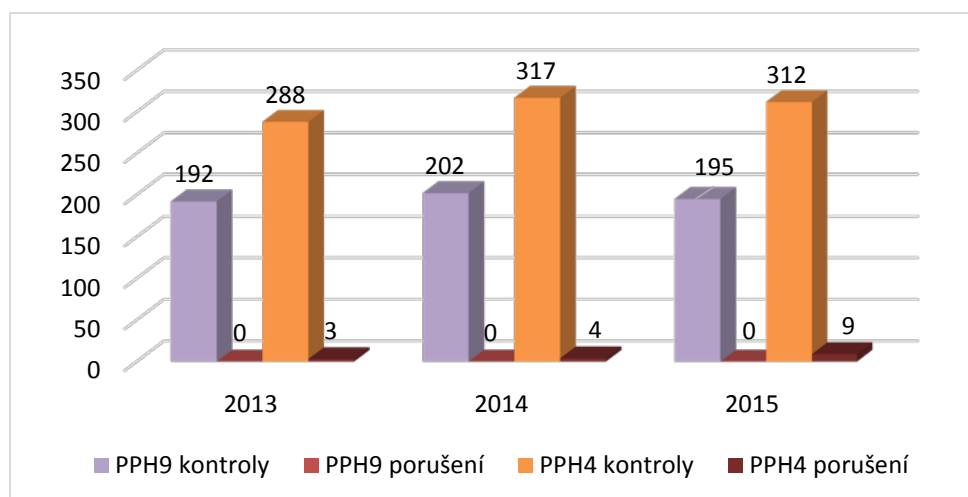
Tabulka 73: Kontroly C-C

2015	Kontroly plánované	Kontroly celkem*	Kontroly s porušením•
Kontroly zásad potravinového práva (PPH 4)	311	312	9
Kontroly tlumení přenosu TSE (PPH9)	195	195	0
Celkem kontroly	506	507	9

*Kontroly řádné (plánované), následné, mimořádné (na podnět)

• Kontroly, během nichž byl porušen minimálně jeden požadavek

Graf 23: Počty kontrol Cross Compliance 2013-2015

Nejčastější pochybení:

Mezi nejčastěji konstatované porušení se řadí nevhodné skladování krmiv, kdy je zjišťována přítomnost skladištních škůdců s potenciálním rizikem znehodnocení skladovaného krmiva, popř. nebyly vedeny záznamy o zdroji a množství krmiva a jeho spotřebě tak, aby byl zachován princip dohledatelnosti použitého krmiva.

3.9.5 Delegované kontroly

Státním úřadem pro jadernou bezpečnost (SÚJB) je na ÚKZÚZ delegován odběr vzorků krmiv pro stanovení obsahu radionuklidů v krmivech. Pro tuto analýzu jsou každoročně odebírány vzorky krmných směsí a vzorky objemných krmiv (senáž, siláž).

Tabulka 74: Delegované kontroly

2015	Odebrané vzorky	Nevyhovující vzorky
Vzorky radioaktivita	50	0

Správní řízení a výše pokut

V roce 2015 bylo v oblasti krmiv vydáno celkem 34 pravomocných rozhodnutí o uložení pokuty a celková výše takto pravomocně uložených pokut činila 602 000 Kč.

3.9.6 Znalecká činnost

V roce 2015 bylo prověřeno a znalecky posouzeno 822 vzorků krmiv na objednávku jejich výrobců, provozovatelů uvádějících krmiva na trh nebo jiných zájemců o znalecké posouzení poskytnutých vzorků krmiv. Jako nevyhovující bylo posouzeno 34 analyzovaných vzorků (4,1 %). Nejčastěji byly závady zjištěny u krmiv pro psy (11 vzorků), u premixů (9 případů) a v krmivech pro kočky (7 vzorků).

3.9.7 Systém RASFF

Systém rychlého varování pro potraviny a krmiva (RASFF) slouží pro ohlašování přímých a nepřímých rizik ohrožujících zdraví lidí, zvířat a životní prostředí, která pocházejí z potravin a krmiv. V průběhu roku bylo provedeno 5 mimořádných kontrol na základě podnětu RASFF, při nichž byl odebrán 1 vzorek krmiva pro psy, vyhodnocen jako vyhovující.

Tabulka 75: Kontroly RASFF

2015	Počet kontrol	Odebrané vzorky	Nevyhovující vzorky
RASFF	5	1	0

3.9.8 Biologické zkoušení krmiv

V rámci biologického zkoušení krmiv dokončil ÚKZÚZ na biologické testovací stanici (BTS) Lípa v roce 2015 jednu testaci, která byla započata v roce 2014. Jednalo se o ověření produkční účinnosti kompletní krmné směsi pro nutriční standardního typu. Konkrétně proběhl výkrmový pokus zaměřený na posouzení vlivu restrikce krmiva na růst a jatečnou hodnotu. Tato testace byla provedena pro Českou zemědělskou univerzitu (ČZU) v Praze. Testace byla ukončena v dubnu 2015.

V lednu 2015 začala nová testace pro Výzkumný ústav živočišné výroby, v.v.i. (VÚŽV). Tato testace spočívala v ověření vlivu obsahu vápníku, fosforu a přídatku fytázy v krmných směsích pro nosnice na užitkovost a kvalitu vajec. Tato testace pokračuje až do konce února 2016.

Dalším, nově založeným pokusem, bylo ověření účinnosti kompletní krmné směsi pro výkrm kuřat chovaných na maso se zařazením huminových látek do pitné vody. Cílem bylo ověření vyšších přírůstků v rámci výkrmu a zároveň snížení konverze krmiva na jednotku přírůstku.

Tato testace byla provedena pro firmu ReConsulting a.s., se sídlem v Praze. Testace byla ukončena v červnu.

Na základě dosažených výsledků u brojlerových kuřat byla následně provedena ještě biologická testace přípravku s huminovými látkami v období září až říjen u pekingských kachen typu Cherry Valley.

Tabulka 76: Biologické zkoušení krmiv

2015	Počet ukončených	Počet nově založených
Testace krmiv	3	3

3.9.9 Publikační činnost, účast na akcích, spolupráce s ostatními úřady a institucemi a mezinárodní spolupráce

Pracovníci oddělení krmiv působili v roce 2015 jako lektoři na 5 seminářích pro odbornou zemědělskou veřejnost, dále přispěli 2 články do publikací Krmivářství a Zemědělece a vědeckým článkem do publikace Horticultural Science. V roce 2015 také napsali 4 zprávy z odborné činnosti oddělení.

V rámci mezinárodní spolupráce se zástupce Oddělení krmiv pravidelně účastní jednání Stálého výboru EK pro rostliny, zvířata, potraviny a krmiva.

Pracovníci Oddělení krmiv se v roce 2015 zúčastnili řady vzdělávacích seminářů, školení a konferencí zaměřených na odbornou problematiku krmiv. V roce 2015 vytvořili odbornou zprávu shrnující a hodnotící výsledky činnosti oddělení.

3.10 Ekologické zemědělství

3.10.1 Úřední kontroly v ekologickém zemědělství

V roce 2015 ÚKZÚZ provedl 280 úředních kontrol ekologického zemědělství (EZ) u 279 subjektů hospodařících v režimu ekologické produkce. Jedná se tedy o mírné snížení počtu kontrol oproti roku 2014, kdy bylo provedeno 287 kontrol. Menší část subjektů (celkem 39) byla ke kontrole vybrána na základě rizikové analýzy ÚKZÚZ a větší část subjektů (celkem 239) ke kontrole vybral v rámci delegovaných kontrol SZIF na základě své vlastní rizikové analýzy nebo se jednalo o následné kontroly. Jedna kontrola byla provedena na základě podnětu.

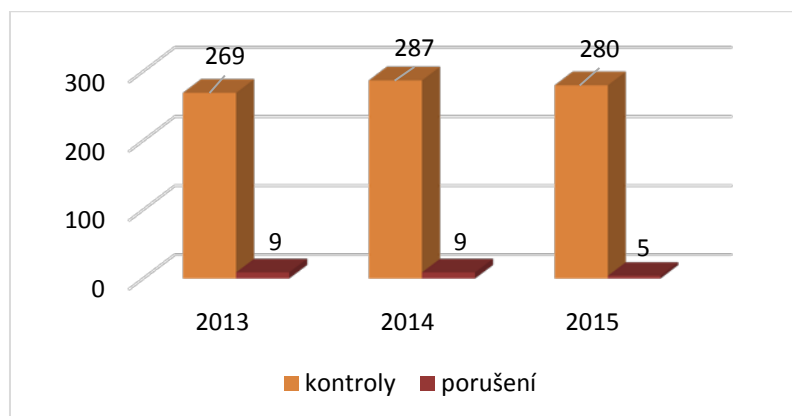
Porušení pravidel ekologické produkce bylo zjištěno v rámci 5 úředních kontrol EZ. Dále byla uložena 3 zvláštní opatření a celkem 4 případy byly předány na MZe jako podnět ke správnímu řízení. Ve všech těchto ukazatelích došlo oproti předchozímu roku ke snížení jejich počtu. V souvislosti s úředními kontrolami EZ bylo celkem odebráno 123 vzorků. Ve srovnání se 60 vzorky odebranými v roce 2014 tedy došlo k významnému navýšení počtu odebíraných vzorků. Toto navýšení bylo zčásti způsobeno tím, že od roku 2015 byly do celkového počtu odebraných vzorků nově započteny i vzorky ekologických krmiv, které se v předchozích letech započítávaly mezi vzorky krmiv obecně, a to bez ohledu na původ.

Tabulka 77: Kontroly EZ

2015	Počet*	Z toho s porušením	Odebrané vzorky
Kontroly EZ	280	5	123

*Kontroly plánované, následné, mimořádné (na podnět)

Graf 24: Počty kontrol EZ 2013-2015

3.10.2 Seznam hnojiv použitelných v ekologickém zemědělství

Oddělení hnojiv spravuje Registr hnojiv, ve kterém jsou vedena hnojiva (pomocné látky) schválená pro legální uvádění do oběhu. Pokud je konkrétní hnojivo použitelné v EZ, je mu v tomto registru přidělen příznak vhodnosti a ve schválené verzi etikety (která je také součástí Registru hnojiv) je možnost použití v EZ uvedena. V Registru hnojiv bylo k 31. 12. 2014 vedeno 419 hnojiv použitelných v EZ (z celkového počtu 2 593 výrobků s platným záznamem). V roce 2015 bylo z celkového počtu 2 645 vedeno 460 hnojiv jako použitelných v EZ.

Tabulka 78: Hnojiva použitelná v EZ

2015	počet
Hnojiva vedená v Registru hnojiv jako použitelná v EZ	460

3.10.3 Udělování výjimek na používání konvenčních osiv v ekologickém zemědělství

Vydávání povolení pro používání konvenčních osiv a vegetativního rozmnožovacího materiálu nezískaného v ekologickém zemědělství existuje v ČR již sedmým rokem. Výjimky jsou udělovány na osivo všech zemědělských druhů, na osivo a sadbu zeleniny, sadbu brambor a osivo dalších druhů rostlin určených pro ekologickou produkci. S platností do 31. 12. 2016 se nemusí žádat o výjimku na sadbu ovocných druhů, révy vinné a chmele. Stěžejním právním předpisem pro systém udělování výjimek je Nařízení komise (ES) č.889/2008.

ÚKZÚZ přijímá žádosti jednak fyzicky v tištěné podobě nebo v podobě elektronické zaslané datovou schránkou. Žádosti je možné rovněž vyplnit elektronicky přes Portál farmáře

a následně odeslat datovou schránkou nebo z této aplikace vytisknout a podepsané poslat poštou. Žádosti je nutné podávat včas, tedy před plánovaným výsevem či výsadbou. Do 30 dnů od obdržení žádosti na ÚKZÚZ se rozhodne o povolení či zamítnutí výjimky. Žadatelé mají možnost se proti vystavenému rozhodnutí ve lhůtě do 15 dnů odvolat k Ministerstvu zemědělství. Povolení se uděluje pouze na jednu sezónu a na nespoteřebované osivo je nutné v další sezóně opět podat žádost o udělení výjimky.

Žádosti jsou posuzovány v závislosti na aktuálním stavu databáze ekologického osiva, kterou ÚKZÚZ spravuje. Databáze je přístupná přes Portál farmáře a přes internetové stránky www.ukzuz.cz a je průběžně aktualizována. Dle výše uvedeného Nařízení bude žadateli vydáno povolení k použití osiva pouze v případě, že žádná odrůda druhu není registrovaná v databázi ekologického osiva. Pokud však žadatel v žádosti uvede dostatečné odůvodnění a tím prokáže, že právě jím zvolená odrůda je významná pro jeho produkci, a že žádná odrůda vedená v databázi není pro něho vhodná, může mu být vyhověno. Zde je potřeba zdůraznit, že odůvodnění musí být opravdu dostatečně podrobné a nezpochybnitelné. ÚKZÚZ uděluje výjimky i na použití konvenčních směsí osiva. V takových případech je nutné v žádosti uvést buď registrační číslo směsi, nebo její přesné procentuální složení jednotlivých komponent (druh a odrůda).

Každoročně přichází na ÚKZÚZ nejvíce žádostí v jarním a podzimním období. V roce 2010 bylo vyřízeno 1 080 žádostí, v roce 2011 – 1 183 žádostí, v roce 2012 – 1 305 žádostí, v roce 2013 – 1 475 žádostí, v roce 2014 - 1 255 žádostí a v roce 2015 to bylo 1 287 žádostí. Z celkového počtu je průměrně 1,5 % žádostí zamítnuto.

3.10.4 Dlouhodobý ekologický stacionární pokus

V roce 2015 proběhl první rok dlouhodobého ekologického stacionárního pokusu na pěti zkušebních stanicích ÚKZÚZ (Lípa, Čáslav, Jaroměřice nad Rokytnou, Věrovany, Horažďovice). Pokus s názvem *Porovnání různých systémů hnojení v podmínkách ekologického zemědělství (EZ)* má za cíl sledování vlivu systému hospodaření s chovem a bez chovu hospodářských zvířat a aplikace vnějších vstupů na výkonnost a zdravotní stav plodin, jakost produktů, půdní vlastnosti, edafon, výskyt škodlivých činitelů a bilanci živin. Pokus zahrnuje celkem šest pokusných kombinací se třemi opakováními na každé z pěti pokusných stanic.

Polní pokus je založen na výživářských bázích jako přesný dlouhodobý. Výměry hnojených a sklizňových parcel odpovídají systému zavedenému na příslušné výživářské bázi.

Tabulka 79: Parametry zkušebních stanic

Lokalita	Nadmořská výška (m)	Půdní typ	Půdní druh	Roční prům. srážky (mm)	Roční prům. teplota (°C)
Čáslav	260	černozem	hlinitá	555	8,9
Horažďovice	445	kambizem	písčito-hlinitá	585	7,8
Jaroměřice n.R.	425	luvizem	jílovito-hlinitá	481	8,0
Lípa	505	kambizem	písčito-hlinitá	594	7,5
Věrovany	207	černozem	hlinitá	502	8,7

Pokusné kombinace

1. Bez chovu zvířat, bez zeleného hnojení a bez vnějších vstupů (kontrola)
2. Bez chovu zvířat a bez vnějších vstupů + zelené hnojení
3. Bez chovu zvířat + zelené hnojení + obnovitelné vnější vstupy
4. Bez chovu zvířat + zelené hnojení + obnovitelné vnější vstupy + intenzifikační vstupy
5. S chovem zvířat bez vnějších vstupů (pouze statková hnojiva odpovídající vlastnímu chovu zvířat při zatížení 0,8 VDJ.ha-1) + zelené hnojení
6. S chovem zvířat (statková hnojiva odpovídající vlastnímu chovu zvířat při zatížení 0,8 VDJ.ha-1) + zelené hnojení + intenzifikační vstupy.

Vnější vstupy:

Obnovitelné vnější vstupy: digestát, fugát, průmyslový kompost

Intenzifikační vstupy: další povolená hnojiva dle Přílohy 1 NK 889/2008

Statková hnojiva: hnůj, kejda, močůvka

V sezóně 2014/2015 byla na pokusných parcelách v souladu s metodickým pokynem pěstována ozimá pšenice odrůdy Bohemia. V závislosti na pokusných kombinacích (viz výše) byly pokusné parcely hnojeny močůvkou a hnojem, resp. digestátem a kompostem. U vybraných pokusných kombinací byly aplikovány intenzifikační vstupy, konkrétně výtažek z mořských řas a směs aminokyselin, oligopeptidů a mikroprvků. Po sklizni pšenice byl na vybraných pokusných parcelách vyset hrách na zelené hnojení. Hrách byl zapraven do půdy na začátku listopadu. V roce 2015 byly odebrány vzorky půdy a rostlinného materiálu, sledovaly se výnosy zrna a z důvodu výpočtu bilance živin rovněž výnosy slámy a zeleného hnojení. Analýzami byly zjišťovány obsahy živin v půdě i v rostlinném materiálu, obsahy rizikových prvků a polutantů, obsahy mykotoxinů v zrně a jakostní parametry zrna (HTZ, N-látky, pádové číslo, Zeleného test, tvrdost, obsah mokrého lepku a gluten index). Rovněž budou stanoveny parametry pekárenské kvality. Na podzim 2015 byl také proveden monitoring žížal, jehož součástí bylo stanovení četnosti, druhového zastoupení a biomasy žížal.

3.10.5 Publikační činnost, účast na akcích, spolupráce s ostatními úřady a institucemi a mezinárodní spolupráce

Pracovníci Oddělení EZ zajistili prezentaci na téma rezidua pesticidů v rámci konference Pesticidy v zemědělství, konané v únoru 2015. Výsledky úředních kontrol byly prezentovány v časopise Zemědělec. V tomto periodiku byl rovněž představen dlouhodobý polní pokus EZ, který byl úspěšně prezentován i v rámci Polního dne ÚKZÚZ 2015 na zkušební stanici v Lípě.

Vedoucí oddělení byl členem akčního týmu, který vypracoval Akční plán pro EZ na období 2016 – 2020 a rovněž je členem Komise EZ, která pod vedením ministerstva koordinuje kontrolní systém EZ v ČR.

Pracovníci Oddělení ekologického zemědělství se v roce 2015 pravidelně účastnili řady vzdělávacích seminářů, školení a konferencí zaměřených na odbornou problematiku ekologického zemědělství.

3.11 Národní referenční laboratoř

3.11.1 Kontrola vstupů do půdy

Ve všech oblastech činnosti (AZZP, analýzy vzorků z pokusů, monitoring, registr kontaminovaných ploch, analýzy lesních půd a vegetativních orgánů, ekologické zemědělství atd.) byly úkoly plněny podle požadavků.

Do stávající organizace provádění analýz půdních vzorků AZZP zasáhlo zrušení regionálního laboratorního oddělení v Plané n. L., které bylo celou svou činností zaměřeno právě na tento druh analýz. Padesát tisíc vzorků bylo od začátku roku 2015 předáno na zbývající pracoviště v Brně, Opavě a nově i v Plzni, kam byla přemístěna i většina přístrojového vybavení. Z celkového počtu analyzovaných vzorků AZZP byla u 9 500 vzorků provedena rozšířená analýza na obsah síry a mikroelementů (Cu, Fe, Al, Zn, Mn a B) a u 3 500 vzorků stanovení parametrů charakterizujících kvantitativní i kvalitativní obsah organické hmoty v půdě (organický a celkový uhlík, celkový dusík a glomalin) metodou NIRS.

Laboratoř v Plzni zahájila po nutných instalačních úpravách a ověření kvality práce rutinní analýzy AZZP včetně rozšířeného stanovení metodou ICP-OES ve stejném rozsahu jako laboratoře v Brně a Opavě.

Na Odboru Brno bylo provedeno ověření možnosti stanovení vybraných rizikových prvků v extraktu podle Mehlich 3. První část tohoto vývojového úkolu byla úspěšně dokončena a výsledky ukazují, že díky kvalitní instrumentální technice ICP-OES je možné tuto metodu využít i ke stanovení některých rizikových prvků (As, Cd, Cr, Ni, Pb).

Pro potřeby sledování obsahu a kvality organické hmoty byly vytvořeny samostatné kalibrační modely pro predikci obsahu glomalinu v orných půdách a v organickém horizontu lesních půd.

Vzorky ornice 46 lokalit BMP byly analyzovány na přítomnost reziduí persistentních organických polutantů (PCB, OCP, PBDE) a pesticidů.

Pro potřeby kontroly ekologického zemědělství (EZ) byly analyzovány vzorky půd a rostlin na přítomnost reziduí pesticidů a aktuálně i glyfosátu (pouze rostliny). Oddělení reziduálních analýz zpracovávalo vzorky odebrané při kontrole ekologických vinohradů.

Došlo k navýšení počtu vzorků konopí setého pro účely delegovaných kontrol pro SZIF a v rámci mezinárodní spolupráce i pro ÚKSÚP. Nárůst nových požadavků byl i pro potřeby oddělení výživy rostlin: glukosinoláty v řepce, nutriční parametry v pšenici, vitamin C v zelenině a obsah škrobu v bramborách. Nadále rostl zájem o analýzy reziduí přípravků na ochranu rostlin (POR) ze strany inspektorů SZV a SRLP.

Pro subjekty kontrolující ekologické zemědělství byly analyzovány vzorky rostlinného materiálu na přítomnost reziduí pesticidů. Bylo stanovováno 40 látek multireziduální metodou s GC-MS detekcí a 40 látek s LC-MS detekcí. Samostatným postupem byla ve vzorcích zjišťována i přítomnost polárních pesticidů a regulátorů růstu (chlormekvát, mepikvát a glyfosát).

V souvislosti s programem BMP byly v laboratoři Odboru Opava analyzovány vzorky půd na stanovení PAH v rámci kontroly vstupů do půdy (kaly ČOV, sedimenty). Toto stanovení bylo provedeno i u dalších vzorků (nádobové pokusy, kontrola a registrace hnojiv). Pro potřeby programu aktivního biomonitoringu byly v Opavě analyzovány rostlinné vzorky na stanovení PAH.

Pracoviště NRL v Praze a Plzni dokončila přípravu nových a revidovaných pracovních postupů, které byly vydány v tištěné a elektronické podobě pod názvem Jednotné pracovní postupy – Zkoušení hnojiv. Obě pracoviště zakončila rozsáhlou analytickou činností, jejíž výsledky budou sloužit k vypracování nových norem pro stanovení mikroelementů v průmyslových hnojivech. Kromě toho se pracoviště Praha také zúčastnilo validační studie pro stanovení celkového a vodorozpustného fosforu organizované mezinárodní organizací výrobců hnojiv. Pracoviště ONRL Praha a ONRL Plzeň se podílela na programu TAIEX „Study visit on learning about methods used for fertilizer analyses“ pro pracovníky z Kosova. Obsah programu byl účastníky velice kladně hodnocen.

Obrázek 9: JPP Zkoušení hnojiv

Na vybraných plochách pokračoval monitoring mikrobiálních parametrů zemědělských a lesních půd. Pracoviště OMB zahájilo mikrobiologický průzkum půd u vybraných variant dlouhodobého stacionárního pokusu ekologického zemědělství. V půdách byly provedeny především molekulárně-biologické analýzy pro hodnocení složení nitrifikačních a denitrifikačních společenstev bakterií. V oblasti ekotoxikologie se první polovina roku zaměřila na vyhodnocování výstupů z analýzy půd a organických hnojiv v rámci přeshraničního česko-polského projektu. Ve zbylé části roku byly provedeny ekotoxikologické testy (krátkodobá nitrifikační aktivita, respirace mikroorganismů, *Enchytraeus crypticus* a *Folsomia candida*) pro hodnocení čtyř přípravků dodaných Oddělením hnojiv.

3.11.2 Bezpečnost potravních řetězců – kontrola krmiv

Požadavky státního odborného dozoru, monitoringu a všechny další úkoly byly splněny.

V roce 2015 pokračovala cílená kontrola křížové kontaminace a kontrola používání nepovolených doplňkových látek a zakázaných stimulatorů růstu. Při kontrole křížové kontaminace, kterou provádí pracoviště chromatografických metod NRL Praha, byly sledovány obsahy doplňkových látek (halofuginon, lasalocid, maduramicin, monensin, narasin, nikarbazin, robenidin, salinomycin, semduramicin) ve vzorcích kompletních a doplňkových krmných směsí a premixů metodou kapalinové chromatografie s UV detekcí (HPLC-UV) nebo hmotnostní detekcí (LC-MS/MS). Ve skupině zakázaných stimulatorů růstu se sledoval výskyt zakázaných stimulatorů, inhibitorů růstu nebo antimikrobiálních látek (amprolium, carbadox, dimetridazol, nifursol, olachindox, virginamicin a Zn-bacitracin) ve vzorcích krmných směsí opět metodou kapalinové chromatografie s UV detekcí (HPLC-UV) nebo hmotnostní detekcí (LC-MS/MS).

Cílená kontrola kontaminace léčivy zahrnovala v roce 2015 stanovení tylosinu. Pracoviště Oddělení NRL Praha se v roce 2015 zúčastnilo validační studie pro úpravu metody stanovení diclazurilu z Nařízení EU 152/2009.

Rovněž na ONRL Brno byly splněny všechny požadavky vyplývající ze státního odborného dozoru, z cílených kontrol a z monitoringu zakázaných a nežádoucích látek (dusitany, fluoridy, těžké kovy, melamin, rezidua pesticidů, glycerol, doplňkové látky, mykotoxiny a perzistentní organické polutanty). Celkem bylo pro účely různých typů úředních kontrol analyzováno 670 vzorků. K těmto analýzám patří stanovení těžkých kovů (As, Cd, Pb), stanovení selenu, jódu a kobaltu, vše za použití ICP-MS. V laboratoři byly rovněž zpracovávány vzorky na stanovení vitamínu A, vitamínu E, vitamínu D3, doplňkových látek a melaminu. Pro monitoring výskytu mykotoxinů a potřeby ekologického zemědělství (EZ) byla použita multimetoda na sledování 17 mykotoxinů. V těchto vzorcích byly stanoveny přírodní toxiny. Získané výsledky slouží pro EFSA jako informace o výskytu toxinů a pro tvorbu budoucích rizikových limitů. Pro cílené kontroly a monitoring reziduí pesticidů byly provedeny analýzy vzorků krmiv.

Významná část kapacity krmivářské laboratoře patřila analýzám pro oddělení MPZ (548 vzorků). Velký objem práce představují především testy homogenity pro obsah vitamínů A, E a D3, mykotoxinů a doplňkových látek v materiálech určených pro kruhové testy. Rovněž jsou prováděny testy detekce mykotoxinů, které byly vyprodukovány plísněmi po záměrné inokulaci na rostlinách přímo v polních podmínkách.

Velká pozornost byla věnována aplikaci nových poznatků, zkušeností a požadavků z EURL a z CEN do analytické praxe. Pracoviště se celkem účastnilo sedmi validačních studií zaměřených na stanovení nežádoucích látek (těžké kovy, nově sledované mykotoxiny), zakázaných látek (melamin) a doplňkových látek (jód, organické kyseliny). Reakcí na požadavky EFSA na sledování přírodních toxinů je zavedení metod pro stanovení ergotových, pyrrolizidinových a opiových alkaloidů.

Laboratoř molekulárně-genetické diagnostiky na NRL-OMB pokračovala v rozšiřování spektra metod pro detekci transgenů. V současné době disponuje postupy pro osm screeningových elementů a 51 transgenů. V průběhu roku bylo zahájeno zavádění metody kvantitativního stanovení GMO metodou RT-PCR.

3.11.3 Kvalita rostlinné produkce - analýzy pro Sekci rostlinné výroby

Všechny úkoly požadované jednotlivými odbory Sekce rostlinné výroby se podařilo splnit v požadovaných termínech. Na ONRL Brno bylo celkem analyzováno 7 900 vzorků obilovin (pšenice, ječmen, žito, tritikale, oves, kukuřice zrnová), olejnin (řepka, slunečnice, hořčice, len), luskovin (hrách, bob, sója), zelených hmot (makovina, konopí) a čerstvých hmot (cibule, rajčata, brambor, řepa) s celkovým počtem 62 000 stanovení.

Zvládnutí situace napomohlo i další rozšíření využití techniky NIRS o nové plodiny a parametry. Nově bylo pro potřeby zkoušení odrůd zavedeno stanovení NIRS vybraných parametrů u brambor. Na určeném počtu vzorků byla provedena aktualizace a ověření predikčních schopností všech stávajících kalibračních závislostí NIR pro sledované parametry u daných plodin.

Hlavními úkoly Odboru Opava pro NOÚ byly analýzy metodou NIRS u vzorků slunečnice, silážní kukuřice a nově u sóji luštinaté, která byla převedena do Opavy z pracoviště v Brně. V souvislosti s tímto převodem byly provedeny analýzy vzorků sóji laboratorními referenčními metodami a následně i recalibrace stávajících kalibračních modelů. Kromě toho byla stanovena sušina pro sklizňové účely zkušební stanice Pusté Jakartice. Mírné snížení počtu dodaných vzorků slunečnice oproti plánu bylo způsobeno zrušením některých pokusů z důvodu špatných klimatických podmínek ve vegetačním období.

NOÚ měl v roce 2015 požadavek na analýzy elektroforetických spekter odrůd brambor, která měří a shromažďuje pracoviště OSARK Lípa. Mírné zvýšení počtu vzorků bylo u analýz alkaloidů v bramborech.

Stanovení mykotoxinů metodou ELISA pro potřeby odrůdových zkoušek zajišťovalo OMB Brno (analýzy DON a T-2 toxinu). Na základě požadavku NOÚ týkajícího se využití analýz DNA pro identifikaci odrůd kukuřice, řepky, ječmene, pšenice a révy vinné bylo na OMB zahájeno zavádění metod založených na analýze mikrosatelitů. V prvním pololetí proběhl výběr vhodných odrůd, testování zpracování a extrakce DNA z jednotlivých částí rostlin, včetně určení její koncentrace a kvality. Ve druhém pololetí byla zahájena optimalizace uvedené metody na devíti všeobecně známých světových odrůdách révy vinné.

3.11.4 Zdravotní stav rostlin – ELISA testy, diagnostika metodou PCR, kontrola přítomnosti geneticky modifikovaných organismů (GMO)

Tabulka 80: ELISA testy viróz brambor (OSARK Lípa u Havlíčkova Brodu)

	Počet stanovení		
	2014	2015	2015/2014
1.	15 120	14 760	0,98
2.	96	480	5,00
3.	15 360	6 720	0,44
4.	31 680	27 840	0,88
5.	4 608	23 040	5,00
6.	55 296	49 536	0,90
Celkem	122 160	122 376	1,01

Legenda

1. NOÚ 82 vzorků, 1 vzorek 30 rostlin, 6 virů, bez pěstební přípravy
2. OOS 4 vzorky, 1 vzorek 96 rostlin, 1 vir, bez pěstební přípravy
3. OOS 14 vzorků, 1 vzorek 96 rostlin, 5 virů, bez pěstební přípravy
4. OOS 58 vzorků, 1 vzorek 96 rostlin, 5 virů, včetně pěstební přípravy
5. OOS 40 vzorků, 1 vzorek 96 rostlin, 6 virů, bez pěstební přípravy
6. OOS 86 vzorků, 1 vzorek 96 rostlin, 6 virů, včetně pěstební přípravy

Tabulka 81: Stanovení fytoplazem pro jednotlivé plodiny metodou PCR

	Vzorky		Izolace DNA		Amplifikace	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Vinná réva	48	48	100	100	116	176
Jádroviny	48	168	100	350	128	392
Drobné ovoce	24	24	50	50	56	56
Peckoviny	24	24	50	53	56	61

Tabulka 82: Přehled stanovovaných virů pro OTK (OMB Brno).

Testovaný virus	Počet testovaných vzorků 2013	Počet testovaných vzorků 2014	Počet testovaných vzorků 2015
ApMV	475	961	449
ApCLSV	475	961	449
PPV	475	961	449
PDV	475	961	449
PNRSV	475	961	449
HpMV	0	0	0
ArMV	360	0	0
GFLV	360	0	0
GLRV-1	360	0	0
GLRV-3	360	0	0
GFkV	360	0	0

U vzorků určených pro detekci transgenů byl proveden screening promotorů 35S a FMV, terminátoru NOS, genů bar, cry 1A(b), cp4 epsps, nptII a pat. Ve vzorcích sóji byly kvalitativně detekovány transgeny MON 40-3-2 a MON89788. Ve vzorcích kompletních krmných směsí byly kvalitativně detekovány transgeny MON40-3-2, MON89788, A2704, GT 73 a virus CaMV.

Tabulka 83: Stanovení GMO pro jednotlivé plodiny.

	Vzorky		Izolace DNA		Amplifikace	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Sója	15	20	40	47	434	488
Kukuřice	49	45	115	120	1 022	679
Řepka	17	15	67	32	387	264
Rýže	4	3	13	8	78	42
Krmné směsi	32	28	73	74	2 109	1 622
Brambory	5	4	11	9	25	20

3.11.5 Laboratorní kontrola přípravků a dalších prostředků na ochranu rostlin

Oddělení zkoušení přípravků na ochranu rostlin (OdZPOR) v roce 2015 zkontrolovalo 85 přípravků na ochranu rostlin (POR), tj. 192 laboratorních vzorků, které zahrnovaly 10 formulačních typů POR (AL, EC, EW, FS, GB, OD, SC, SL, SP a WG), ve kterých bylo analyzováno 121 účinných látek a 137 nečistot, formulačních přísad a xylenů. Celkem bylo provedeno asi 3 700 nerutiných zkoušek. Analyzované POR reprezentovaly 5 různých skupin použití (41 herbicidů, 26 fungicidů, 10 insekticidů, 7 růstových regulátorů a 1 moluskocid).

- Postregistrační kontrola

Na základě plánu PRK pro rok 2015 nebo z podnětu třetí osoby bylo na OdZPOR laboratorně kontrolováno celkem 63 přípravků na ochranu rostlin. Toto množství POR představovalo celkem 132 testovaných laboratorních vzorků 4 skupin použití (27 herbicidů, 21 fungicidů, 7 insekticidů, 7 růstových regulátorů a 1 moluskocid).

- Laboratorní kontrola vzorků v rámci zonálního povolování POR

Pro potřeby hodnocení v rámci zonálního povolování bylo laboratorně testováno 22 přípravků na ochranu rostlin, tzn. analýzy byly provedeny u 60 laboratorních vzorků. Laboratorně tak byly zkontrolovány vzorky ze 3 skupin použití přípravků na ochranu rostlin, a to 14 herbicidů, 5 fungicidů a 3 insekticidy.

V roce 2015 pokračoval trend nárůstu vzorků ze zonálního povolování POR a vzorků obsahujících dvě a více účinných látek v jednom přípravku. Z důvodu nárůstu přísunu falšovaných POR do Evropy se rovněž zvýšil i počet požadavků na analýzy detailního chemického složení POR, čímž se zvýšila časová i odborná náročnost jednotlivých vysoce specializovaných analýz. U všech vzorků byly provedeny zkoušky totožnosti účinných látek, kvantitativní stanovení jejich obsahu, a kvalitativní, popř. kvantitativní stanovení nečistot

a vybraných formulačních přísad podle technických specifikací a chemického složení POR. U přípravků EC formulací byl kontrolován také obsah xylenu. Uvedené zkoušky byly provedeny převážně metodou kapalinové a plynové chromatografie. Kontrola přípravků ze souběžného dovozu byla navíc rozšířena o srovnávací analýzy profilu nečistot s referenčním přípravkem, a to metodami HPLC/UV, GC/FID, GC/MS a FTIR a Ramanovy spektrometrie. U všech vzorků byly také testovány jejich fyzikálně-chemické a technické vlastnosti podle požadavků uvedených v platných technických specifikacích přípravku nebo FAO specifikacích.

U vzorků POR odebraných na podnět třetí strany bylo mimo jejich identifikace i detailně analyzováno jejich chemické složení všemi dalšími vhodnými a dostupnými laboratorními postupy a technikami (např. porovnání vzorků metodou GC/MS, HPLC/PDA, FTIR a Raman, TGA a DSC analýzy; identifikace nečistot pomocí GC/MS spekter, identifikace formulačních přísad metodou FTIR a Ramanovou spektrometrií apod.).

S úspěchem byla zavedena do praxe také metoda Ramanovy spektrometrie, která pomohla v několika případech odhalit rozdíly v chemickém složení POR od deklarovaného složení.

V roce 2015 bylo verifikováno celkem 26 chromatografických metod (4 metody GC/FID, 1 metoda GC/MSD a 21 metod LC/UV).

- Další související laboratorní činnost

Pracovníci laboratoře se také v roce 2015 podíleli na testování a připomínkování mezinárodních metodik CIPAC a aktivně se zapojili i do testování metodiky pro ESPAC. Pro CIPAC to bylo stanovení účinné látky silthiofam ve 3 technických látkách (TC) a 5 SC formulacích POR metodou kapalinové chromatografie s UV detekcí. Celkem se jednalo o 8 technických látek a přípravků, tj. 16 laboratorních vzorků. Pro ESPAC laboratoř testovala a připomínkovala metodiku pro stanovení účinné látky chlorantraniliprole v jedné technické látce a ve 3 typech formulací POR, a to 1x TC, 1x FS, 1xWG a 2xSC (tj. 10 laboratorních vzorků).

3.11.6 Řešení vývojových úkolů

V roce 2015 bylo zahájeno řešení 7 nových vývojových úkolů pro potřeby analýz hnojiv a půdy (z toho jsou dva mimořádné vývojové úkoly na stanovení v hnojivech a jeden mimořádný vývojový úkol na stanovení v půdě), 3 nových vývojových úkolů pro analýzu krmiv, 8 úkolů pro testování vlastností odrůd a rostlinného materiálu a 8 úkolů pro potřeby NRL resp. více technických odborů.

V roce 2015 bylo dokončeno 13 vývojových úkolů.

Zbývající úkoly budou dokončeny v r. 2016 resp. v r. 2017. Výsledky vývojových úkolů jsou průběžně publikovány v Bulletinu NRL, který je zveřejněn elektronicky na www.ukzuz.cz.

3.11.7 Legislativní činnost

Pracovníci NRL se podíleli na přípravě pozic pro jednání EK - Stálého výboru pro rostliny, zvířata, potraviny a krmiva – sekce Výživa zvířat. Pokračovala spolupráce s Odborem pro vztahy s EU při MZe při konzultacích o překladech legislativních dokumentů. Oceněním této spolupráce bylo i pozvání k účasti na semináři „Translation and legal aspects of EU legislation“, organizovaném Odborem kompatibility Úřadu vlády České republiky.

Pracovníci NRL se také podíleli na zpracování a připomínkování novely Vyhlášky Ministerstva životního prostředí č. 13/1994 Sb., kterou se upravují některé podrobnosti ochrany zemědělského půdního fondu, především na doplnění metod zkoušení a úpravě limitů pro jednotlivé kontaminanty.

3.11.8 Porovnání základních činností NRL

Tabulka 84: Podíl hlavních činností na práci NRL – 2014

	Náklady (Kč)	Čas (hod)	Počet vzorků	Počet stanovení
Vstupy do půdy	7 350 392	62 492	83 610	682 126
Kontrola krmiv	2 367 205	17 209	3 556	30 854
Rostlinný materiál	2 565 876	20 454	14 493	167 421
Celkem	12 283 473	100 155	101 659	880 401

Tabulka 85: Podíl hlavních činností na práci NRL - 2015

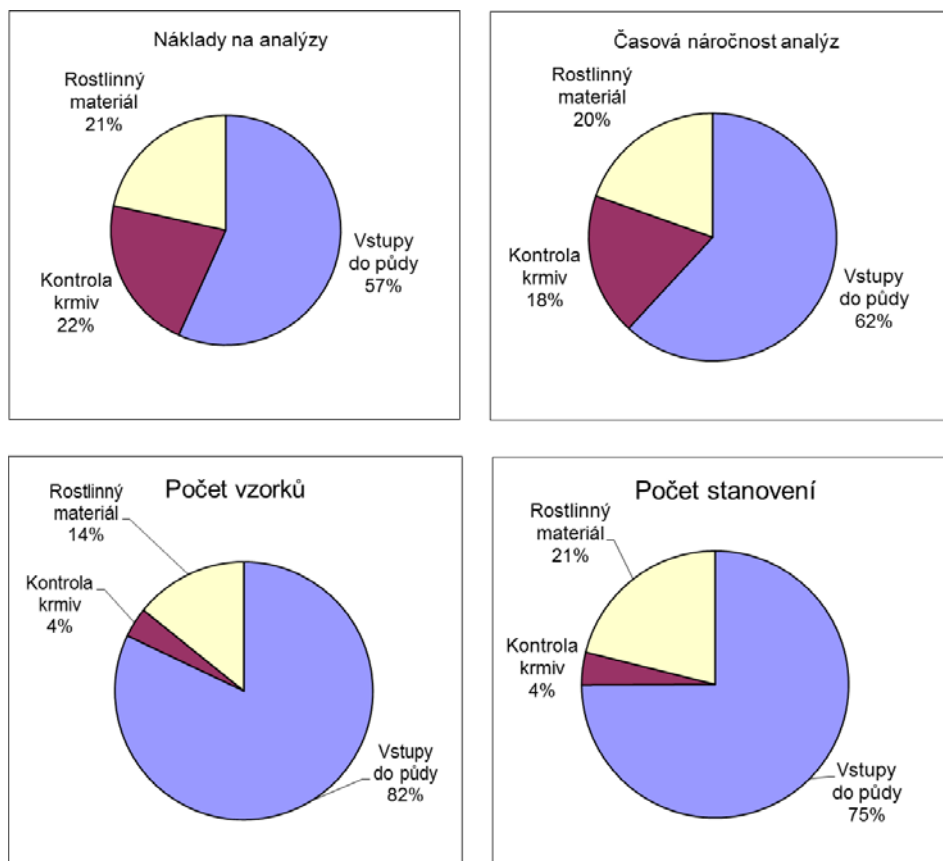
	Náklady (Kč)	Čas (hod)	Počet vzorků	Počet stanovení
Vstupy do půdy	6 896 085	63 143	79 938	601 006
Kontrola krmiv	2 638 426	18 935	3 644	31 779
Rostlinný materiál	2 622 078	19 983,46	13 846	169 330
Celkem	12 156 589	102 061	97 428	802 115

Tabulka 86: Podíl hlavních činností na práci NRL – index 2015/2014

	Náklady (Kč)	Čas (hod)	Počet vzorků	Počet stanovení
Vstupy do půdy	0,94	1,01	0,96	0,88
Kontrola krmiv	1,11	1,10	1,02	1,03
Rostlinný materiál	1,02	0,98	0,96	1,01
Celkem	0,99	1,02	0,96	0,91

Údaje v tabulkách nezahrnují činnost pro potřebu kontroly kvality, vývoj metod a jejich validaci, přípravu technických podkladů pro výběrová řízení, publikační a prezentační činnost, zpracování norem, zavádění nových přístrojů, mezinárodní spolupráci, činnost OMPZ, OdZPOR a celou řadu dalších aktivit.

Graf 25: Relativní podíl hlavních činností ústavu na celkovém požadavku na analýzy

3.11.9 Nové přístrojové vybavení

Tabulka 87: Přehled zakoupených přístrojů v roce 2015.

Místo určení	Název	Částka (Kč)
OdZPOR	Kapalinový chromatograf se dvěma detektory	2 979 027
	Analyzátor vlhkosti	167 476
	Digestoře - 3 ks	269 346
OMB	PCR cycler dvoublokový	217 800
	Chlazená centrifuga	166 351
	PCR boxy	101 640
	Termoblok MKR 13	74 129
	Klimatizační jednotka P24EL	69 691
	Atomový absorpční spektrometr	799 810

Místo určení	Název	Částka (Kč)
Oddělení NRL Plzeň	Centrifuga vysokokapacitní	203 002
	Planetový laboratorní mlýnek	198 924
Odbor NRL Brno	Generátor dusíku k přístroji LC-HRMS a LC-MS/MS	1 191 194
	Polarimetr	599 990
	Stolní chlazená odstředivka	289 458
	<i>Automatický vícemístný extraktor</i>	<i>684 510</i>
	<i>Rotační vakuová odparka</i>	<i>151 262</i>
	<i>Analytické váhy</i>	<i>108 029</i>
Odbor NRL Opava	Kapalinový chromatograf s DAD a FLD detektorem	1 531 134
OSARK	Automatický analyzátor aminokyselin	1 306 800
	Mineralizační blok na hydrolyzu aminokyselin	47 916
Oddělení NRL Praha	Atomový absorpční spektrometr	799 810
Celkem		11 957 299

Pozn.: Proloženým písmem jsou označeny investice z NAP.

3.11.10 Mezilaboratorní porovnávací zkoušky

Tabulka 88: Přehled MPZ ÚKZÚZ 2015

MPZ ÚKZÚZ 2015	Počet period	Počet vzorků	Počet testovaných parametrů	Počet účastníků/ z toho zahraničních*
Analýza půd	2	6	31	43/5
Analýza kalů a sedimentů	2	4	22	27/1
Analýza rostlinného materiálu	2	6	23	38/5
Analýza krmiv	2	6	44	76/26
Doplňkové látky v krmivech - kokcidiostatika	1	8	4	17/9

MPZ ÚKZÚZ 2015	Počet period	Počet vzorků	Počet testovaných parametrů	Počet účastníků/ z toho zahraničních*
Doplňkové látky v krmivech - vitamíny	1	2	3	18/8
Analýza semen olejnin	1	3	2	23/3
Mykotoxiny v krmivech a potravinách	1	2	12	26/7
ELISA	1	5	1	6/0
Detekce živočišných proteinů	1	4	2	7/3

*Zahraniční účastníci MPZ ÚKZÚZ - 12 ze Slovenska, 4 z Chorvatska, 4 z Řecka, 2 ze Srbska a po jednom z Belgie, Bulharska, Dánska, Estonska, Francie, Itálie, Litvy, Lotyšska, Maďarska, Rakouska, Rumunska, Ruska, Slovenska a Ukrajiny.

3.11.11 Pověřování externích laboratoří

V roce 2015 byly uskutečněny pravidelné kontrolní audity v laboratořích u tří subjektů s potvrzeními vydanými v minulých letech.

3.11.12 Akreditace a certifikace

Laboratoře NRL jsou akreditovány ČIA pod registračním číslem 1071 v rozsahu uvedeném v Příloze k Osvědčení o akreditaci. Osvědčení o akreditaci včetně platné Přílohy se seznamy akreditovaných zkoušek je zveřejněno na webových stránkách ÚKZÚZ. V roce 2015 byla celé Národní referenční laboratoři prodloužena akreditace na dalších 5 let a bylo do ní začleněno i pracoviště OdZPOR, takže k datu vydání této Výroční zprávy má NRL 300 akreditovaných zkoušek. Podle požadavků NRL bylo vydáno Osvědčení o akreditaci včetně Přílohy.

Dne 12. 2. 2015 se na pracovišti OMPZ konala pravidelná dozorová návštěva pracovníků z Českého institutu pro akreditaci. Osvědčení o akreditaci č. 109/2013 pro Oddělení mezilaboratorních porovnávacích zkoušek jako pro poskytovatele programů zkoušení způsobilosti č. 7005 zůstává v platnosti do 14. 7. 2016.

3.11.13 Publikační činnost, účast na akcích, spolupráce s ostatními úřady a institucemi a mezinárodní spolupráce

Mezinárodní projekty

V současné době ÚKZÚZ vynakládá značné úsilí na zapojení do mezinárodních projektů orientovaných především na přípravu norem pro hnojiva a krmiva. NRL se také zapojila do několika významných mezinárodních validačních projektů, které jsou popsány dále.

Spolupráce s AGES (Agentur für Gesundheit und Ernährungssicherheit), Rakousko

Pokračovala úzká spolupráce v rámci CEN/TC 260/WG7 v rámci mandátu CEN pro metody stanovení mikroelementů v minerálních hnojivech. Na splnění úkolu z mandátu M/335 se podílí pracoviště NRL ÚKZÚZ, AGES a YARA. Dále se pokračovalo na plnění zadání Projektu M335 a to na verifikacích metod na stanovení boru a molybdenu, kde byly porovnávány staré, avšak dosud používané, postupy s postupy moderními.

Rizika a přínosy aplikace exogenní organické hmoty na půdu

V květnu uspořádal ÚKZÚZ závěrečný projektový seminář v Ostravě, kterého se zúčastnili zástupci státní správy, veřejné správy a výzkumných institucí. Přednášky pokryly nejen oblasti sledované v rámci projektu, ale i širší otázky spojené s legislativou a ochranou půdy.

Mandát pro zpracování norem pro krmiva

V rámci III. Mandátu pro zpracování norem pro krmiva byl vypracován projekt pro veřejnou soutěž pro metodu stanovení vitaminů A, D a E. Ve výběrovém řízení byl projekt CEN vyhodnocen jako nejlepší a byl předán EK k podpisu v rámci skupiny metod M 523. Vzhledem k administrativním průtahům však k podpisu smlouvy v roce 2015 nedošlo, ale akce se přesunula na začátek roku 2016. Podle dohody CEN TC/327, WG 3 však byly práce na projektu zahájeny a v současné době je připraven text normy a vyhodnocen dotazník potenciálních zájemců o validaci metody.

TAIEX

V rámci spolupráce s TAIEX byl v ÚKZÚZ spolu se specialisty SZV zorganizován studijní pobyt týkající se úřední kontroly hnojiv a jejich používání (TAIEX IND /STUD EXP 58620. Study Visit on Learning about Methods Used for Fertilizer Analysis. Kosovo).

Na žádost egyptského Ministerstva průmyslu byl připraven cyklus přednášek týkajících se přípravy vzorků, stanovení různých forem dusíku, validace a akreditace úředních laboratoří, stanovení mikroelementů, moderních analytických postupů apod. (TAIEX INT MARKET IND/EXP 60089. Methods of Sampling and Analysing Fertilisers, Egypt, Káhira. 26. do 27. 10. 2015).

Evropská a mezinárodní standardizace

Specialisté NRL pracují v několika technických skupinách ISO (190, 134, 34) a CEN (345, 327, 223, 400, 260, 444). Přípomínky k projednávaným materiálům byly zasílány průběžně podle schváleného harmonogramu v průběhu celého roku.

Spolupráce s Referenčními laboratořemi Evropských Společenství (EU RL)

NRL ÚKZÚZ je podle Nařízení č. 882/2004/ES jmenována jako Národní referenční laboratoř pro tyto oblasti:

- Pesticidy v obilovinách a krmivech
- Doplnkové látky v krmivech
- Těžké kovy v krmivech

- Mykotoxiny v krmivech

Odpovědní pracovníci se aktivně účastnili pracovních zasedání EURL a konsorcií národních referenčních laboratoří pro výše uvedené oblasti.

Spolupráce s CIPAC a ESPAC

CIPAC: Oddělení zkoušení přípravků na ochranu rostlin se i v roce 2015 aktivně účastnilo mezinárodního testování metodik POR, které pořádá organizace CIPAC.

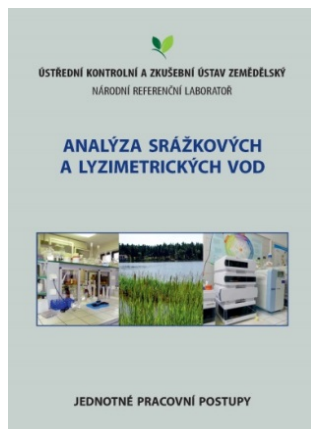
ESPAC: Hlavní činností této pracovní skupiny je poskytovat podporu organizaci CIPAC, a to ve smyslu provádění malých mezilaboratorních testů a připomínkování analytických metod ještě před velkými mezilaboratorními testy pořádanými CIPAC. V současné době OdZPOR patří mezi nejlepší laboratoře, které provádějí kontrolu POR v EU.

Publikace a prezentace na odborných akcích

Odpovědní pracovníci se aktivně účastnili významných domácích i zahraničních odborných akcí: pracovních zasedání EURL a konsorcií národních referenčních laboratoří, pracovního zasedání CIPAC a společného zasedání CIPAC/FAO/WHO, CIPAC Symposia 2015; BTSF workshop: The role of formulation analysis in the detection of counterfeit/illegal pesticides; Soil Science in a Changing World; 7th International Symposium on Recent Advances in Food Analysis (RAFA).

V roce 2015 bylo vydáno 6 publikací k mezilaboratorním porovnávacím zkouškám (MPZ). Tři čísla Bulletinu NRL byla zveřejněna elektronicky na internetových stránkách ústavu. Průběžně byly aktualizovány a doplňovány JPP Zkoušení krmiv a JPP Analýza půd. V únoru 2015 vešlo v platnost druhé vydání JPP Zkoušení hnojiv. Postupy zkoušení hnojiv vycházejí z platných předpisů a norem a byly doplněny o řadu poznámek, které byly získány dlouholetými zkušenostmi v laboratoři. Byl vydán a vešel v platnost nově sepsaný soubor postupů JPP Analýza srážkových a lyzimetrických vod.

Obrázek 10: JPP Analýza srážkových a lyzimetrických vod

Obrázek 11: Zprávy k validační studii (Projekt M335/2013-08)

Pokračovala úzká spolupráce v rámci CEN/TC 260 WG7 v rámci mandátu CEN pro metody stanovení mikroelementů v minerálních hnojivech. Na splnění úkolu z mandátu M/335 se podílí pracoviště NRL ÚKZÚZ, AGES a YARA. Výsledkem spolupráce byly dvě publikace – zpráva z validační studie.

V průběhu roku 2015 publikovali specialisté NRL v mnoha odborných časopisech, prezentovali práci NRL na konferencích a seminářích.

Obrázek 12: Publikace k česko-polskému projektu

4 Mezinárodní vztahy

4.1 Spolupráce s mezinárodními organizacemi

Udržování kontaktů a spolupráce s orgány Evropské unie, mezinárodními organizacemi a zahraničními institucemi obdobného charakteru představovaly nedílnou součást odborných činností ústavu v roce 2015. Experti ÚKZÚZ zastupovali ČR v orgánech EU, v pracovních skupinách Rady EU a výborech Evropské komise; probíhala také spolupráce s mezinárodními organizacemi, jako jsou např. UPOV (Mezinárodní unie pro ochranu nových odrůd rostlin), ISTA (Mezinárodní asociace pro zkoušení osiva), OIV (Mezinárodní organizace pro révu vinnou a víno), OECD (Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj), EPPO (Evropská a středozemní organizace ochrany rostlin), WTO (Světová obchodní organizace).

4.2 Účast v mezinárodních projektech

Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský a jeho experti se v roce 2015 podíleli na realizaci následujících projektů:

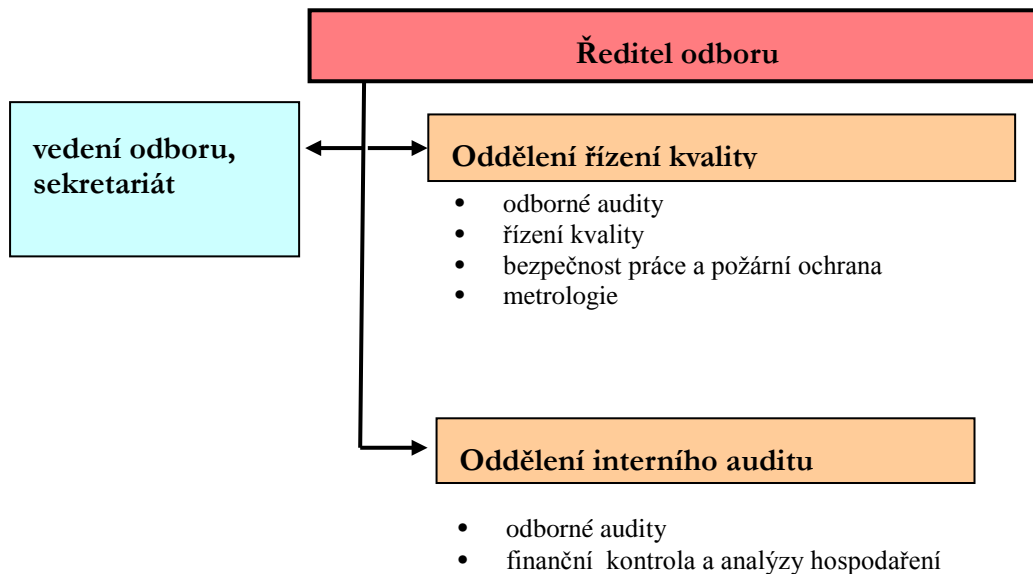
1. ***Institucionální podpora certifikace a kontroly rostlinného materiálu*** z programu české rozvojové pomoci pro Bosnu a Hercegovinu a spolufinancování USAID. Tento tříletý projekt, jehož hlavním řešitelem je ÚKZÚZ, pomůže k zavedení fungujícího systému certifikace rostlinného rozmnožovacího materiálu. Mimo odstranění překážek při exportu a narovnání podmínek na místním trhu, dojde i k posílení postavení spotřebitele na trhu.
2. ***Rizika a přínosy aplikace exogenní organické hmoty na půdu*** z Operačního programu přeshraniční spolupráce Česká republika - Polská republika 2007–2013. Realizace tohoto projektu byla ukončena v polovině roku 2015. ÚKZÚZ byl vedoucím partnerem projektu. Cílem projektu bylo vyhodnotit současný stav půdní organické hmoty v projektovém území a navrhnout sadu analytických nástrojů pro bezpečnou a efektivní aplikaci exogenní organické hmoty na půdu.
3. ***Vybudování registru vín v Moldavské republice***. Cílem projektu z programu české rozvojové pomoci je pomoc při vytvoření registru vinic a vín, který bude v souladu s *acquis communautaire*, aby bylo možné sledovat a určit původ produkce vína v Moldavsku, což podpoří vstup moldavských vinařů na unijní trh.
4. ***Rozvoj vinařských oborů na středních zemědělských školách v Moldavsku*** z programu české rozvojové pomoci. ÚKZÚZ je jedním z řešitelů projektu, který má přispět k lepšímu propojení mezi vzdělávacím systémem a trhem práce v oblasti vinohradnictví a zpracování vína. Úspěšná realizace projektu povede ke zkvalitnění a zefektivnění vinařského vzdělávání na středních odborných školách v souladu s požadavky na absolventy na místním trhu i trzích EU. Projekt by tak měl přispět k rozvoji vinařského sektoru v Moldavsku.

5 Interní audit

Odbor auditu a řízení kvality vznikl organizační změnou k 1. 4. 2008. K této změně se vedení ústavu rozhodlo se záměrem rozšířit audity i na další odborné procesy a činnosti ústavu a certifikovat všechny činnosti ústavu podle normy ČSN EN ISO 9001:2009.

Od 1. 7. 2015 došlo v souvislosti s aplikací zákona o státní službě ke změnám v systemizaci a ke změně organizačního uspořádání.

Obrázek 13: Schéma odboru

Hlavními změnami bylo zřízení Oddělení řízení kvality a přesun referenta pro BOZP a PO a metroložky ústavu z Odboru majetkové správy do Odboru auditu a řízení kvality. Základní kompetence oddělení jsou patrné ze schématu.

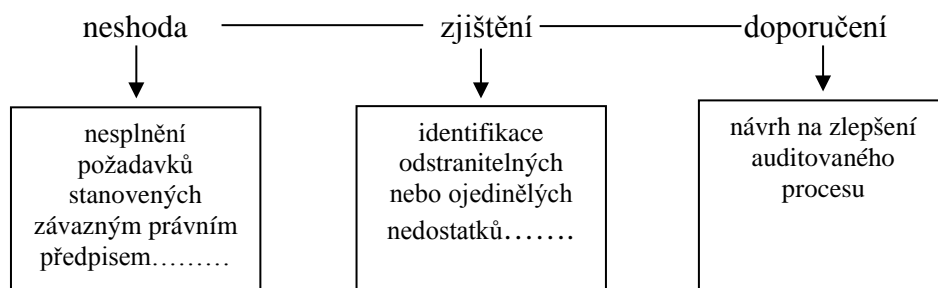
Systém interního auditu v ÚKZÚZ vychází zejména ze zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve znění pozdějších předpisů a z Nařízení EP a Rady č. 882/2004, o úředních kontrolách. Vlastní výkon interního auditu popisuje Směrnice k provádění interních auditů, která vychází jednak z mezinárodního standardu - „Mezinárodní rámec profesní praxe interního auditu“ a z normy ISO 19011:2011.

Směrnice popisuje zejména:

- zásady auditu,
- odbornou způsobilost auditorů, která by měla podporovat samostatnost a nezávislost úsudku auditora,
- plánování a přípravu auditu,
- zahájení, průběh a závěr auditu,
- strukturu zprávy z auditu a používanou dokumentaci,
- způsob práce s připomínkami k výsledkům auditu.

Na uvedenou směrnici navazuje Směrnice pro řízení neshod, zjištění a pro nápravná a preventivní opatření, která definuje vztah mezi „neshodou“, „zjištěním“ a „doporučením“ a upřesňuje způsob práce s těmito identifikovanými stavy.

Obrázek 14: Grafické vyjádření vztahu neshoda – zjištění – doporučení

Odbor auditu a řízení kvality (OARĚK) je organizačně i funkčně nezávislý útvar, oddělený od řídicích a výkonných struktur, podřízený přímo řediteli ústavu. Ředitele OARĚK jmenuje a odvolává ředitel ústavu a ředitel OARĚK je zároveň jmenovaným představitelem managementu pro kvalitu v souladu s ČSN EN ISO 9001:2009. Působnost OARĚK vymezuje Organizační řád ÚKZÚZ. Vedení Odboru auditu a řízení kvality sídlí v Praze (ředitel, sekretariát). V Brně sídlí Oddělení interního auditu (3 auditoři v Brně a 1 auditor v Plané nad Lužnicí). V Brně sídlí i Oddělení řízení kvality (2 auditoři, metrolog, referent pro BOZP a PO).

5.1 Statut, plán a cíle Odboru auditu a řízení kvality

Statut interního auditu ÚKZÚZ vydal na návrh ředitele Odboru auditu a řízení kvality ředitel ústavu v březnu 2011. Statut je dokument, který:

- prostřednictvím definice interního auditu vymezuje interní audit v ústavu,
- upřesňuje účel a rozsah interního auditu v ústavu,
- v obecné rovině vymezuje povinnosti, pravomoci, odpovědnosti, ale i omezení interních auditorů,
- odkazuje na Etický kodex ústavu a Etický kodex institutu interních auditorů, který obsahuje základní pravidla chování interního auditora (integrita, objektivita, důvěrnost, kompetentnost).

Ředitel Odboru auditu a řízení kvality každoročně vydává Program auditů na daný kalendářní rok. Program auditů vzniká ve vzájemné spolupráci ředitele ústavu a ředitelů sekcí a odborů. Program auditů na rok 2015 byl zaměřen zejména:

- na identifikaci RL procesů a činností na regionálních pracovištích,
- na vymezení odborných, administrativně správních a kontrolních procesů v návaznosti na kontrolní řád, správní řád v oblasti RL péče,
- na systému registrace sadů (Registr sadů), uznávací řízení RM v návaznosti na kontrolu zdravotního stavu RM,
- na vybrané procesy a činnosti (systém úředních kontrol, procesy a činnosti Odboru informatiky, terénní kontroly OOS, struktura, principy sestavení a čerpání rozpočtu,

mimorozpočtové a rozpočtové příjmy, systém vnitřního kontrolního systému po vzniku závazku),

- na systém „Autoprovozu“ ve sloučené organizaci (využití a využitelnost aut na regionálních pracovištích ústavu, fungování aplikace T-Cars, dispečink aut apod.),
- na systém rozdělování a čerpání rozpočtu, vztah k celoustavní rezervě, návaznost na státní pokladnu,
- na systém jednotnosti předepisování úhrad nákladů za odborné a zkušební úkony,
- vnitřní kontrolní systém.

Plány na jednotlivé audity sestavují auditorské týmy, které stanoví ředitel odboru nařízením.

Hlavní cíle Odboru auditu a řízení kvality na rok 2015 jsou součástí Politiky kvality OAŘK a jsou to zejména:

- efektivní systém řízení kvality, interních auditů a analýz hospodaření (plníme prostřednictvím organizace práce, plánováním, spoluprací při revizích interních předpisů apod.),
- objektivita auditů (je dána prací s doložitelnými informacemi, skutečnostmi a fakty, nezávislostí vlastního úsudku, obsahem komentářů a vyjádření auditovaných ve zprávách z auditů),
- spolupráce s ostatními organizačními útvary (vzájemná spolupráce během auditů a při zlepšování řídicích a kontrolních mechanismů auditovaných procesů),
- průkaznost výsledků (neshody, zjištění nebo doporučení uváděné ve zprávách vycházejí z objektivně nalezených a doložitelných skutečností),
- dostupnost zpráv z interních auditů (výsledky jsou k dispozici na DMS ústavu).

5.2 Interní audity v roce 2015

Odbor auditu a řízení kvality provádí tyto základní typy interních auditů:

- audity v oblasti finanční kontroly podle zákona o finanční kontrole (finanční audity),
- odborné audity ve smyslu Nařízení EP a Rady č. 882/2004 (audity výkonnosti a efektivity úředních kontrol a zkušebnictví, administrativních procesů atd.),
- systémové audity řízení kvality v souladu s ČSN EN ISO 9001:2009 (audity systémů).

V roce 2015 byly auditovány následující procesy:

- úřední kontroly,
- registrace krmiv, hnojiv, trvalých kultur, odrůd, osiv, fyzických a právnických osob atd.,
- systém rostlinolékařské péče,
- metodické a inspekční činnosti,
- zkušebnictví,
- systémy a kvalita řízení,
- finanční analýzy a vnitřní kontrolní mechanismy týkající se financí (VKS, struktura rozpočtu, příjmy atd.).

Každý audit byl analýzou procesu, kterou bylo možné provést pouze s pomocí jasně stanovených kritérií auditu podle typu a povahy auditovaného procesu. Hlavními obecnými kritérii interních auditů byly zejména:

- požadavky z právních předpisů,
- požadavky technických a systémových norem a standardů,
- požadavky z vnitřních předpisů ústavu.

Výsledky interních auditů byly součástí zpráv z jednotlivých auditů a byly pravidelně prezentovány na poradách vedení ústavu. Výsledky auditů v rámci auditovaných procesů hodnotí zejména:

- organizační zajištění auditovaných procesů a auditovaných činností včetně jejich účinnosti,
- přidělené zdroje,
- oblasti vymezené zákonem o finanční kontrole a dalšími zvláštními právními předpisy včetně jejich plnění,
- dodržování pravidel řízení dokumentace ústavu,
- dodržování norem ISO a mezinárodních standardů, dodržování vnitřních předpisů ústavu.

Výsledky auditů obsažené ve zprávách slouží vedení ústavu jako zdroj informací o:

- dodržování požadavků uvedených v právních a vnitřních předpisech,
- nastavení řídicích a kontrolních systémů,
- faktické i ekonomické účinnosti a přiměřenosti úředních kontrol a zkušebnictví.

Popsaná koncepce interního auditu a prezentace výsledků interních auditů umožňuje přijmout včas nápravná, lépe však preventivní opatření v případech, kdy jsou auditem nalezeny neshody, zjištění a doporučení ve smyslu zákona o finanční kontrole a vnitřních předpisů.

5.2.1 Řízení kvality

Řízení kvality procesů, činností a agend ústavu umožňuje funkční systém kvality managementu ústavu, který je zaveden v souladu s normou ČSN EN ISO 9001:2009. Systém zahrnuje především:

- jasně definovanou organizaci práce a z ní vyplývající organizační strukturu ústavu,
- popsané kompetence, pravomoci a odpovědnosti organizačních útvarů v Organizačním řádu ÚKZÚZ a v pracovních náplních zaměstnanců ústavu,
- jasně identifikované procesy a činnosti jednotlivých organizačních útvarů ústavu prostřednictvím procesních map, definované vazby mezi nimi,
- popsané a definované kontrolní mechanismy v interních předpisech ústavu (Politika kvality ÚKZÚZ, Příručka kvality ÚKZÚZ, řády, směrnice a pravidla, metodické pokyny),
- systém řízení a řízenosti interní a externí dokumentace (Směrnice pro řízenou dokumentaci).

Systém kvality managementu ústavu namátkově prověřují systémové audity řízení kvality v souladu s ČSN EN ISO 9001:2009 (audity systémů), které jsou součástí auditů odborných procesů a činností (audity výkonnosti a efektivity úředních kontrol a zkušebnictví, administrativních procesů atd.), zároveň systém managementu kvality pravidelně prověřují externí certifikační nebo akreditační autority – v letech 2015 – 2017 se jedná o společnost LL-C (Certification)[®] Czech Republic s. r. o., Český institut pro akreditaci, o.p.s (ČIA) a další.

5.2.2 Výsledky interních auditů

Jedná se o objektivně doložitelné skutečnosti, které jsou součástí jednotlivých zpráv. Výsledky IA jsou v souladu se směrnicí ve zprávách uváděny jako neshody, zjištění a doporučení.

Tabulka 89: Audity v roce 2015

Audity a řízení kvality		Roční plán	Skutečnost	Plnění v %	
Program interních auditů	OAŘK	13	11	85	
z toho interní audity pro oblast finanční kontroly a analýz hospodaření (FA)	OdIA	4	3	75	Audit systému rozdělování a čerpání rozpočtu v návaznosti na rezervace ve státní pokladně nebyl dokončen, dokončen počátkem roku 2016
z toho společné systémové a odborné interní audity (QMS+OA)	OdIA, OdŘK	9	8	89	Audit procesů odboru IT byl z organizačních důvodů přesunut do roku 2016
Počet dozorových auditů QMS certifikační společnosti	OAŘK	8	19		Ústav - 1 recertifikační audit (LL-C) OOS - 3 externí audity (ISTA, ČIA a ISO) NRL-ŽP - 1 externí audit (ČIA) NRL - 14 externích auditů (ČIA)

Hlavní cíle auditu byly splněny, nicméně některé oblasti budou předmětem auditů i v následujícím období.

Audity, které proběhly na SRLP upozorňují na určitou nejednotnost používané terminologie v rámci kontrolních procesů, ne vždy jasné vazby na kontrolní řád a na časovou náročnost některých kontrolních procesů. Z auditů plyne nutnost ověřit metodickou podporu, kterou má inspekce od metodických útvarů k dispozici pro správnou aplikační praxi zákona o RL péči.

Předmětem auditu Oddělení trvalých kultur byla registrace sadů v návaznosti na strukturu a využití dat vedených v SW aplikaci „Registr sadů“. Výsledkem analýzy bylo hlavní doporučení ke způsobu aktualizace dat pro jejich další využití v souvislosti s dotačním systémem.

Audit na Odboru kontroly zemědělských vstupů ověřoval na regionálních pracovištích systém úředních kontrol krmiv a případných společných kontrol s Odborem RL inspekce. Systémové nedostatky identifikovány nebyly, jednalo se zejména o doporučení ke zlepšení dílčích činností (např. práce s LPIS, plánování společných kontrol, zaměření kontrol apod.)

Audit na Odboru osiv a sadby byl zaměřen na systém terénní kontroly (plánování, vedení dokumentace, komunikaci atd.) a související vzorkování osiv z dovozu se zaměřením na vzorky GMO (vzorkování, termíny předání do laboratoře, spolehlivost a interpretace výsledků). Audit

poukázal na problematičnost při zpracování analýz zejména u velkosemenných plodin (kukuřice, sója) dovážených ze třetích zemí.

Audit na Odboru IT byl z organizačních důvodů přesunut do roku 2016.

Audity finanční a audity hospodaření byly zaměřeny na analýzy autoprovozu, čerpání a rozdělování rozpočtu, vnitřní kontrolní systém a jeden audit, resp. konzultace na tvorbu výpočetního vzorce pro výpočet výše přímých i nepřímých nákladů na odrůdové zkušebnictví.

Během auditů nebyly identifikovány závažné systémové nedostatky a většinu doporučení auditované útvary akceptovaly a přijaly opatření k eliminaci dílčích problémů.

5.3 Návrhy na zlepšení a plány na další období

- ~ v personální oblasti pokračovat v aplikaci zákona o státní službě,
- ~ zlepšit plánování interních auditů, zaměřit se určité části auditovaných procesů, abychom byli schopni podrobnějších analýz,
- ~ dále přispět k jasnější identifikaci a vymezení procesů RL péče v souvislosti se zákonem o RL péči, definovat kontrolní, odborné a administrativní procesy včetně jejich organizace a praktického fungování,
- ~ ověřit metodickou podporu v rámci auditovaných procesů,
- ~ zajistit akreditaci metrologické laboratoře ústavu,
- ~ přispět k vyšší jednotnosti výstupů z procesů a agend RL péče,
- ~ upravit a zlepšit analýzy rizik realizovaných procesů v návaznosti na plánování interních auditů a jejich schopnost přinášet pozitivní vliv na výkon státní správy, zkušebnictví a administrativní procesy ústavu,
- ~ zkrátit čas pro zpracování zpráv z interních auditů a čas pro předání návrhů zpráv k připomínkám auditovanému útvaru,
- ~ zkrátit čas vydání finální podepsané verze zprávy z interního auditu,
- ~ zvážit možnost certifikace vybraných inspekčních činností (např. vzorkování) v souvislosti s předpokládaným vývojem a rozsáhlou novelizací Nařízení EP a Rady (ES) č. 882/2004 o úředních kontrolách, které zahrne i oblasti, které doposud přímo nesouvisí s bezpečností potravin, krmiv a zdraví zvířat,
- ~ identifikovat možnosti zvyšování efektivnějšího využití finančních prostředků pro jednotlivé činnosti vykonávané ústavem (např. mimorozpočtové příjmy),
- ~ ve spolupráci s ostatními organizačními útvary přispět ke zjednodušení interních předpisů ústavu a ke snížení interní administrativní zátěže v ústavu.

Závěr

System interního auditu se stále vyvíjí a díky rostoucím zkušenostem se zlepšuje příprava na jednotlivá témata a důsledkem je vyšší vypovídací hodnota analytických textů uvedených ve zprávách a z nich plynoucích doporučení.

Závěrem lze konstatovat, že systém interního auditu ústavu je funkční a z hodnocení plynou hlavní náměty pro zlepšení:

- zefektivnit plánování auditů,
- více zvažovat zaměření interních auditů v návaznosti na cíle, kterých má audit dosáhnout,
- akreditovat metrologickou laboratoř,
- zkrátit prodlevu při vypořádání připomínek a podpisu zpráv,
- podílet se na revizích řídicích dokumentů,
- přispět ke snížení administrativní zátěže ústavu.

6 Vztahy s veřejností

ÚKZÚZ klade v rámci informování zemědělské i laické veřejnosti důraz na aktuální témata, způsob jejich interpretace směrem k vybraným cílovým skupinám, přehlednost i vizuální stránku prezentace.

6.1 Webové stránky a sociální sítě

Webová prezentace ÚKZÚZ je součástí portálu eAGRI Ministerstva zemědělství ČR (MZe) a pro její správu je používán publikační systém MZe. Prioritou ÚKZÚZ při správě webové prezentace je především aktuálnost obsahu všech odborných částí portálu www.ukzuz.cz.

Novinkou v online prezentaci ústavu je zřízení profilů ÚKZÚZ na sociálních sítích Facebook a Twitter, které již od počátku realizace zaznamenaly kladnou odezvu uživatelů.

6.2 Pořádání eventů a účast na zemědělských výstavách a veletrzích

V souvislosti s aktuálními činnostmi ÚKZÚZ nebo zemědělskými událostmi byly pro cílové skupiny organizovány odborné semináře, konference nebo tematicky zajištěny prezentace ÚKZÚZ na veletrzích a výstavách:

- odborné akce a semináře:
 - „Pesticidy v zemědělství - snižování spotřeby, prokazování nelegálních aplikací, falzifikace“, Brno, 5. 2. (308 účastníků)
 - Polní den ÚKZÚZ 2015 - půda a její úrodnost, ZS Lípa, 18. 6. (187 účastníků)
 - Mezinárodní konference „Soil - the non-renewable environmental resource“, Brno, 7. 9. – 9. 9. - ÚKZÚZ spolupořadatelem
 - „Naše Pole 2015“, Nabočany, 9. 6. – 10. 6. – spoluúčast ÚKZÚZ
 - „XVIII. Rostlinolékařské dny“, Pardubice, 4. 11. – 5. 11. – spoluúčast ÚKZÚZ
- účast na tuzemských výstavách a veletrzích pod patronací MZe:
 - Zemědělec, Lysá nad Labem, 18. 3. - 22. 3.
 - Národní výstava hospodářských zvířat a zemědělské techniky, Brno, 25. - 28. 6.
 - Země živitelka, České Budějovice, 27. 8. - 1. 9.
 - Flora Olomouc, Olomouc, 1. - 4. 10.

Obrázek 15: Polní den ÚKZÚZ v Lípě

Obrázek 16: Polní den - ukázka půdní sondy

Obrázek 17: Pesticidy v zemědělství

Obrázek 18: Účastníci konference

Akce jsou vyhodnocovány prostřednictvím Dotazníků o spokojenosti a dle reakcí se setkávají s velmi kladnou odezvou účastníků. Tato forma získání zpětné vazby PR je významným přínosem např. v kontextu podnětů k dalším tématům pořádaných akcí.

6.3 Komunikace s médii

ÚKZÚZ se zaměřuje na komunikaci nejen s tištěnými médii, jejímž cílem je aktivní komunikace s novináři v oblasti pořádaných eventů, sdělení aktuálních informací o změnách a novinkách v oblastech jednotlivých činností, které ÚKZÚZ vykonává. Specialisté z jednotlivých útvarů ústavu taktéž přispívají k informovanosti veřejnosti formou odpovědí na dotazy novinářů.

6.4 Ostatní

Nedílnou součástí PR aktivit ÚKZÚZ je publikační činnost, která je zajišťována jak odbornými příspěvky specialistů ÚKZÚZ do jednotlivých tištěných médií (týdeník Zemědělec, časopis Úroda, Zahradnictví, Krmivářství a dalších), tak vydávání odborných neperiodických publikací, kterým jsou přidělována čísla ISBN, a jejich distribuce do knihoven s právem povinného výtisku dle zákona č. 37/1995 Sb., o neperiodických publikacích. Seznam těchto publikací uvádí tabulka níže.

Podle zákona č. 147/2002 Sb., o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském, vydává ústav Věstník ÚKZÚZ. Ve Věstníku ústav uveřejňuje údaje stanovené zvláštními zákony, oznámení a informace ústavu. Věstník ústavu tvoří odborné rady příslušných technických odborů. Elektronická podoba Věstníku ÚKZÚZ je k dispozici ke stažení ve formátu PDF na www.ukzuz.cz.

Tabulka 90: Seznam publikací s přiděleným ISBN vydaných v ÚKZÚZ v roce 2015

P.č.	Autor	vazba	Název	ISBN
1	Alena Žalmanová, Radmila Varmužová, Jiří Zbiral, Václav Rypl, Jaroslava Petrová, Eva Niedobová	CD	Zkoušení hnojiv - JPP	978-80-7401-100-9
2	Alena Žalmanová, Radmila Varmužová, Jiří Zbiral, Václav Rypl, Jaroslava Petrová, Eva Niedobová	bulletin	Zkoušení hnojiv - JPP	978-80-7401-101-6
3	Kolektiv autorů	bulletin	Bulletin semenářské kontroly České republiky	978-80-7401-102-3
4	Petr Zehnálek, Tomáš Mezlík, Pavel Kraus	bulletin	Olejninny 2015	978-80-7401-103-0
5	David Fryč, Svatopluk Rychlý	bulletin	Mšice – Malý atlas do ruky	978-80-7401-104-7
6	Jaroslava Srnková, Eliška Matějová, Hana Srbová	bulletin	MPZ ÚKZÚZ – Mykotoxiny v krmivech, výsledky v roce 2015	978-80-7401-105-4
7	Svatopluk Rychlý, David Fryč, Olga Škulavíková	bulletin	Monitorování letu mšic v České republice v roce 2015 a jejich očekávaný stav v roce 2015	978-80-7401-106-1
8	Václav Čermák	bulletin	Brambor 2015	978-80-7401-107-8
9	Vladimíra Horáková, Olga Dvořáčková, Tomáš Mezlík	bulletin	Obilniny 2015	978-80-7401-108-5
10	Pavel Ryšavý, Miloš Rychlý, Alena Žalmanová, Eva Niedobová, Jiří Zbiral	bulletin	Analýza srážkových a lyzimetrických vod - JPP	978-80-7401-109-2
11	Andrzej Bieganski, Stanislav Malý, Magdalena Frac, Ivan H. Tuf, Martin Váňa, Malgorzata Brezińska, Grzegorz Siebielec, Jerzy Lipiec, Bořivoj Šarapatka	bulletin	Laboratory manual	978-80-7401-110-8
12	Stanislav Malý, Grzegorz Siebielec	bulletin	Testování exogenní organické hmoty pro bezpečnou aplikaci na půdu	978-80-7401-111-5
13	Stanislav Malý, Grzegorz Siebielec	bulletin	Badania egzogennej materii organicznej w celu bezpiecznego stosowania do gleby	978-80-7401-112-2
14	Marek Povolný, Bohuslav Hampl	bulletin	Slunečnice 2015	978-80-7401-113-9
15	Michaela Smatanová, Aleš Sušil	bulletin	AZZP 2009–2015	978-80-7401-114-6
16	David Fryč	bulletin	Mšice na bramborách	978-80-7401-115-3
17	Marek Povolný, Evžen Vacek	bulletin	Kukuřice 2015	978-80-7401-116-0
18	Kolektiv autorů	bulletin	Cukrovka 2015	978-80-7401-118-4
19	Jaroslava Srnková	bulletin	MPZ – Souhrnné statistické zpracování 2015	978-80-7401-117-7

7 Vysvětlivky a zkratky

AEO – Agroenvironmentální opatření

AEKO – Agroenvironmentálně -
klimatické opatření

AOPK – Agentura ochrany přírody
a krajiny ČR

AK ČR – Agrární komora České republiky

AZZP – Agrochemické zkoušení
zemědělských půd

BMP – Bazální monitoring půd

BOZP – Bezpečnost a ochrana zdraví při
práci

CAC – Komformní netestovaný materiál

CC – Cross compliance (Kontroly
podmíněnosti)

CEN – Evropský výbor pro normalizaci

CIPAC – Collaborative International
Pesticides Analytical Council

COBORU – Centralny Ośrodek Badania
Odmian Roślin Uprawnych

CPVO – Odrůdový úřad Společenství

CSÚIS – Český účetní informační systém

ČFS – Česká fytopatologická společnost

ČHMÚ – Český hydrometeorologický
ústav

ČIA – Český institut pro akreditaci

ČIŽP – Česká inspekce životního prostředí

ČNB – Česká národní banka

ČOV – Čistírna odpadních vod

ČR – Česká republika

ČS – členské státy

ČSN – Česká technická norma

ČSR – Česká společnost rostlinolékařská

ČSÚ – Český statistický úřad

ČZU – Česká zemědělská univerzita

DDHM – Dlouhodobý drobný hmotný
majetek

DIK – Dílčí inventarizační komise

DL – Diagnostická laboratoř

DOM – Dřevěný obalový materiál

DP – Další prostředky

DPB – Díl půdního bloku

DPH – Daň z přidané hodnoty

DRK – Dvozní rostlinolékařské kontroly

DZES – Dobrý zemědělský
a environmentální stav půdy

eAGRI – Portál Ministerstva zemědělství

EDS/SMVS - Evidenční dotační
systém/správa majetku ve vlastnictví státu

EFSA – Evropský úřad pro bezpečnost
potravin

EK – Evropská komise

ELISA – Enzyme-Linked Immuno Sorbent
Assay (imunologická metoda - detekce
protilátek)

EN – Evropská norma

EP – Evropský parlament

EPA – Environmental Protection Agency

EPH – Evidence přípravků a hnojiv

EPPO – Evropská a Středozemní
organizace ochrany rostlin

ESCAA – European Seed Certification
Agencies Association

ESPAC – English Speaking Pesticide
Advisory Council

EU – Evropská unie

EURL – EU Reference Laboratories for
Residues of Pesticides

EZ – Ekologické zemědělství

FAO – Organizace pro výživu a zemědělství

FI – Fytosanitární inspekce

FKSP – Fond kulturních a sociálních potřeb

GEP – Good Experimental Practice (Správná pokusnická praxe)

GMO – Geneticky modifikované organizmy

GŘC – Generální ředitelství cel

HACCP – Hazard Analysis and Critical Control Points (Systém analýzy rizika a stanovení kritických kontrolních bodů)

HŘ – Hospodářský řád

HTZ – Hmotnost tisíce zrn

HW – Hardware

CHÚ – Chráněné území

IA – Interní audit

ICT – Informační a komunikační technologie

ISSP – Integrovaný informační systém Státní pokladny

IOR – Integrovaná ochrana rostlin

IPPC – International Plant Protection Organization (Mezinárodní organizace na ochranu rostlin)

IS – Informační systém

ISBN – International Standard Book Number (mezinárodní standardní číslo knihy/publikace)

IS eSpis – Informační systém eSpis

ISDS – Informační systém datových schránek

ISO – Mezinárodní organizace pro normalizaci

ISPM – International Standards for Phytosanitary Measures

ISPOP – Integrovaný systém plnění ohlašovacích povinností

ISPROFIN – Informační systém programového financování

ISSA – Informační systém MZe pro shromažďování výsledků kontrol

ISTA – International Seed Testing Association

IT – Informační technika

JPP – Jednorázové pracovní postupy

KT – Kontrolní testování

KÚ – Kancelář ústavu

LČR – Lesy České republiky

LDAP – Lightweight Directory Access Protocol

LIMS – Laboratory Information and Management System

LPIS – Land Parcel Identification System (geografický informační systém pro evidenci využití zemědělské půdy)

LPO – Lesní přírodní oblast

LRA – Laboratoř regionálních analýz

LTO – Lehké topné oleje

MENDELU – Mendelova univerzita v Brně

MF – Ministerstvo financí

MP – Metodický pokyn

MPZ – Mezilaboratorní porovnávací zkoušky

MRO – Mimořádná rostlinolékařská opatření

MZe – Ministerstvo zemědělství

MŽP – Ministerstvo životního prostředí

NAP – Národní akční plán na snížení používání pesticidů

NAR 1-12U – Výkaz o nárocích z nespotebovaných výdajů OSS

NATURA 2000 – Soustava chráněných území evropského významu

NIRS – Near Infrared Spectroscopy

NOÚ – Národní odrůdový úřad

NPP – Národní podpůrné platby
 NRL – Národní referenční laboratoř
 OAŘK – Odbor auditu a řízení kvality
 ODIA – Odbor diagnostiky
 OdLP – Oddělení legislativní a právní
 OdRLI – Oddělení rostlinolékařské inspekce
 OdZPOR – Oddělení zkoušení přípravků na ochranu rostlin
 ODV – Odbor dovozu a vývozu
 OECD – Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
 OI – Odbor informatiky
 OIV – Mezinárodní organizace pro révu a víno
 OKZV – Odbor kontroly zemědělských vstupů
 OMB – Oddělení mikrobiologie a biochemie
 OMPZ – Oddělení mezilaboratorních porovnávacích zkoušek
 ONRL – Odbor NRL
 OOS – Odbor osiv a sadby
 OOŠO – Odbor ochrany proti škodlivým organismům
 OPPP – Ostatní platby za provedenou práci
 OPOR – Odbor přípravků na ochranu rostlin
 OPVZ – Ochranné pásmo vodních zdrojů
 OPZ – Odbor provozní a zkušební
 OR – Ochrana rostlin
 ORLI – Odbor rostlinolékařské inspekce
 OS – Operační systém
 OSARK – Oddělení speciálních analýz rostlin a krmiv
 OSS – Organizační složka státu
 OTK – Oddělení trvalých kultur
 OUČR – Ovocnářská unie České republiky
 PAH – Polycyklické aromatické uhlovodíky
 PAP – Pomocný analytický přehled
 PCR – Polymerase Chain Reaction (laboratorní metoda - polymerázová řetězová reakce)
 PIS – Personální informační systém
 PLO – Přírodní lesní oblasti
 PO – Požární ochrana
 POPs – Persistentní organické polutanty
 POR – Přípravky na ochranu rostlin
 PPH – Povinné požadavky na hospodaření
 PR – Public relations (kontakt s veřejností)
 PRV – Program rozvoje venkova
 RASFF – Systém rychlého varování pro potraviny a krmiva
 RECETOX – Centrum pro výzkum toxických látek v prostředí
 RF – Rezervní fond
 RILK – Regionální inventarizační a likvidační komise
 RIS – Rezervační informační systém
 RL – rostlinolékařský
 RL EU – Referenční laboratoř EU
 RLP – Rostlinolékařský portál
 RM – Rozmnožovací materiál
 RO – Regionální oddělení
 RS – Registr sadů
 RŠK – Regionální škodní komise
 RTK – Registr těžkých kovů
 SES – Sekce ekonomická a správní
 SET – Suma efektivních teplot
 SDO – Seznam doporučených odrůd
 SIK – Schválená inventarizační komise
 SpS – Spisová služba
 SPÚ – Státní pozemkový úřad

SRK – Soustavná rostlinolékařská kontrola
 SRLP – Sekce rostlinolékařské péče
 SRV – Sekce rostlinné výroby
 SŘ – Správní řízení
 SÚJB – Státní úřad pro jadernou bezpečnost
 SW – Software
 SZIF – Státní zemědělský intervenční fond
 SZPI – Státní zemědělská a potravinářská inspekce
 SZÚ – Státní zdravotní ústav
 SZV – Sekce zemědělských vstupů
 ŠO – Škodlivý organizmus
 TAIEX – Technical Assistance and Information Exchange
 TSE – Transmisivní spongiformní encefalopatie
 TTP – trvalý travní porost
 ÚACH – Ústav anorganické chemie AV ČR, v.v.i
 ÚEB – Ústav experimentální botaniky AV ČR, v.v.i
 ÚILK – Ústřední inventarizační a likvidační komise
 ÚKSÚP – Ústřední kontrolní a skúšobný ústav poľnohospodársky
 ÚKZÚZ – Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský
 ÚO – Úřední opatření
 UP Olomouc – Univerzita Palackého v Olomouci
 UPOV – Mezinárodní unie pro ochranu nových odrůd rostlin
 USAID – US Agency for International Development (Agentura Spojených států amerických pro mezinárodní rozvoj)
 ÚŠK – Ústřední škodní komise
 VDLUFA – Verband Deutscher Landwirtschaftlicher Untersuchungs – und Forschungsanstalten
 VEMA – Účetní software
 VKS – Vnitřní kontrolní systém
 VOC – Vína originální certifikace
 VPN – Virtuální privátní síť
 VRŠ – Vývozní rostlinolékařské šetření
 VŠÚO – Výzkumný a šlechtitelský ústav ovocnářský Holovousy
 VÚB – Výzkumný ústav bramborářský
 VÚKOZ – Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, v.v.i.
 VÚLHM – Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v.v.i.
 VÚMOP – Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, v.v.i.
 VÚRV – Výzkumný ústav rostlinné výroby, v.v.i.
 VÚŽV – Výzkumný ústav živočišné výroby, v.v.i.
 VZ – Veřejné zakázky
 WTO - Světová obchodní organizace
 ZAP – Zařízení pro aplikaci přípravků
 ZRS – Zahraniční rozvojová spolupráce
 ZS – Zkušební stanice
 ZUH – Zkoušky užitné hodnoty
 ŽP – Životní prostředí